

Gorenjski Glas

PETEK, 5. APRILA 2024

LETO LXXVII, ŠT. 28, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Stečajni upravitelj terjaja odškodnino

V Kranju je zoper zadnja direktorja Adrie Airways Arneja Schusterja in Holgerja Kowarscha stekla pravda za plačilo 78 milijonov evrov. Toliko škode naj bi nastalo upnikom, ker nista ukrepala, ko je Adria postala insolventna.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so v torek začeli obravnavati 78 milijonov evrov vredno odškodninsko tožbo Adrie Airways v stečaju zoper Arneja Schusterja in Holgerja Kowarscha, ki sta zadnja vodila letalsko družbo pred njenim propadom. Toženih na sodišču ni bilo. Kot vsaka pravda se je tudi ta začela s poravnalnim narokom, na katerem pa do poravnave med tožečo in toženo stranjo ni prišlo. Prvi narok za glavno obravnavo je tako sodišče razpisalo za 12. julij.

Država je leta 2016 Adrio Airways prodala nemškemu finančnemu skladu 4K Invest, slovenski letalski prevoznik pa je oktobra 2019 pristal v stečaju. Stečajni upravitelj Janez Pustatičnik je na podlagi forenzične revizije, ki je ugotavljala potencialno oškodovanje, leta 2022 vložil tožbo po 42. členu zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, ki govori o odškodninski odgovornosti članov posloводства, če to ne ukrepa, ko je podjetje insolventno. Revizija naj bi namreč pokazala, da je nekdanje

posloводство kršilo insolventno zakonodajo, ker naj bi vedelo, da je Adria insolventna, a ni ukrepalo.

»Tožeča stran meni, da posloводство v času pred začetkom stečajnega postopka ni izvedlo tistih opravil, ki bi jih moralo, ampak je nasprotno izvajalo določene aktivnosti, za katere stečajni upravitelj meni, da jih ne bi smelo in da je z njimi upnikom povzročilo škodo. Zato je vložena tožba,« je pojasnil pooblaščenec tožnika Blaž Štumpf iz Odvetniške pisarne Kos, Štumpf in partnerji.

▶ 14. stran

Država je leta 2016 Adrio Airways prodala nemškemu finančnemu skladu 4K Invest, slovenski letalski prevoznik pa je oktobra 2019 pristal v stečaju. / Foto: Gorazd Kavčič

Prevčevim junakom aplavz še doma

Po zaključku letošnje sezone v Planici so skakalcem iz družine Prevc pripravili več prisrčnih sprejemov in čestitk, prav posebno lepo pa je bilo v domači Dolenji vasi.

VILMA STANOVNIK

Dolenja vas – Čeprav je na velikonočni ponedeljek popoldne pošteno deževalo, to številnih navijačev od blizu in daleč ni odvrnilo od tega, da so se zbrali v Dolenji vasi v Selški dolini, kjer so lahko pozdravili Niko, Petra, Domna in Ceneta Prevca in jim čestitali. Seveda so obiskovalci na prireditvenem odru lahko spoznali tudi njihove naslednike in trenerje, člane kranjskega Triglava, pa tudi številne druge, ki so pripomogli, da so vsi štirje odlični smučarski skakalci dosegli res izvrstne uspehe.

▶ 32. stran

Cene, Nika, Peter in Domen Prevc so na sprejemu v domači Dolenji vasi navdušili številne navijače od blizu in daleč. / Foto: Gorazd Kavčič

»Zdrav in šegav« Janez z Golice

▶ 18. stran

Janez Zore je novi mladi oskrbnik Koče na Golici. Njegov zaščitni znak je klobuk, če v ozadju igra kakšna lepa domača skladba, pa se mu nasmeh razleže do ušes. Včasih poprime tudi za harmoniko. / Foto: Suzana P. Kovačič

AKTUALNO

Veliko novih razvojnih projektov

S prvim marcem je vodenje žirovske Alpine prevzela Amadea Kavčič Jesenovec, ki skupaj z lastniki, češko družbo K&H, pospešeno pripravlja načrt stabilizacije podjetja.

3

GORENJSKA

Gradivo za drugi tir do Kranja pripravljeno

Po trenutnem terminskem planu je sprejem Uredbe o državnem prostorskem načrtu za nadgradnjo železniške proge Ljubljana–Kranj/Naklo predviden konec leta 2024 oz. v začetku leta 2025.

6

KULTURA

Kratke zgodbe se podaljšajo v strip

»Kaj se zgodi, ko strip sreča literaturo?« piše na zavihku zadnje platinice nove izdaje zbirke Republika strip. Zgodi se, da kratke zgodbe stripovski ustvarjalci »prevedejo« v izvirne stripovske stvaritve.

11

GG+

Odločitev, ki zahteva veliko poguma

Tajda Jerkič iz Šenčurja je prejela nagrado za magistrsko delo z naslovom Nazaj k zemlji – mladi in ustvarjanje doma na podeželju. V njem obravnava posebno vrsto migracije ...

19

VREME

Danes čez dan se bo zjasnilo. Jutri bo precej sončno. Oba dneva bo pihal šibak jugozahodnik. V nedeljo bo pretežno jasno.

6/24 °C

jutri: precej sončno

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas iz besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglašnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglaš sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

april 1/24

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam kupim oddam najamem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme ANA KOSMAČ z Jesenic.

Gerbičevo priznanje Diani Šimbera

Ljubljana – Zveza slovenskih glasbenih šol je podelila nagrado in priznanja Frana Gerbiča za izjemne dosežke na področju glasbene vzgoje in izobraževanja. Med prejemniki priznanja je tudi dolgoletna učiteljica harmonike in dirigentka harmonikarskega orkestra na Glasbeni šoli Jesenice Diana Šimbera.

PREJELI SMO

Javno pismo zdravnic in zdravnikov
Splošne bolnišnice Jesenice

Od začetka zdravniške stavke 15. januarja do 1. marca so bile v Splošni bolnišnici Jesenice stavkovne aktivnosti omejene na enourne zbornice zdravnic in zdravnikov dvakrat tedensko.

S 1. marcem je večina zdravnic in zdravnikov, ki so do sedaj opravljali nadurno delo v obliki nujne medicinske pomoči, umaknila soglasja za nadurno delo. Tako po 1. marcu 2024 večina zdravnikov dela tedensko 40 ur rednega

dela in 8 ur nadurnega dela, kar je v skladu z evropsko direktivo. Nova oblika dela je zahtevala pripravo novih urnikov in razporedov dela, kar je imelo za posledico dodatno zmanjšanje obsega dela predvsem operativnih strok.

Na večjih oddelkih, kot so kirurški, anesteziološki in interni oddelki, zagotavljanje nujnih obravnav sicer poteka nemoteno, prizadete pa so predvsem nenujne elektivne obravnave in operacije.

Ženske večkrat na
bolniškem dopustu

V nedeljo bomo zaznamovali svetovni dan zdravja. Datum 7. april predstavlja obletnico ustanovitve Svetovne zdravstvene organizacije v letu 1948.

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Osrednja tema letošnjega dneva zdravja je Moje zdravje, moja pravica. Kot so ugotovili na Svetovni zdravstveni organizaciji, vsaj 140 držav priznava zdravje kot človekovo pravico v svoji ustavi. Po podatkih Statističnega urada Slovenije povprečno sedem od desetih prebivalcev držav članic EU-27, starejših od 16 let, meni, da je njihovo splošno zdravstveno stanje dobro ali zelo dobro. Najvišji delež teh prebivalcev je bil zabeležen na Irskem (80,1 odstotka), sledila sta Ciper (77,8 odstotka) in Grčija (77,2 odstotka), medtem ko je bil najnižji delež v Litvi (48,1 odstotka) in drugi najnižji na Portugalskem (49,5 odstotka). V Sloveniji je takšno mnenje delilo 67,8 odstotka prebivalcev, kar se ujema s povprečjem v EU-27.

Kot navaja SURS, je bilo v letu 2022 na primarni ravni zdravstvenega varstva med celotno populacijo prebivalcev izvedenih 1,2 milijona

Na primarni ravni zdravstvenega varstva je bilo med celotno populacijo prebivalcev izvedenih 1,2 milijona preventivnih in 6,6 milijona kurativnih obiskov. / Foto: Tina Dokl

preventivnih in 6,6 milijona kurativnih obiskov. Opažen porast števila obiskov je bil predvsem posledica naraščanja svetovanj po telefonu ali po elektronski pošti, saj je bilo opravljenih skoraj 2,2 milijona svetovanj, kar je kar 39-krat več kot v letu 2017. Ženske so bile v povprečju na bolniškem dopustu približno 27 koledarskih dni, moški devet dni manj.

Čeprav so bile ženske na bolniškem dopustu večkrat kot moški, pa je njihova posamezna odsotnost časovno trajala krajše časovno obdobje kot pri moških.

Ob svetovnem dnevu zdravja na SURS navajajo tudi, da v povprečju lahko prebivalci Slovenije, rojeni leta 2021, pričakujejo 78 let življenja, od tega 82 odstotkov brez večjih ovir, kar

znaša približno 64 let. Prebivalke pa lahko pričakujejo 84 let življenja, od tega 80 odstotkov brez večjih ovir, torej približno 67 let brez ovir. Najdaljše obdobje življenja brez oviranosti

Ženske so bile v povprečju na bolniškem dopustu približno 27 koledarskih dni, moški devet dni manj.

je dečkom najbolj naklonjeno v primorsko-notranjski regiji, dekletom pa na Gorenjskem. Staranje prebivalstva je v Sloveniji očiten problem, kar nakazuje že dejstvo, da so se izdatki za dolgotrajno oskrbo starostno obnemoglih, bolnih in invalidnih oseb iz leta 2020 na 2021 zvišali za kar devet odstotkov. Največ denarja smo po podatkih SURS v Sloveniji porabili za zdravila in medicinske pripomočke, sledijo izdatki za ambulantne kurativne obravnave.

Odprte zasebne hiše in javne stavbe

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Bled, Cerklje – Festival Odprte hiše Slovenije širši javnosti odpira vrata stanovanj, hiš, kulturnih in izobraževalnih ustanov, poslovnih in drugih objektov. S tem širi vrednote kakovostno oblikovanega prostora in poudarja njegov pomen, predstavlja

osebne izkušnje in stroko, navajajo organizatorji. V 15. izvedbi festivala, ki bo potekala od 12. do 14. aprila, bo na ogled sedemdeset arhitekturnih projektov, med njimi Vrtec Bohinj, Medgeneracijski center Vezenine Bled, Kopališče Radovljica ter Oskrbovana stanovanja Taber in skupni prostor znotraj

večstanovanjskega kompleksa ob domu starejših občanov v Šmartnem. Strokovna žirija je v program uvrstila tudi Počitniško hišo Šumica v Planici, Hišo za iznajdljivo družino v okolici Kamnika, Hišo za pet svobodnih duhov, v katero se je spremenil obnovljeni nekdanji skedenj v okolici Bleda, ter Hišo

Drevo v občini Cerklje. Obiskovalci si bodo zanimive rešitve, primere dobrih praks, nove in prenovljene objekte lahko ogledali na podlagi predhodne prijave. Te so začeli sprejemati v sredo, in sicer na spletni strani odprte-hiseslovenije.org, kjer najdemo tudi opise izbranih projektov.

Največ težav nova organizacija dela povzroča pediatričnemu oddelku in oddelku za ginekologijo in porodništvo, ki ne moreta zagotoviti, da bi z delom po veljavni zakonodaji in evropski direktivi o delovnem času z razpoložljivim kadrom opravili vse nujno delo.

Radiološki oddelki, ki je bistven za kvalitetno delo bolnišnice in zagotavlja slikovno diagnostiko, je kadrovsko že leta podhranjen in deluje le s sodelovanjem zunanjih sodelavcev. Že pred pričetkom stavkovnih aktivnosti ni zagotavljal normalnega dela. Z zmanjševanjem dela zunanjih izvajalcev se bo količina in kvaliteta sli-

kovne diagnostike še dodatno zmanjšala, kar bo močno vplivalo na delo vseh bolnišničnih oddelkov.

Vse to tudi močno vpliva na odnose med zaposlenimi, povečuje stresne obremenitve, kar vpliva na naše delo in zdravje.

Od ponedeljka, 4. marca, zbori zdravnikov, tako članov kot nečlanov Fidesa, potekajo vsak dan med 8. in 9. uro, kar še dodatno vpliva na potek našega dela. Zaradi stavkovnih aktivnosti je bilo v februarju opravljenih za 7,2 odstotka manj planiranih operacij. V prvih treh tednih marca pa se je delež nenujnih operativnih obravnav zmanjšal že za 26 odstotkov.

Kljub temu zdravniki v naši bolnišnici še vedno zagotavljamo vse nujne obravnave pacientov v skladu s stavkovnim minimumom delovnega procesa.

Ugotavljamo, da sedanja oblika dela pomembno vpliva na obseg našega dela in obravnavo pacientov, kar se bo ob nadaljevanju stavke v naslednjih tednih še poslabšalo. Zavzemamo se za učinkovit in transparenten javni zdravstveni sistem, ki bo poleg skrbi za paciente prijazen tudi do zdravnikov, ki smo nosilci zdravstvene dejavnosti.

Ob vsem tem zato težko razumemo zavlačevanje vlade RS, ki bo zdravnike in se

zaposlene v zdravstvenem sistemu pripeljalo do izgorelosti, bolnikom pa odvzelo pravico do primernega zdravljenja. Sprašujemo se, kdaj bodo pristojni ugotovili, da na tak način javno zdravstvo ne bo preživel.

Dovolj je zavlačevanja in sprenevedanja. Od vlade zahtevamo takojšnje učinkovito reševanje razmer v zdravstvu.

Poslano: Vlada RS, Kabinet predsednika vlade, Ministrstvo za zdravje RS, mediji, Sindikat Fides, Zdravniška zbornica Slovenije

Seznam zdravnikov, ki so lastnoročno podpisali to pismo, je shranjen v SB Jesenice.

Veliko razvojnih projektov

S prvim marcem je vodenje žirovske Alpine prevzela Amadea Kavčič Jesenovec, ki skupaj z lastniki, češko družbo K&H, pospešeno pripravlja načrt stabilizacije podjetja.

MATEJA RANT

Žiri – V podjetju Alpina so zaradi padca naročil v začetku leta začasno zaustavili proizvodnjo in delavce iz proizvodnje napotili na čakanje na delo. Del teh delavcev se je sredi februarja že vrnil na delo, vodstvo podjetja pa skupaj z lastniki pripravlja načrt stabilizacije podjetja, ki ga bodo najprej predstavili zaposlenim v Alpini, nato pa tudi širši javnosti, je pojasnila nova direktorica Amadea Kavčič Jesenovec.

V matičnem žirovskem podjetju so zaradi splošnega upada povpraševanja na trgu že lani zmanjšali število zaposlenih za dvajset oseb, predvsem z mehkiimi ukrepi, kot je upokojevanje. Kot so pojasnili v Alpini, je Amadea Kavčič Jesenovec zelo dobro seznanjena s preteklostjo podjetja in izzivi, s katerimi se podjetje sooča ta čas, saj je v Alpini zaposlena zadnjih šest let, nazadnje kot komercialna direktorica. Letos bo ključnega pomena, so poudarili, da se podjetje prilagodi dejanskim potrebam na trgu tako v smislu proizvodnih kapacitet kakor tudi nabora

Amadea Kavčič Jesenovec / Foto: arhiv podjetja

V letošnji zimski sezoni se znova lahko pohvalijo z velikim kristalnim globusom, ki ga je v smučarskem teku na Alpininih čevljih za smučarski tek Elite 3.0, ki jih izdelujejo v Žireh, dobil Norvežan Harald Oestberg Amundsen.

produktov in cenovne konkurenčnosti. »S podporo lastnikov v podjetju že zdaj poteka veliko novih razvojnih projektov na vseh divizijah, ki v zadnjem desetletju, pred prihodom novega lastnika, niti niso bili možni,« je poudarila Amadea Kavčič Jesenovec. Ob tem opozarja, da se z močnim padcem naročil in krčenjem proizvodnje soočajo praktično vsi velikani športne industrije. »Kljub težavi situaciji na trgu se v Alpini z vsemi razvojnimi projekti in načrti že pospešeno pripravljamo na leto 2025, v katerem se pričakuje stabilizacija trga ter posledično ponovno rast prodaje in stabilizacija obsega dela v proizvodnih kapacitetah.«

Ob tem je direktorica še poudarila, da ni vse tako črno, kot se morda zdi na prvi pogled. V letošnji zimski sezoni se namreč znova lahko pohvalijo z velikim kristalnim globusom, ki ga je v smučarskem teku na Alpininih čevljih za smučarski tek Elite 3.0, ki jih izdelujejo v Žireh, dobil Norvežan Harald Oestberg Amundsen. »To je že 5. kristalni globus za Alpino, na kar smo zelo ponosni.«

k

KOMENTAR
ALENKA BRUN

Kam na dopust

Vprašanje, s katerim se je med velikonočnimi prazniki ukvarjalo precej ljudi.

Kolegica, ki ima dnevno opravka z rezervacijami turističnih aranžmajev v tujini, pravi, da so jo že prvi dan po praznikih zasuli z rezervacijami za dopuste v času poletnih počitnic. Ko sem jo vprašala, ali kakšna turistična destinacija prednjači, je odgovorila, da bi težko rekla, da prevladujejo samo rezervacije za recimo Egipt ali pa samo za Hrvaško. »Vsakega po malo.«

Tisti, ki radi potujejo, jim denarnica to dopušča, imajo čas in se odločijo za cenejše turistične aranžmaje, so se hitro naučili, da »last minute« ponudb oziroma ponudb v zadnjem trenutku že nekaj časa praktično ni več. Tako že nekaj mesecev prej oprezajo na spletu za najboljšimi »first minute« ali zgodnjimi ponudbami in sledijo popustom, ki lahko pomenijo tudi do trideset odstotkov cenejši aranžma na osebo. Cene aranžmajev za čas prvomajskih počitnic so seveda času primerno višje, podobno kot za novoletne praznike ali za čas, ko velja, da je v deželi, kamor potujete, višek turistične sezone.

V bistvu je težko reči, da obstaja neko pravilo za kar koli, za zgodnjo ali pozno rezervacijo.

Ljudje so in bodo potovali. Vedno najdejo način. Gredo pač brez agencije, si potova-

nje načrtujejo sami. Spustijo nivo zelenega, iščejo najboljše razmerje med tistim, kar dobi, in zanje še sprejemljivo ceno. Precej več berejo ocene na različnih družbenih portalih, iščejo fotografije popotnikov, ne zaupajo tistim z najlepšim sončnim zahodom, ki so ga objavili vodstvo hotela ali uslužbenci turizma neke destinacije.

Seveda obstaja razlika v generacijah, pa tudi človek se z leti spreminja. Marsikdo, ki se je rodil v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja, je vzgojen tako, da če ni denarja, potem se ne potuje; najprej »štalca«, potem »kravca« in podobno. In tako se ob številnih objavah fotografij turkiznega neba, palm in pisanega podvodnega sveta in priljubljenih družbenih omrežjih človek včasih sprašuje, kako lahko nekdo toliko časa potuje, kako mu to uspe finančno in ali je zadeva sploh realna. Živimo sicer v posebnem času, času digitalnih nomadov, času, ko osnovnošolke razmišljajo o tem, da bodo po poklicu influencerske oziroma vplivnice, a vseeno: mogoče se ljudje preprosto nočejo ali ne morejo odpovedati potovanjem, tudi če to pomeni, da jih plačujejo s kreditno kartico, na obroke, vzamejo zanje posojilo. Težko »izpustijo« občutek, ki pride s potovanjem in objavami na spletu: da so nekje bili. Pa četudi so obiskali Maldive v času deževne dobe in jih je vsak drugi dan »pralo« ...

Prvi sveženj izračunov dohodnine

Ugovor na prejeti informativni izračun dohodnine je mogoče vložiti do 29. aprila. Rok za doplačilo se izteče 29. maja; Finančna uprava bo do takrat vrnila tudi preveč plačano dohodnino.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Ljubljana – V prvih dneh aprila bo informativne izračune dohodnine za leto 2023 prejelo 930.749 zavezancev, skoraj polovica (47 odstotkov) brez vračila ali doplačila. Pri 39 odstotkih je Finančna uprava Republike Slovenije (Furs) odmerila vračilo, preostale prejemnike izračunov čaka doplačilo dohodnine. To v povprečju znaša 266 evrov, povprečni znesek vračila pa je štiri evre nižji.

Če zavezanec ugotovi, da podatki niso pravilni oziroma so pomanjkljivi ali pa je davčna obveznost preizok ali previsoko ugotovljena, mora ugovor podati najpozneje do 29. aprila. V nasprotnem primeru stori davčni prekršek, za katerega je zagrožena globa od 250 do 400 evrov.

Ugovor lahko vložijo elektronsko preko sistema eDavki tudi zgolj z davčno številko in geslom z uporabo računalnika, tabličnega računalnika ali pametnega mobilnega

telefona, so med drugim še poudarili na Fursu.

Če razlika med zneskom dohodkov v informativnem izračunu in obvestilih, ki jih je zavezanec prejel od izplačevalcev, ne presega enega evra, se ni treba odzvati. Prav tako ni treba narediti ničesar, če se strinja z izračunom. Lahko pa prejemnik izračuna v ugovoru uveljavlja tudi posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane, če tega še ni storil.

Kot so pojasnili na Fursu, so v prvem paketu izračune poslali tistim zavezancem za

dohodnino, ki niso uveljavljali vzdrževanih članov ali niso dosegali dohodkov iz dejavnosti (če davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov)

Naslednji sveženj bo Finančna uprava odposlala 31. maja.

ali nimajo dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Naslednji sveženj bo Finančna uprava odposlala 31. maja.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodič Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Nika Toporiš, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Jana Triller, Mateja Žvižaj

Center za duševno zdravje odraslih

VILMA STANOVNIK

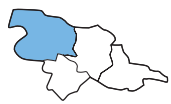
Škofja Loka – Od začetka tega tedna v Zdravstvenem domu Škofja Loka deluje Center za duševno zdravje odraslih. Ta zagotavlja celostno obravnavo oseb,

starejših od 18 let, s težavami na področju duševnega zdravja. Center pokriva področje štirih občin: Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri. V center se lahko posameznik, ki doživlja duševno stisko, naroči

po telefonu (04 502 02 26), po elektronski pošti (cdzo.narocanje@zd-loka.si), osebno ali po klasični pošti (CDZO ZD Škofja Loka, Stara cesta 2, Škofja Loka – stavba nekdanjega Tehnika). S pomočjo začetnega

pogovora ocenijo potrebe vsakega posameznika in ga usmerijo v nadaljnjo obravnavo k ustreznemu strokovnjaku. Glede na potrebe se lahko v obravnavo vključijo tudi več strokovnjakov z različnih področij.

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Dan za spremembe tudi na Gorenjskem

ANA ŠUBIČ

Kranj – Jutri, 6. aprila, bo potekala vseslovenska prostovoljska akcija Dan za spremembe, s katero bo Slovenska filantropija že petnajsto leto zapored povežala številne akterje po Sloveniji, tokrat pod naslovom Najbolj zlata je prostovoljska lopata. Predvidenih je 161 prostovoljskih aktivnosti v okoli 75 krajih, tudi na Gorenjskem. Na Jesenicah društvo Alpe Adria Green med 10. in 13. uro vabi na potujočo čistilno akcijo, ki se bo začela za Gledališčem Toneta Čufarja. V Begunjah

bo med 10. in 12. uro Zavod Manipura priredil igralne in ustvarjalne urice za otroke pod naslovom Dan za spremembe – dan brez zaslonov. V Kamniku Mladinski center Kotlovnica med 10. in 14. uro načrtuje delovno akcijo v Kreativni četrti Barutana, od 10. do 12. ure pa bo tam še Izmenjevalnica oblačil. Dnevu za spremembe se bodo med drugim pridružili tudi v Kranju, kjer bo vrtec v Čirčah že danes dopoldne v tamkajšnjem gozdu pripravil ozaveščevalno akcijo glede problematike pasjih iztrebkov v naravi.

Jutri čistilne akcije v radovljiški občini

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Letošnja akcija Očistimo našo občino – Radovljica 2024 bo to soboto, 6. aprila, so sporočili z radovljiške občinske uprave in ob tem poudarili, da datum sovпада s 14. Dnevom za spremembe, s katerim združenje Slovenska filantropija spodbuja prostovoljstvo. Čistilno akcijo v radovljiški občini organizirajo krajevne skupnosti,

društva, vrtci in šole v sodelovanju z občino in Komunalo Radovljica, ki vsako leto poskrbi za vreče, rokavice in odvoz zbranih odpadkov. Pri čiščenju in urejanju krajev, sprehajalnih poti in okolice pa sodelujejo številni prostovoljci. Sodelujoči kraji in zbirna mesta – napovedanih je 15 – so objavljeni na občinski spletni strani. Prostovoljci se bodo na vseh mestih zbrali ob 9. uri.

Dvesto let od rojstva Josipine Hočevar

Radovljica – V soboto, 6. aprila, bo minilo natanko dvesto let, odkar se je v Radovljici rodila slovenska gospodarstvenica, mecenka in dobrotnica Josipina Mulej, poročena Hočevar. Čeprav je v rodnem mestu preživela le delček svojega življenja, ker se je komaj 18-letna takoj po poroki preselila v Krško, pa spomin nanjo v rodnem mestu ni zamrl. Mestni muzej Radovljica tako danes, v petek, 5. aprila, ob 12. uri pripravlja kratko spominsko slovesnost. Začela se bo v poročni sobi Šivčeve hiše in nadaljevala s sprehodom po Radovljici, ki ga bosta vodili Tita Porenta iz Mestnega muzeja in Nadja Gartner Lenac, odlična poznavalka rodbine Mulej in Radovljice.

Večer za šaljivce in lažnivce

Hrušica – Danes ob 19. uri Kulturno-športno društvo Hrušica v veliki dvorani kulturnega doma na Hrušici pripravlja humoristično prireditev Lažnivci in šaljivci na plan. Za šaljivo povezovanje programa bo poskrbel Boštjan Meglič - Peška, zbrane bo s standup nastopom zabaval Jeseničan Ernad Gerzić - Gerza, za glasbeno popestritev pa so tokrat zadolžili trio Apropo. Občinstvo bo lahko prispevalo tudi svojo najdebelejšo laž, komisija pa bo med vsemi prejetimi programi izbrala najizvirnejšo in jo nagradila. Cena vstopnice znaša 10 evrov.

Tudi v Kampu Bled je bilo že živahno

Tik pred velikonočnimi prazniki so za prve letošnje goste vrata odprli tudi v Kampu Bled. Z zasedenostjo med prazniki so bili zadovoljni, čeprav je precej gostov rezervacijo odpovedalo zaradi slabe vremenske napovedi.

MARJANA AHAČIČ

Bled – »Gostje so navdušeni nad Bledom, malo manj nad izjemno slabim vremenom in možnostjo prostočasnih dejavnosti.« je na zadnji praznični dan povedala direktorica trženja v Sava hotelih Ana Praprotnik.

In če so med prazniki med gosti prevladovali Nemci in Italijani, bodo v poletnih mesecih glede na trenutne

Usmeritev v trajnostni razvoj in povezovanje ostaja

V Bohinju so v preteklih letih izoblikovali kakovosten in dolgoročno vzdržen model zelenega turizma v sozvočju z identiteto Bohinja, ki ga želijo nadgraditi in okrepiti, je ob predstavitvi letošnjega programa dela Turizma Bohinj poudaril direktor Klemen Langus.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Bohinjski občinski svet je potrdil program Turizma Bohinj za letošnje leto. Kot je povedal direktor javnega zavoda Klemen Langus, središče delovanja še naprej ostaja povezovanje kmetijstva in turizma, s čimer želijo uravnovešiti razvoj v občini. »Turizma ni brez poseljenosti podeželja, živih planin ter travnikov in njiv, ki ustvarjajo našo značilno krajino,« je poudaril.

Druga pomembna usmeritev ostaja prehajanje v trajnostno mobilnost, kar pomeni zmanjševanje prometne obremenjenosti Bohinja z odmikanjem prometa proč od jezerske sklade in povečevanje uporabe javnega prevoza. »Številke kažejo, da smo na pravi poti, je pa uresničevanje te strategije težko in zahtevno, čeprav je naše vodilo ves čas, da z ukrepi za zmanjševanje pritiska prometa ob tem, da določene možnosti vzamemo, v zameno tudi nekaj damo,« je pojasnil.

Tretja komponenta dela zavoda pa je povezovanje v sistemu Julijske Alpe. Organizacija, je prepričan Langus, mora biti v prihodnje še močnejša in nadgrajena, saj le tako lahko konkurirajo drugim regijam v Sloveniji in širše v Evropi.

»Nadgrajujemo tudi dosedanje delo v smislu pridobivanja evropskih sredstev in načrtujemo upravljanje destinacije na področju dejavnosti na prostem, pri

V Bohinju želijo tudi s pomočjo turizma ohraniti izjemno naravno in kulturno dediščino.

/ Foto: Marjana Ahačič

čemer je temeljnega pomena usklajevanje interesov in potreb vseh deležnikov, tako kmetov kot lastnikov in turistov oziroma obiskovalcev,« je še pojasnil in poudaril, da

času zunaj glavne sezone, za izboljšanje upravljanja turistične infrastrukture, za katero skrbijo, za promocijo, ki bo osredotočena na domače in bližnje evropske trge,

v celotno delovanje lokalnega gospodarstva in ustroj skupnosti.

»V preteklih letih smo zastavili kakovosten in dolgoročno vzdržen model zelenega turizma v sozvočju z identiteto Bohinja, ki pa si ga želimo še nadgraditi in okrepiti. V partnerstvu s ponudniki, lokalno skupnostjo in vsemi skupinami deležnikov bomo iskali načine, da bomo tudi s pomočjo turizma ohranjali izjemno naravno in kulturno dediščino Bohinja ter karakter podeželskega in kmetijskega območja z urejeno kulturno krajino, okrepili medsektorske povezave med turizmom in vsemi temeljnimi dejavnostmi, dvignili kakovost doživljanja Bohinja za obiskovalce in zagotovili kakovost življenja celotne lokalne skupnosti – danes in za jutri.«

Še naprej si bodo prizadevali za povečevanje števila prihodov in prenočitev v času zunaj glavne sezone, promocijo, ki bo osredotočena na domače in bližnje evropske trge, pa tudi za pripravo predloga uvrstitve fužinarsko-studorskih planin na začasni seznam Unesca.

ena ključnih nalog zavoda vsekakor ostaja iskanje ravnotežja med deležniki, ki v Bohinju živijo, in tistimi, ki prostor uporabljajo, Turizem Bohinj pa pri tem vidi kot organizacijo, ki povezuje in vzpostavlja partnerstva tudi navzven.

Še naprej si bodo prizadevali za povečevanje števila prihodov in prenočitev v

pa tudi za pripravo predloga uvrstitve fužinarsko-studorskih planin na začasni seznam Unesca.

Ena od pomembnih nalog Turizma Bohinj je še priprava strategije razvoja turizma do leta 2030. Kot poudarja Langus, želijo, da bi odražala njihovo razumevanje turizma kot dejavnosti, ki je močno vpeta

katerih je bilo veliko povpraševanja in nudijo gostom še večje udobje. Letos pa so se

dejavnosti v naravi. Med gosti kampa so najbolj priljubljeni spusti po jeklenici, po

V poletnih mesecih bodo glede na trenutne rezervacije, ki so na enakem nivoju kot lani, gostili predvsem turiste iz Nemčije, Nizozemske, Velike Britanije, Poljske, Belgije, Češke in Avstrije; domačih gostov je manj kot pol odstotka.

osredotočili predvsem na izboljšanje celovite izkušnje gosta in ponudbo raznolikih

let z jadrlnim padalom nad Bledom in Bohinjem, rafting, soteskanje, jahanje,

supanje in seveda plavanje v jezeru, je povedala Ana Praprotnik. V prihajajoči sezoni jim bodo ob tem ponudili tudi različne skupinske in individualne vadbe in masaže.

V okviru infrastrukturnih nadgradenj pa so letos prenovili servis za avtodome in zamenjali vroče kadi v glampingu, do konca aprila pa bodo postavili novo otroško igrišče.

Spremembe v korist lokalnih skupnosti

Župani občin Zgornje Gorenjske in doline Soče so se na aprilski razširjeni koordinaciji na Bledu srečali z ministrom za gospodarstvo, turizem in šport Matjažem Hanom, ki je med drugim predstavil načrtovane zakonske spremembe na področju gostinstva in sobodajalstva.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Kot je pojasnil minister Han, pri spremembah zakonodaje na področju gostinstva in sobodajalstva sledijo tudi željam lokalne skupnosti. »Vedeti moramo, da se različni turistični kraji po Sloveniji spo-

lokalnim skupnostim, da določijo omejitve.

Turizem ni enakovredno razvit

»Končna verzija osnutka zakona, vključno s časovnimi in lokacijskimi omejitvami, je trenutno še v pripravi in usklajevanju z deležni-

Zato skušamo sedaj s tem zakonom najti takšno dikcijo, ki bo omogočala prilagoditve glede na lokalne potrebe,« je pojasnila Kalinova.

Župani uslišani

Blejski župan Anton Mežan, ki je gostil tokratno koordinacijo, je dejal, da so se

poslušani, ampak tudi slišani, in mislim, da na koncu vsaj v nekaterih segmentih tudi uslišani,« je poudaril blejski župan, ki je zadovoljen, da bodo na voljo novi razpisi za sofinanciranje vlaganj v športno infrastrukturo, kajti na Bledu in Jesenicah morajo prenoviti ledni

Ustrezni nadzor

V zakonu naj bi bila predlagana omejitev oddajanja nepremičnin v kratkoročni turistični najem 120 dni na leto, in ne 30 ali 60 dni, o čemer se je sprva govorilo. Kranjskogorska županja Henrika Zupan pričakuje, da bodo spremembe uredile

so sobodajalci, da bodo ti izpolnjevali vse predpise in da bodo v večstanovanjskih objektih imeli tudi soglasja za oddajanje.

Težave gospodarstva

Minister Han se je še pred srečanjem z župani na Bledu sestal tudi s pred-

Foto: Tina Dokl

Minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han

padajo z različnimi problemi. Bled, Kranjska Gora, Bohinj in Ljubljana imajo denimo drugačne težave, kot jih imajo v Ljutomeru, Ormožu ali Šmarju pri Jelšah,« je dejal minister, ki sicer ocenjuje, da gredo spremembe v pravo smer. Kar se tiče urejanja kratkoročnega oddajanja nepremičnin v najem turistom, bodo dali po besedah ministra bistveno več možnosti

ki. Predlog zakona pa bo šel v javno obravnavo predvidoma konec tega meseca,« je povedala generalna direktorica direktorata za turizem Dubravka Kalin. »Osnovna težava, s katero se srečujemo pravzaprav na vsakem koraku, je ta, da turizem v Sloveniji ni enakovredno razvit. Imamo izjemno obremenjena turistična območja in imamo območja, kjer se turizem šele razvija.

Anton Mežan, župan Občine Bled / Foto: Tina Dokl

V zakonu naj bi bila predlagana omejitev oddajanja nepremičnin v kratkoročni turistični najem 120 dni na leto, in ne 30 ali 60 dni, o čemer se je sprva govorilo.

v zadnjem letu dni večkrat slišali z ministrom in njegovo ekipo. »Rečem lahko, da župani nismo bili le

dvorani, ki imata zastarelo hladilno tehniko. Prav tako pozdravlja način urejanja področja turizma s krovno zakonodajo, ki omogoča lokalnim skupnostim, da zadeve prilagodijo svojim potrebam. »Nadejam si, da bodo vsi sobodajalci oddajali pod enakimi pogoji, da ne bo več dampinških cen in izigravanja zakonov,« si od novega zakona o gostinstvu obeta Mežan.

Henrika Zupan, županja Občine Kranjska Gora / Foto: Gorazd Kavčič

težave, s katerimi se srečujejo predvsem občine s povečanim turizmom. Pri tem ocenjujejo, da bi bila omejenjena omejitev ustrezna, opozarja pa, da bi morala biti vezana na nepremičnine, in ne na sobodajalca, da ne bi znova prihajalo do kakšnih zlorab. Županja sicer upa, da bo novi zakon predvsem prinesel ureditev področja sobodajalstva in ustrezen nadzor, da bo jasno, kdo

stavniki gospodarstva na Jesenicah, kjer se je seznanil z njihovimi težavami. Med drugim so opozorili na problem cen električne energije, pomanjkanje delovne sile in zaposlovanje tujcev ter problematiko obremenitve delodajalcev s ponovnim podaljšanjem obdobja, za katerega bolniško odsotnost delavca krije delodajalec, in sicer z 20 na 30 dni.

Odprta delavnica za občane

Občina Kranjska Gora in Turizem Kranjska Gora občane vabita v dvorano Vitranc na odprto delavnico, na skupen pogovor o izzivih turizma in sobivanja z njim.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Občina Kranjska Gora je v partnerstvu s Turizmom Kranjska Gora pristopila k posodabljanju načrta razvoja in upravljanja turizma v destinaciji za naslednje desetletje, saj se čez leto dni izteče veljavnost obstoječi Strategiji razvoja turizma občine Kranjska Gora 2015–2025. »Naš ključni strateški cilj v občini Kranjska Gora je sobivanje. Razvojni koncept turizma, ki bo omogočil prijazno in dolgoročno vzdržno sobivanje občanov in obiskovalcev. Ki bo odgovoren do vseh: do okolja, ljudi oziroma skupnosti, hkrati pa bo tudi ponudil perspektivo za domače podjetnike, kmete in še posebno tudi za mlade,« so sporočili z Občine Kranjska Gora.

Od 5. februarja do 9. marca je potekala spletna anketa o pogledih na ključne izzive, razvojno smer in prioritete ukrepe na področju razvoja in upravljanja turizma v občini. Odzvalo se

Danes, v petek, 5. aprila, ob 18. uri bo v dvorani Vitranc v Kranjski Gori odprti dogodek, delavnica Kranjskogorski turizem v ravnovesju z lokalno skupnostjo, ki je namenjena vsem občanom, ki želijo aktivno sodelovati pri procesu in prispevati svoj pogled. Udeležence bodo seznanili z rezultati ankete in razvojnimi trendi turizma Kranjske Gore, pretežni del pa namenili pogovoru na tematskih omizjih.

je več kot 450 ljudi, v celoti pa jih je anketo izpolnilo 333, od tega slabi dve tretjini občanov, ki se ne ukvarjajo s turizmom, in dobra tretjina turističnih ponudnikov. Med njihovimi ključnimi sporočili je bilo, da turizem

prepoznavajo kot najpomembnejšo dejavnost občine, ki pomembno vpliva tudi na druge dejavnosti in prinaša pozitivne učinke za skupnost, pri čemer so občani zelo visoko oce-

nili problematiko vpliva turizma na povečanje cen nepremičnin, prometnih težav, prevelik obseg dnevnih obiskovalcev v visoki sezoni, ob tem tudi širitev prepričanih nastanitvev, vpliv čezmernih onesnaževanja ter

vpliv turizma na povečanje življenjskih stroškov. Zadovoljstvo z razvojem turizma so ocenili na 2,1 od 4, splošno zadovoljstvo s kakovostjo bivanja v občini pa nekoliko višje, z 2,6 od 4. Kljub temu so prepoznali pozitivne premike v kakovosti turistične ponudbe v primerjavi s tisto pred desetimi leti, najbolj pa so poudarili poslabšanje upravljanja (povečanih) turističnih in prometnih tokov. Med prioritarnimi ukrepi so poudarili urejanje in umirjanje prometa, urejanje javne in turistične infrastrukture, vlaganja v izboljšanje kakovosti ponudbe in upravljanje obiska (geografsko in časovno). Med odgovori je zelo poudarjena tudi vizija dolgoročno vzdržnega ravnovesja med turizmom in lokalno skupnostjo.

Nov študijski program v zdravstvu

Na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin na Jesenicah bodo začeli izvajati program druge stopnje Management zdravstvenih organizacij.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – V študijskem letu 2024/2025 bodo na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin na Jesenicah začeli izvajati nov študijski program druge stopnje, magistrski program (mag./z1.) Management zdravstvenih organizacij. Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je namreč pred kratkim potrdila akreditacijo programa.

»V razpravah, kako se lotiti nakopičenih težav v slovenskem zdravstvenem sistemu, se pogosto poudarjajo tudi slabosti in pomanjkljivosti na področju upravljanja organizacij in vodenja zaposlenih, posledično pa tudi nezadovoljstvo z delovnimi okolji in žal tudi z medosebnimi

odnosi. Kot odgovor na te potrebe smo zasnovali nov študijski program, ki v Sloveniji prinaša najsodobnejša znanja na področju menedžmenta zdravstvenih organizacij,« je povedala dekanja Fakultete za zdravstvo Angele Boškin doc. dr. Sanela Pivač.

Študenti bodo pridobili celovita temeljna znanja za vodenje in upravljanje zdravstvenih organizacij, uporabo naprednih menedžerskih pristopov ter spodbujanje sprememb in inovacij, je dodala.

Študijski program traja dve leti (štiri semestre), ko študenti opravijo vse predpisane obveznosti in uspešno zagovarjajo magistrsko delo, pa pridobijo naziv magistrica/magister managementa zdravstvenih organizacij.

Prenova bo trajala tri mesece

NIKA TOPORIŠ

Kranj – V Zdravstvenem domu (ZD) Kranj so začeli obnavljati prostore, ki bodo namenjeni ambulantam družinske medicine in pediatrije. Kot so sporočili iz Osnovnega zdravstva Gorenjske, so zadovoljni z dejstvom, da so se dela za prenovo v prvem nadstropju ZD Kranj že začela. Predvidoma bo čas obnove obsegal dobo treh mesecev.

Mestna občina Kranj je s sredstvi Osnovnega zdravstva Gorenjske v lanskem letu uspešno izpeljala nakup dodatnih prostorov v prizidku ZD Kranj. Skupna vrednost naložbe je znašala

1.361.080 evrov, pri čemer celotna površina pridobljenih prostorov meri skoraj 470 kvadratnih metrov. Del teh prostorov bo ostal v uporabi zasebnega očesnega centra, medtem ko bodo preostale površine namenjene novim ambulantam družinske medicine in pediatrije. V OZG načrtujejo tudi, da bodo do leta 2027, ko se bo očesni center izselil, uredili še dve ambulanti.

Doslej sta v prostorih delovali diabetološka in anti-koagulacijska ambulanta Klinike Golnik, od ponedeljka dalje pa ambulanti delujeta na lokaciji Klinike Golnik, kjer je bil pred leti negovalni oddelek.

Nagrajenci Občine Šenčur

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Šenčurski svetniki so na predlog njihove komisije, ki je obravnavala sedem prejetih predlogov, potrdili prejemnike priznanj Občine Šenčur. Letos bodo podelili dve zlati in eno bronasto plaketo. Zlato plaketo bosta prejela PGD Visoko - Milje in Lovka družina Šenčur, bronasto plaketo pa Matjaž Podjed. Na slavnostni akademiji, ki bo potekala v petek, 19. aprila, ob 19. uri v Domu krajanov Šenčur,

bodo letos prvič podelili tudi priznanja na področju športa. Komisija je obravnavala enajst predlogov, svetniki pa so potrdili štiri nagrajence. Priznanje za športnico občine Šenčur za leto 2023 bo prejela Bina Podjed, za športnika Žan Celar in športno ekipo članska ekipa KK GGD Šenčur. Potrdili so tudi priznanje za športnega delavca, ki naj bi ga prejel Aleš Puhar, a sta tako kandidat kot predlagatelj po seji občinskega sveta umaknila soglasje za priznanje.

Gradivo za drugi tir do Kranja pripravljeno

Po trenutnem terminskem planu je sprejem Uredbe o državnem prostorskem načrtu za nadgradnjo železniške proge Ljubljana–Kranj/Naklo predviden konec leta 2024 oz. v začetku leta 2025.

SIMON ŠUBIČ

Kranj – Gradivo za javno razgrnitev predloga državnega prostorskega načrta (DPN) in okoljskega poročila za nadgradnjo železniške proge na odseku Ljubljana–Kranj/Naklo, ki vključuje gradnjo drugega tira, je bilo ministrstvu za naravne vire in prostor posredovano 26. marca, so na naše poizvedovanje odgovorili na Direkciji RS za infrastrukturo (DRSI). Predlog DPN so uskladili tudi z načrtovanimi protipoplavnimi ukrepi, sprejetimi po lanskih poplavih. Gradivo je zdaj v pregledu s strani ministrstva in posebne projektne skupine, termin njegove javne objave in javnih obravnav pa bo ministrstvo uskladilo z občina, so dodali.

Nadgradnja proge tudi z drugim tirom

Država že dlje časa načrtuje nadgradnjo železniške proge Ljubljana–Jesenice–državna meja, s katero bodo povečali prepustne in prevozne zmogljivosti proge z dograditvijo drugega tira in optimizacijo trase v širšem koridorju obstoječe proge. Hkrati si želijo povečati stopnjo varnosti prometa, učinkovitejše vodenje prometa, znižanje obratovalnih stroškov, izboljšanje storitev prevoza potnikov in večjo vlogo te proge v javnem potniškem prometu. Cilj nadgradnje je po navedbah DRSI tudi združevanje in medsebojno povezovanje vseh vrst javnega in individualnega prometa ter vzpostavitev dobre železniške povezave med državami na območju evropskega prometnega prostora.

Najprej odsek do Kranja

Po sprejeti odločitvi, da pripravijo dva DPN za nadgradnjo gorenjske proge, so sev DRSI najprej lotili priprave predloga DPN za odsek

Z nadgradnjo železniške proge Kranj–Jesenice–državna meja bodo povečali prepustne in prevozne zmogljivosti proge z dograditvijo drugega tira in optimizacijo trase v širšem koridorju obstoječe proge. / Foto: Tina Dokl

Ljubljana–Kranj/Naklo, potem ko so leta 2021 na odseku Kranj–Jesenice–državna meja zaradi slabega stanja železniške infrastrukture že nadgradili obstoječo eno-

Po trenutnem terminskem planu je sprejem Uredbe o DPN za nadgradnjo železniške proge Ljubljana–Kranj/Naklo predviden konec leta 2024 oz. v začetku leta

na DRSI Dejan Jurkovič, ko je sporočil, da za potek trase drugega tira na jugovzhodnem območju Kranja predlagajo različico Labore s predorom pod Ljubljansko cesto. »Pomembno je povedati to, da je prihranek časa pri predlagani rešitvi Labore približno šestdeset sekund in investicijski strošek privarčevane sekunde okoli 800 tisoč evrov. Glede na prihranek časa pri različici Orehek bi bil ta investicijski strošek na privarčevano sekundo več kot milijon evrov. Ta trasa je tudi za približno 350 metrov krajša kot trasa skozi Orehek,« je tedaj pojasnil Jurkovič in dodal, da je pri različici Orehek skrajšanje časa približno pol minute, pri različici Labore pa približno minuta.

Predor pod Ljubljansko cesto bo sicer dolg okoli 2,4 kilometra, hitrosti na tem odseku pa bodo znašale 160 km/h. Po besedah Jurkoviča bodo z vsemi predlaganimi optimizacijami proge čas potovanja z vlakom od Ljubljane do Kranja skrajšali za od štiri do devet minut, odvisno od tipa vlaka.

Po besedah Dejana Jurkoviča iz DRSI bodo z vsemi predlaganimi optimizacijami proge čas potovanja z vlakom od Ljubljane do Kranja skrajšali za od štiri do devet minut, odvisno od tipa vlaka.

tirno progo. Kot ugotavljajo, bo izboljšava elementov trase obstoječe proge in posledično zagotavljanja boljših vozno-tehničnih karakteristik načrtovane dvotirne proge zelo zahtevna, predvidoma z večjim številom predorov. V okviru DPN načrtujejo tudi ustrezne ureditve železniških postaj in postajališč, tudi v smislu načrtovanja povezovanja z drugimi vrstami prometa (lokalni avtobusni promet in P+R) ter ustreznih dostopov za pešce in kolesarje ... »Projektne rešitve za izvedbo nadgradenj obstoječih postaj na progi že upoštevajo prihodnjo dvotirnost, kar pomeni, da jih bo možno nadgraditi tudi pred sprejemom DPN.

2025. Terminski plan za odsek Kranj–Jesenice–državna meja je še v izdelavi in še ni usklajen s pobudnikom in pripravljavcem DPN,« so pojasnili v DRSI.

Lani odločitev za različico Labore

Kot je znano, je predhodno informiranje javnosti o pripravi strokovnih podlag nadgradnje na območju železniške proge od Ljubljane do Kranja oziroma Naklega potekalo že lani. Pred letom dni so šli na noge tudi krajanji Orehka, ki so ostro nasprotovali eni od predvidenih tras drugega tira skozi njihovo vas. Junija lani jih je nato pomiril vodja sektorja za investicije v železnice

Z majem vrtec dražji za deset odstotkov

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – S prvim majem bodo cene vzgojno-varstvenih programov v javnem vrtcu na območju občine Šenčur višje za slabih deset odstotkov. Za oddelke prvega

starostnega obdobja se bo s 565 evrov dvignila na 620,26 evra, za oddelke drugega starostnega obdobja s 406 evrov na 444,07 evra ter za kombinirane oddelke in oddelke otrok od tretjega do četrtega leta starosti s 453

evrov na 498,21 evra. Trenutno veljavna cena je bila potrjena aprila lani, zaradi višjih stroškov dela, materiala, storitev in živil pa so v vrtcu predlagali povišanje. Med drugim so v obrazložitvi navedli, da dnevni stroški živil

trenutno znašajo 1,90 evra za otroka na dan, predlagani strošek živil pa je 2,23 evra na otroka na dan. Šenčurski svetniki so predlog sklepa o povišanju cen na aprilski seji sprejeli s 14 glasovi za in dvema proti.

RESSENIG
FAHRZEUGBAU

V Beljaku na avstrijskem Koroškem zaposlimo

AVTOLIČARJA m/ž
(Lackiertechniker)

**MEHANIKA ZA TOVORNA VOZILA/
MEHANIKA ZA GRADBENO
MEHANIZACIJO m/ž**
(LKW-Mechaniker/Baumaschinenmechaniker)

Izdelava nadgradenj za tovarna vozila.

AVtoličar - DELOVNE NALOGE:

- ustrezna priprava površin (čiščenje, kontrola, kitanje, brušenje)
- samostojno izvajanje lakiranja karoserijskih delov po predpisanih standardih
- kontrola kakovosti

Mehaničar za tovarna vozila/mehaničar za gradbeno mehanizacijo - DELOVNE NALOGE:

- popravila tovornih vozil in njihovih nadgradenj
- izvedba ustrezne diagnoze, servisna in vzdrževalna dela
- poznavanje področja hidravlike, pnevmatike in avtoelektrike

VAŠ PROFIL:

- zaključena poklicna izobrazba kot avtoličar oz. avtomehanik
- delovne izkušnje in poznavanje področja dela z različnimi laki
- razumevanje tehnične dokumentacije, npr. risb, načrtov in predpisanih standardov
- odgovorno in samostojno opravljanje dela
- organizacijske sposobnosti, komunikativnost in timski duh
- **dobro znanje nemščine**
- pripravljenost delati v dveh izmenah (avtoličar)

PONUJAMO VAM:

- odgovorno, zahtevno in inovativno zaposlitev za nedoločen čas v priznanem podjetju
- možnost napredovanja in nadaljnega izobraževanja
- plačo po kolektivni pogodbi za kovinsko stroko (najmanj 2.779,74 evra bruto/mesec), v primeru ustrezne izobrazbe, kvalifikacije in delovnih izkušenj pa smo pripravljeno plačati tudi bistveno več

VESELIMO SE VAŠE VLOGE:

Ressenig Fahrzeugbau GmbH
St. Martin Str. 124 | A-9500 Beljak/Villach
T: +43 4242 5010 | E: bewerbung@ressenig.at

Opozarjajo z nalepkami na zabojnikih

Komunala Škofja Loka vzpostavlja sistem opozarjanja na nepravilnosti pri odlaganju odpadkov, ki jih bo označila z nalepko. Neustreznost zabojnika, količine odpadkov ali vsebine zabojnika bo preverjal in označeval strokovni sodelavec za izvajanje kontrole.

KLARA MRAK

Škofja Loka – »Presenečenje« v obliki posebne nalepke na zabojniku bo uporabnike loške Komunalne doletelo takrat, ko bodo smeti odložili v netipizirano vrečo, poln ali napačen zabojnik. Na podlagi nepravilnosti, s katerimi se zaposleni na loški Komunalni srečujejo na terenu, so namreč razvili štiri vrste nalepk, eno z napisom Ne pobiramo in tri z napisom Ne praznimo.

Nalepke z napisom Ne pobiramo se bodo pojavljale na netipiziranih vrečah, za katere stranke menijo, da sodijo v službo odvoza

Ena od nalepk Ne praznimo bo opremila zabojnike, ki niso vključeni v redni odvoz odpadkov in nimajo oznake Komunalne. Nalepka na zabojniku bo znak za zaposlene, da zabojnika ne praznijo, za stranko pa, da se vključi v redni odvoz odpadkov.

Druga nalepka Ne praznimo bo pristala na zabojnikih, v katerih bo neustrezna količina odpadkov. Opremila bo prepolne zabojnike, še posebno tiste, ob katerih so na neustrezno količino že opozorili. Zabojniki so pravilno napolnjeni, ko imajo pokrov v celoti zaprt, opozarjajo na Komunalni. Nalep-

Nalepka Ne praznimo bo tudi na zabojnikih, v katerih bo neustrezna vsebina. Označila bo zabojnike z nepravilno ločenimi odpadki, predvsem tiste, ob katerih so na to že opozarjali.

odpadkov in jih zato postavijo zraven polnih zabojnikov. Teh vreč zaposleni ne pobirajo, saj niso vključene v strošek rednega odvoza odpadkov. Pobirajo pa smeti, ki so na dan odvoza v tipizirani vreči. Te vreče je moč kupiti na blagajni sedeža podjetja po veljavnem ceniku. V primeru, da bo stranka sporočila, da smeti niso odpeljali, izkazalo pa se bo, da so označene z nalepko, se bodo zaračunali dodatni stroški.

ka bo znak za zaposlene, da zabojnika ne izpraznijo, za stranko pa bo pomenila, da bodo odpadke prevzeli z izrednim odvozom, ki se dodatno zaračuna.

Nalepka Ne praznimo pa bo tudi na zabojnikih, v katerih bo neustrezna vsebina. Označila bo zabojnike z nepravilno ločenimi odpadki, predvsem tiste, ob katerih so na to že opozarjali. Nalepka bo znak za zaposlene, da zabojnika ne izpraznijo, za stranko pa podatek,

Takšna nalepka vas lahko pričaka na zabojniku, če boste nepravilno pripravili odpadke za odvoz.

/ Foto: spletna stran Komunalne Škofja Loka

da bodo odpadke prevzeli z izrednim odvozom, ki se dodatno zaračuna.

Še dve akciji odvoza zelenega odreza

Znano je, da zeleni odrez, ki nastane pri obrezovanju drevja, urejanju vrta in okolice, vsi občani Škofje Loke lahko oddajo v Zbirnem centru Draga, vsa gospodinjstva iz občine Železniki pa v Zbirnem centru Studeno. Lahko pa ga oddajo tudi v sklopu akcije zbiranja zelenega odreza, a za odvoz se je treba predhodno naročiti. Akciji zbiranja zelenega odreza bosta potekali še

9. in 16. aprila. Spomnimo, v zeleni odrez spadajo trava, plevel in neuporabni deli rastlin z vrta, odcvetele rože, lesni sekanci, slama, seno, suho listje, veje, lubje in iglice dreves z mehkim lesom. Za odvoz se lahko prijavite osebno, na sedežu Komunalne Škofja Loka ali po elektronski pošti. Oddate lahko največ dva kubična metra zelenega odreza. Vse prijavljene uporabnike pa na Komunalni Škofja Loka prosijo, da zeleni odrez pripravite en dan pred izbranim dnevom odvoza na prevzemno mesto za zabojnike oziroma ob smetarsko traso.

Prireditve z manj odpadki

Razvojna agencija Sora bo v okviru projekta Čisto Škofjeloško LAS loškega pogorja pripravila predstavitev štirih organizatorjev dogodkov in prireditev.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Razvojna agencija Sora skupaj s Komunalno Škofja Loka in Zavodom Poljanska dolina spodbuja dogodke, ki izvajajo ukrepe za zmanjševanje količine odpadkov in njihovo ločeno zbiranje. V torek, 9. aprila, med 16.00 in 18.30 bodo v veliki sejni sobi na Upravni enoti Škofja Loka pripravili predstavitev štirih takšnih dogodkov.

Eden izmed njih so Čipkarski dnevi v Železnikih, ki jih pripravlja Turistično društvo Železniki. Dogajanje s pestrim programom klekljarskih razstav, glasbenih nastopov, ustvarjalnih delavnic za otroke, sejma, veselice ter klekljarskega tekmovanja vsako leto gosti večje število obiskovalcev.

Primer dobre prakse je tudi Društvo T4M, ki organizira Tek štirih mostov. To je športno-turistična prireditve, katere glavni dogodek je

desetkilometrski tek po ulicah in trgih Škofje Loke. Bogat je tudi spremljevalni program – tekaško druženje, teki otrok, športna tržnica in druge dejavnosti, ki privabijo tudi veliko drugih obiskovalcev.

Predstavili bodo tudi (Z) mešani festival, v katerega so organizatorji zmešali veliko mero dobre slovenske glasbe, kanček poezije in komedije ter ščepec izobraževalnih vsebin. Pripravlja ga Kulturno-umetniško društvo Coda. Je pa (Z)mešani

festival tudi prva slovenska zero waste prireditve.

Gora rocka je festival, za katerega živi celotna Šentviška planota v okolici Tolmina in ki ga poganja 350 prostovoljcev iz Športnega društva Šentviška Gora. Ker festival poteka v neokrnjeni naravi, se z različnimi ukrepi trudijo, da jo minimalno obremenjujejo, k ekološki noti pa z zasaditvijo drevesa prispevajo tudi nastopajoči. Tako ob prizorišču nastaja edinstveni Rock dreved.

V spomin dr. Francu Kosu in sinovoma

IGOR KAVČIČ

Železniki – Javni zavod Ratitovec v sodelovanju s selškimi društvi koordinira zaznamovanje stote obletnice smrti rojaka, zgodovinarja dr. Franca Kosa (1853–1924). V okviru obletnice pripravljajo dva dogodka, na katerih bodo predstavili delo njegovih dveh sinov, ki sta vsak na svojem področju dosegla izvrstne akademske dosežke.

Danes, v petek, 5. aprila, ob 18. uri bodo v galeriji Muzeja Železniki odprli razstavo fotografske zapuščine slikarja Gojmirja Antona Kosa (1896–1970), ki bo na ogled do 4. maja. V kulturnem programu bo nastopila mlada glasbenica Ana Šolar, študentka Akademije za glasbo

v Gradcu. Razstavo pripravljajo v sodelovanju s Fundacijo Gojmir Anton Kos in Zgodovinskim arhivom Ljubljana, Enoto v Škofji Loki, odprl pa jo bo slikar Franc Berčič - Berko.

Čez teden dni, 12. aprila, prav tako ob 18. uri bo v galeriji Muzeja Železniki potekal še strokovni posvet o dr. Francu Kosu in njegovih sinovih, prav tako zgodovinarju dr. Milku Kosu in slikarju Gojmirju Antonu Kosu. Na posvetu bodo sodelovali dr. Ignacija Fridl Jarč (Slovenska matica), dr. Darja Mihelič (Zgodovinski inštitut Milka Kosa), Biljana Ristič (Loški muzej) in Katja Mohorič Bonča (Muzej Železniki, Javni zavod Ratitovec). Posvet bo odprl predsednik državne sveta Marko Lotrič.

Novo vozilo za gasilce

MATEJA RANT

Žiri – Občina Žiri je minuli teden s Prostovoljnim gasilskim društvom (PGD) Brekovec in dobaviteljem podpisala pogodbo o sofinanciranju nakupa gasilskega vozila. Vozilo, za katero je občina prispevala 95 tisoč evrov, naj bi gasilci prevzeli v začetku maja, sonapovedali na občini.

»Občina se namreč zaveda, da je kakovostna oprema gasilcev, poleg njihove usposobljenosti, ključna za opravljanje njihovega poslanstva. S financiranjem dejavnosti gasilcev redno prispevamo k boljšim pogojem za njihovo delo in večji varnosti na območju občine Žiri,« je po podpisu pogodbe poudaril župan Franci Kranjc.

Čistilna akcija v Preddvoru

Preddvor – V soboto, 6. aprila, z začetkom ob 8. uri bo tudi v preddvorski občini vsakoletna čistilna akcija – ne glede na vremenske razmere. V Preddvoru bo zbirno mesto na parkirišču vrta Storžek, v Zgornjih Tupaličah ob ekološkem otoku, v Spodnjih Tupaličah sredi vasi, na Bregu ob Kokri na križišču na vrhu klanca, v Potočah zgoraj na križišču, kjer je dom starejših občanov, spodaj pa poleg čebelnjaka (Jablanca), na Možjanci ob zabojnikih, na Srednji Beli pri cerkvi, na Spodnji Beli pri avtobusni postaji, na Zgornji Beli pred domom krajanov. V Kokri je zbirno mesto vaški trg pred cerkvijo, v Mačah križišče, v Novi vasi pred kapelico nasproti domačije Strniša. Bašljani imajo zbirno mesto pred brunarico TD Bašelj, ŠD Preddvor pa ima kar dvoje zbirnih mest: nogometno igrišče Za žago in Športni park Preddvor.

Jubilejno tekmovanje vlečnih psov

Hraše – V nedeljo, 7. aprila, bo v Hrašah jubilejni, deseti Memorial Henrika Sečnika – mednarodno tekmovanje vlečnih psov v organizaciji Turističnega društva Hraše in Društva športnih psov Slovenije. Kot smo izvedeli, so za tekme v različnih kategorijah, ki bodo potekale od 9. ure dalje, prejeli več kot sto prijav. Startno-ciljni prostor bo ob kmetiji Janhar. Na prizorišču dogajanja obljudljajo tudi zanimiv spremljevalni program z delavnicami za otroke ter ponudbo lokalnih pridelkov in proizvodov.

Očistimo Jezersko

Jezersko – Očiščevalno akcijo na Jezerskem, ki so jo pomenovali Očistimo Jezersko, načrtujejo v petek, 12. aprila. Začetek predvidevajo ob 15. uri, zbirno mesto pa je pred gasilskim domom in na drugih dogovorjenih lokacijah. Več informacij z navodili in morebitnimi prilagoditvami zaradi vremena bodo objavili na spletni strani Občine Jezersko v dneh pred izvedbo.

Voda iz pitnikov

V obdobju od aprila do oktobra, ko ni nevarnosti zmrzali, si na Bledu in v okoliških vaseh natočite vodo iz pitnikov ali javnih vodnih virov, ki vsakomur omogočajo dostop do pitne vode. Na Bledu in v okolici jih boste našli 19 – v središču Bleda so razporejeni okoli jezera, in sicer na jezerski promenadi, v Zdraviliškem parku, Mali in Veliki Zaki, na Veslaški promenadi in v Mlinem, našli jih boste tudi na blejski tržnici, železniški postaji, športnem parku Bledec, otroškem parku Zazer, na Seliški cesti in pri Alpskih blokkih. Dostop do sveže pitne vode je na voljo tudi v javnih vodnih virih v okoliških vaseh – na igrišču v Spodnjih Gorjah, Podhomu, Bodeščah, Koritnem, Rečici in v zgornji vasi Bohinjske Bele. Pitniki predstavljajo tudi simbolično sporočilo, ki nas opominja, da v Sloveniji pijemo eno izmed najbolj kakovostnih pitnih vod v Evropi. Varna pitna voda predstavlja enega izmed osnovnih pogojev zdravja, zato pijte vodo iz pipe, ki je vedno sveža, brezplačna in dostopna.

Na Bledu in v okolici boste našli 19 pitnikov. / Foto: Maja Pančur

Ste zadovoljni s turizmom?

Obiskovalce Bleda vabimo k izpolnjevanju anonimne ankete, ki nam bo v pomoč pri izboljšanju izkušnje na destinaciji. Kako doživljate blejski rajski kotiček – ste zadovoljni z naborom nastanitvenih obratov, kulinarčno ponudbo, prostočasnimi dejavnostmi, javnim prevozom in urejenostjo kraja? Vabimo vas, da izpolnite vprašalnik in nam tako pomagate pri prepoznavanju vsebin, ki jih na Bledu pogrešate, in prepoznavanju področij, kjer menite, da so izboljšave nujno potrebne. Odgovore zbiramo do 31. maja 2024, do ankete dostopate s skeniranjem QR kode.

Sejem slovenske obrti

Slovenski rokodelci, umetniki in obrtniki vabijo v blejski Zdraviliški park na sejem domače in umetnostne obrti, ki bo potekal med 29. marcem in 6. oktobrom 2024, v petek, soboto, nedeljo in na dela proste dneve med 10. in 19. uro oziroma med 10. in 21. uro v visoki poletni sezoni, junija, julija in avgusta. Na sejmu se bo vsakič predstavilo 15 izdelovalcev in obrtnikov, ki bodo na licu mesta izdelovali svoje izdelke ter jih obiskovalcem ponudili za nakup. Vljudno vabljeni, da uporabne izdelke zase, za dekoracijo doma ter unikatna darila in spominke poiščete na sejmu domače in umetnostne obrti – na Bledu.

Spremembe pri zbiranju odpadkov

Infrastruktura Bled je aprila začela z ekoloških otkov umikati zabojnike za mešano embalažo. Na zbirnih mestih morajo vsi uporabniki imeti dva zabojnika, in sicer za zbiranje mešanih komunalnih odpadkov in mešane embalaže. Gospodinjstva naj bi hkrati začela uporabljati tudi zabojnik za papir, papirno in kartonsko embalažo. Odvoza mešane embalaže in papirja gospodinjstvom dodatno ne bodo zaračunavali. Če ste zaradi povečanih količin mešane embalaže to občasno oddajali še na ekološkem otoku, si lahko zagotovite nov, večji zabojnik. Obstoječega bodo brezplačno preuredili v zabojnik za zbiranje papirja. Na kmetijskih gospodarstvih, ki uporabljajo mokre bale, je obvezna uporaba zabojnika za odpadno folijo. V aprilu uvajajo tudi identifikacijo ob vstopu v zbirni center na Bledu.

Več informacij na:
www.e-bleed.si,
www.bleed.si

Občina Bled praznuje

Občina Bled praznuje 10. aprila. Na ta datum je bil Bled leta 1004 prvič omenjen v pisnih dokumentih, in sicer na darovnici, s katero je cesar Henrik II. podaril briksenskem škofu Albuinu ozemlje med obema Savama. Letos je torej jubilejno leto, 120 let od prve omembe Bleda.

Na dan praznika Občine Bled bo ob 11. uri slovesno odprtje prizidka Zdravstvenega doma Bled. Osrednja slovesnost bo ob 19. uri v Festivalni dvorani Bled. Ob tej priložnosti bo župan zaslužnim občankam in občanom podelil priznanja, in sicer pet zlatih plaket, štiri županova priznanja in en častni znak rajska ptica. Zlato plaketo Občine Bled bodo prejeli Javni zavod Triglavski narodni park (TNP), Dragica Veskovič, Branka Smole, Anton Šmit in Zora Završnik Črnologar. Županova priznanja prejmejo Ferdinand Vouk, dr. Paula Bacher Marcenich, Marija Zupan in Aleš Mezek iz Ribiške družine Bled. Častni znak rajska ptica Občine Bled bo prejel Tom Varl.

Javni zavod Triglavski narodni park

Nastanek TNP sega v leto 1924, zato je letošnje leto za TNP, območje Julijskih Alp in slovensko naravovarstvo jubilejno. V naseljenih delih narodnega parka je poudarek na ohranjanju kulturne dediščine in kakovosti kulturne krajine, ki je rezultat dolgotrajnega sožitja domačinov in narave. Lokalnim prebivalcem se ob podpori ustreznih vladnih resorjev zagotavljajo gospodarski in družbeni pogoji za trajnostni razvoj dejavnosti, ki med drugim omogočajo kakovostno bivalno in delovno okolje.

Dragica Veskovič

Dragica Veskovič je slavistka, lektorica, literarna urednica in organizatorica kulturnih prireditev. Od izvolitve za predsednico Društva upokojencev Bled leta 2016 uspešno dela z in za starejšo generacijo občanov Bleda. Društvo je z njenim imenovanjem pridobilo nov zagon, razširilo pestrost delovanja in pritegnilo večje število članov k aktivnemu sodelovanju. Poleg dela v društvu je prostovoljka pri projektu Starejši za starejše in prostoferka, aktivno deluje tudi v Pokrajinski zvezi upokojencev Gorenjske.

Branka Smole

Branka Smole je ženska mnogoterih poslanstev, je odrska in radijska osebnost, scenaristka, moderatorica, časopisna

urednica, menedžerka in svoja blagovna znamka. Univerzitetna diplomirana novinarka je svojo pot začela na Radiu Triglav Jesenice kot novinarka in odgovorna urednica. Že 23 let je uspešna direktorica Gledališča Toneta Čufarja Jesenice. Je urednica lokalnega časopisa Občine Bled.

Anton Šmit

Anton Šmit iz Zasipa je bil rojen na Koritnem. Že skoraj petdeset let je prostovoljni gasilec v pravem pomenu besede in vzor vsem mlajšim generacijam. Ima bogato znanje gasilskih spretnosti in veščin, ki jih pridno deli med vse gasilce GZ Bled - Bohinj. Kot velik ljubitelj fotografije in lokalne zgodovine redno s fotoaparatom beleži dogajanje v društvu. Aktiven je pri zbiranju in urejanju arhivskega gradiva.

Zora Završnik Črnologar

Slikarsko društvo Atelje Bled že deseto leto združuje ljubiteljske likovnike, ki se srečujejo z namenom druženja ob individualnem in skupnem ustvarjanju na številnih likovnih področjih, spoznavanju likovne umetnosti, prirejanje razstav pa prispeva tudi h kulturnemu utripu Breda. Gonilna sila društva je predsednica Zora Završnik Črnologar, po izobrazbi univerzitetna diplomirana inženirka arhitekture. Predsednica je pobudnik rednih srečanj članov na tedenskih slikanjih ter že osmih prireditvev mednarodni slikarski Ex tempore Bled.

Tom Varl

Tom Varl (1998) je mlad slovenski skladatelj, dirigent in pedagog po Willemsovi metodi, doma z Bohinjske Bele. Njegovo izobraževanje in strast do glasbe ga usmerjata k izjemnim dosežkom na področju glasbene umetnosti. Kot dirigent se je v zadnjih letih izkazal na različnih zborovskih in dirigentskih tekmovanjih ter sodeloval z različnimi domačimi in svetovnimi zasedbami.

Ferdinand Vouk

Župan Ferdinand Vouk je na čelu občine Vrba ob Vrbskem jezeru na avstrijskem

Koroškem že 23 let. Med letoma 2004 in 2008 je bil hkrati tudi poslanec koroškega deželnega zbora. Leta 2004 sta s tedanjim županom Bleda, že pokojnim Jožetom Antoničem, podpisala listino o prijateljstvu med obema občinama. V dvajsetih letih prijateljstva so se občani obeh občin lahko udeležili številnih organiziranih srečanj na obeh straneh Karavank.

Dr. Paula Bacher Marcenich

Dr. Paula Bacher Marcenich spada med najbolj prepoznavne in priljubljene osebnosti Južne Tirolske, večinoma nemško govoreče alpske pokrajine na severu Italije. Rojena je v Bledom že več kot tisočletje povezanim starodavnim mestom Briksen. Leta 2004, ob tisočletnici prve omembe Bleda, sta župana obeh občin podpisala listino o pobratenu. Na njeno pobudo vedno znova prihaja do medsebojnih srečanj predvsem na kulturnem in športnem področju.

Marija Zupan

Marija (Mira) Zupan že desetletja vodi krožek vezilj Katarine, v katerem 11 članic društva ustvarja ročna dela. Pod njenim vodenjem so vsa društva v Zasipu in nekatera zunaj kraja prejela ročno izdelane prte z njihovimi simboli. Članice so društvo zastopale na številnih razstavah ročnih del po Sloveniji, sodelovale na mednarodnem festivalu v Velenju in tam prejele drugo nagrado za izdelavo peče. Ročna dela so njena ljubezen, o kateri z veseljem spregovori s sogovornikom.

Aleš Mezek

Dne 19. julija 2023 je Aleš Mezek reševal in iz vode rešil utapljaljočega se 10-letnega otroka – turista, ki se je ob plavanju z Blejskega otoka zaradi neurja in močnega vetra ločil od svoje mame in izgubil. Aleš je bil kot član RD Bled tisti trenutek na pomoč in je slišal klic na pomoč. Takoj je skočil v čoln in po petdesetih metrih v vodi zagledal otroka, ki ga je uspešno povlekel na čoln.

Kakovost turistične ponudbe

Kako nadgraditi kakovost turistične ponudbe in določiti cenovno politiko

Brezplačne delavnice na temo kakovosti turistične ponudbe so namenjene ponudnikom produktov, doživetij in nastanitvenih kapacitet. Vodili jih bodo člani Akademije Izvorno slovensko, ki bodo delili svoje izkušnje in znanje s spodbudo o razmisleku o novi in razširjeni ponudbi avtentičnih doživetij. Vljudno vabljeni k udeležbi na delavnicah in vključevanju v projekte, ki spodbujajo povezovanje in podjetništvo v občini Bled. Predhodne prijave na brezplačne delavnice sprejemajo na e-naslov mateja.vilman@visitbled.si. Spored delavnic: 9. aprila ob 12. uri za ponudnike turističnih produktov in vodenih doživetij (Hotel Astoria, velika dvorana), 9. aprila ob 15. uri za ponudnike nastanitvenih kapacitet (Hotel Astoria, velika dvorana) in 23. aprila ob 16. uri o trženju malega ponudnika in cenovni politiki (Hotel Astoria, mala dvorana).

Brezplačne delavnice na temo kakovosti turistične ponudbe / Foto: Boris Pretnar

Novost na gradu: soba eksperimentov

Zavod za kulturo Bled je v sodelovanju s Hišo eksperimentov in dr. Niko Leben nekdanjo sobo razgledov v okroglem grajskem stolpu nadgradil v sobo eksperimentov. Ta je namenjena družinam z otroki, da lahko na drugačen, izkustven način skozi eksperimente spoznajo Blejski grad in okolico.

Foto: Mirko Kunišič

Foto: Jošt Gantar

Pet eksperimentov nosi simpatična imena: Miška je pobegnila, Luknja brez dna, Nevidne zračnice, Zid za duhove in Trmasti čolniček. Zgodbe,

povezane z njimi, pa govorijo o Blejskem jezeru in njegovem nastanku, legendi o potopljenem zvonu, Blejskem gradu in njegovi zgodovini, vitezh in

njihovem življenju, grajski arhitekturi in duhovih, arheologiji in geologiji ... – o vsem pa na zanimiv, zabaven in poučen način. Soba eksperimentov že

vzbuja veliko zanimanja, zato vas vabimo, da skupaj s svojimi najmlajšimi raziščete znane in manj znane zgodbe in dejstva o gradu in okolici.

Franc Oblak - Aci, mojster izdelovanja lokov

Z razstavo Franc Oblak - Aci, mojster izdelovanja lokov se bomo v letu 2024 poklonili izjemnemu mojstru izdelovanja lokov ter dolgoletnemu tekmovalcu. Odprtje razstave bo 18. maja ob 19. uri na Blejskem gradu.

Ljubezen do lesa je Franc Oblak - Aci (roj. 1941) v sebi nosil od mladosti. Čeprav ga je poklicna pot sprva vodila po drugi poti, se je vrnil k lesu in izdelovanju izdelkov iz lesa. Kasneje, ko je bil že znan kot uspešen izdelovalec lokov, je to postal tudi njegov novi, samostojni poklic. Številne izkušnje, ki sta jih s soprogo Dorotejo pridobila na tekmovanjih, je preliel v neštete ure izdelovanja vrhunskih lokov. Z nenehnim učenjem in izboljševanjem svojega znanja si je pridobil tudi naziv mojster umetne obrti. Njegove umetno izdelane loke so uporabljali vrhunski tekmovalci in z njimi osvajali medalje na evropskih in svetovnih prvenstvih. Med njimi tudi soproga Doroteja. Naročniki še danes prisegajo na kakovost Oblakovih lokov. Njegove loke so naročali v času, ko je izdeloval olimpijske, in ga spet poiskali kasneje kot izdelovalca tradicionalnih lokov.

»Izdelovanje lokov sem lahko izpili, ker sem tekmoval tudi sam«

Na vprašanje, ali je bila večja prednost, da je kot tekmovallec uporabljal lok, ki ga je sam izdelal, ali da je bil tekmovallec, ki je iz lastnih izkušenj vedel, kakšen lok mora izdelati, odgovarja: »Takrat, ko sem začel s svojim lokom streljati dobro, sta se povečala tudi povpraševanje po mojih lokih in prodaja. V Evropi smo bili v tistem času le trije, štirje izdelovalci lokov taki, da so nas tekmovalci sprejemali. Moje loke so naročali iz Amerike, Velike Britanije, loke sem izdeloval za Švico, veliko za Italijo.

Vsi moji loki so bili in so še vedno unikatni, nikoli nisem delal serije.«

Je mojster umetne obrti, še vedno aktiven športnik in nekdanji, v mladih letih, tudi aktiven glasbenik, kontrabasist, ki je imel prvi glasbeni nastop že pri 15 letih za silvestrovo na Sv. Joštu. Kasneje je igral na Brionih, tistih v Kranju. Kontrabas zdaj počiva, Franc Oblak pa najraje, za svojo dušo, kaj nariše. Če zdaj pogleda nazaj, bi bilo kaj drugače, če bi takoj lahko postal mizar, kot si je želel?

»Jaz mislim, da bi bilo še slabše. Takrat si ti naučen v šoli tistega mizarskega kalupa in je vprašanje, kaj bi se zgodilo. Zagotovo pa bi mi zelo pomagalo pri strojih, kako se z njimi rokuje, sicer pa ne vem, če bi mi kaj pomagalo. Najboljši izdelovalec lokov v Nemčiji je npr. avtomehanik.«

Razstava ob 50-letnici njegovega delovanja na področju lokostrelstva bo v dvorani nad grajskim muzejem na ogled od 1. maja do 30. septembra 2024. Vabljeni na ogled!

Foto: Boris Pretnar

Pomlad na Blejskem gradu

Pomlad vabi z vse toplejšimi sončnimi žarki in sočnimi barvami, za nami pa sta že ena najbolj zabavnih iger za otroke, Lov na skrite pirhe, in Tekmovanje mladih vrtnarjev in cvetličarjev. Zavod za kulturo Bled in Biotehniški center Naklo (BC Naklo) nadaljujeta uspešno sodelovanje, ki se je začelo pred tremi leti, ko so dijakinje in dijaki Blejski grad pomladno ocvetličili. Tudi letos so sodelovanje nadgradili z organizacijo tekmovanja mladih vrtnarjev in cvetličarjev. Razstava cvetličnih aranžmajev bo na ogled do 14. aprila.

NAPOVEDUJEMO:

Historično lokostrelstvo

V prelepem naravnem okolju Blejskega gradu bomo letos začeli tkati novo zgodbo, saj bomo 18. in 19. maja organizirali turnir v historičnem lokostrelstvu na Blejskem gradu. Lokostrelke in lokostrelci v obvezni srednjeveški opremi bodo tekmovali v streljanju tako na 3D kot na historične tarče. Za obe tekmi bo postavljenih po 18 tarč. Finalna tekma bo v grajskem parku, na urejenih naravnih terasah, kjer bo postavljenih šest tarč. Verjamemo, da bo izkušnja posebna tako za tekmovalce kot obiskovalce nove prireditve v nizu dogodkov, ki jih v Zavodu za kulturo Bled skupaj s partnerji vsako leto pripravimo na Blejskem gradu. Prijave na Historični lokostrelski turnir so odprte do 30. 4. 2024. Prijavite se lahko prek spletne strani Blejskega gradu.

Majski blejski koncert z Uršo Kavčič

Vabimo vas, da si že zdaj rezervirate čas za Majski blejski koncert z Uršo Kavčič in skupino, ki bo v soboto, 11. maja, ob 19. uri pred Festivalno dvorano Bled. V programu bomo lahko slišali izbrane slovenske skladbe Svetlane Makarovič, Nece Falk, Čomp in drugih, francoske šansone Edith Piaf ter nekaj bolj in manj znanih angleških pesmi. Zasedbo poleg igralko in pevke Urše Kavčič sestavljajo: pianist Jure Kavčič (Sam's Fever), kitarist Nejc Ušlaker (Nash), bobnar Anže Žurbi (Čedahuči) in basist Aljoša Struga (Kalana).

Vide Blejske predstavljajo velikonočne vezenine

V Galeriji Stolp je do konca meseca na ogled razstava velikonočnih vezenin, delo članic skupine Vide Blejske. Veziljski krožek je del Društva upokojencev Bled, na razstavi pa bomo lahko občudovali njihova izjemna ročna dela, ki so nastala z veliko znanja, potrpežljivosti in ljubezni do negovanja kulturne dediščine. Vide Blejske bodo prihodnje leto praznovale 20-letnico obstoja. V skupini je trenutno 17 članic, ki so večje različnih roč-

nih del, od vezenja in kvačkanja do klekljanja. Tedenska srečanja članic so v prvi vrsti namenjena druženju in izmenjavi mnenj o nastajajočih ročnih delih. Svoje znanje kot del bogate kulturne dediščine skušajo prenašati tudi na mlajše rodove, da bodo znali prepoznati in ceniti tovrstne izdelke.

Razstava Vide Blejske je v Galeriji Stolp na ogled vsak dan v odpiralnem času gradu. Vabimo vas na ogled!

Zakaj pa ne še kam drugam

Še kam drugam se imenuje nova skupna akcija planinskih društev, ki omogoča pohodnikom, ki so vključeni v pohodne akcije pri svojih društvih, da se odpravijo tudi do druge kočice, vključene v sistem. Pobudnik akcije je oskrbnik najemnik Orožnove kočice Franci Beguš.

SUZANA P. KOVAČIČ

Bohinjska Bistrica – K skupni akciji so pristopila planinska društva Škofja Loka, Radovljica, Bohinjska Bistrica, Cerkljeva dolina, Selško dolino, Železniki, Jesenice in Kranj. Akcija Še kam drugam omogoča pohodnikom, ki so vključeni v pohodne akcije pri svojih društvih, da se odpravijo tudi do druge kočice, vključene v sistem, in

akcijo Ljubitelji Valvasorja, Prijatelji Begunjske, Lubnikarji, Blegoške korenine, Prijatelji Ratitovca, Prijatelji Orožnove kočice, Kluba prijateljev Kališča dobite pri oskrbniku poseben kartonček, na katerem so prazna polja za zbiranje žigov drugih koč.

Sodeluje devet koč

Ob obisku izbrane sodelujoče kočice vam oskrbnik z žigom in podpisom potr-

vam prišteje toliko pohodov k matični akciji, kot ste imeli obiskov drugih koč, pomnoženo z dva. V akciji sodelujejo Koča na Blegošu, Orožnova kočica na Planini za Liscem pod Črno prstjo, Koča na Poreznu, Krekova kočica na Ratitovcu, Dom na Lubniku, Koča na Golici, Planinski dom na Kališču, Roblekov dom na Begunjski in Valvasorjev dom pod Stolom.

Pobudnik akcije

Pobudnik akcije je nekdanji plezalec Franci Beguš, že deseto leto oskrbnik najemnik Orožnove kočice, pred tem je bil tudi dolgotletni oskrbnik Kranjske kočice na Ledinah. »Že na Ledinah

Franci Beguš: »Kar greh bi bil, da pohodniki ne bi spoznali tudi okoliških planinskih koč.«

si s tem prislužijo dvakraten vpis k svoji matični pohodni akciji. Vsi, ki ste vključeni v

di prihod. Če isto kočico obiščete večkrat, velja samo en žig. Ob zaključku akcije se

Med devetimi sodelujočimi planinskimi kočami je tudi Koča na Blegošu. / Foto: arhiv Ana Šubic

V akciji sodeluje tudi Orožnova kočica na Planini za Liscem pod Črno prstjo.

/ Foto: arhiv Prijateljev Orožnove kočice

sem spoznal prednosti in slabosti pohodniških akcij, sam pa nikoli nisem bil pristaš tega, da bi pohodniki obiskovali samo eno kočico. A tedaj še ni dozorel čas, da bi planinska društva izpeljala skupno akcijo, kot je aktualna Še kam drugam. Med delom oskrbnika Koče na Kališču, kar sem za nekaj časa prav tako prevzel, sem prišel še 'na okus' za zimo, že tedaj pa sem vedel, da je pozimi Orožnova kočica zaprta, in sem predlagal, da jo vzamem v najem. Ustanovil sem planinsko-rekreativno dejavnost Prijatelji Orožnove kočice in jo odprl tudi v zimskem času ob koncih tedna

(od četrtega popoldne do nedelje zvečer). Vsak prijatelj Orožnove kočice se je ob koncih tedna lahko vpisal samo dvakrat, zato da je šel na pohod še kam drugam in pri meni to zelo dobro poteka,« je pojasnil Beguš.

Morda pa je kje še kaj drugače

Letos je poklical predsednike planinskih društev in društva, ki smo jih navedli, so pristopila k skupni akciji Še kam drugam. »Matične pohodne akcije sicer vsako društvo organizira skladno s svojimi pravili, tega nismo spreminjali, nekatere pohodne akcije se bodo začele

še jeseni. A če bo v Orožnovo kočico pohodnik prišel poleti, ko pri nas nimamo teh vpisov, nekje drugje jih pa imajo, bo ravno tako dobil žig. Vedno pa preverite pri uradnih virih s podpisom oskrbnika in štampiljko kočice, kdaj je kakšna kočica odprta,« še svetuje Franci Beguš, po rodu Leščan, ki zdaj živi na Golniku. Kar greh bi bil, kot je še dodal, da pohodniki ne bi spoznali tudi okoliških planinskih koč. »Morda pa je v kakšni kočici še kaj drugače, bolje. Nobe na stvar ne sme biti zacementirana, sprejemljivi moramo biti tudi za spremembe in novosti.«

Izposoja e-koles in brezplačni avtobus

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Medvode – V soboto dopoldne bodo v Medvodah v uporabo predali dve pridobitvi za spodbujanje trajnostne mobilnosti: sistem izposoje električnih koles, ki bo v prvi fazi omogočal premagovanje razdalj z desetimi kolesi na štirih postajah, ter brezplačni avtobus, ki bo ob sobotah in nedeljah povezoval Medvode s Polhograjskimi dolomiti, priljubljenim

ciljem izletnikov in pohodnikov. S spodbujanjem uporabe javnega prometa občina želi zmanjšati problematiko parkiranja v naravnem okolju ter omogočiti dostop ranljivejšim skupinam. Novosti bo skupaj s partnerjema pri trajnostnih projektih, Regionalno razvojno agencijo Ljubljanske urbane regije in podjetjem Nomago, predstavila ob 10. uri na prireditveni ploščadi ob medvoški tržnici.

April je mesec slovenske zastave

Kranj – V aprilu praznujemo rojstni dan slovenske zastave. Kot so zapisali v Društvu Heraldica Slovenica, je naša zastava res lepa in že od daleč vabi s svojim sporočilom povezanja, domoljubja, enotnosti in narodne zavednosti. »V Društvu Heraldica Slovenica smo prehodili že kar lepo pot pri spodbujanju k izobešanju slovenske zastave, vsaj med prazniki, če ne kar vse leto, vedno pa na pravi način,« so zapisali.

Zbrali več kot deset tisoč evrov

MAŠA LIKOSAR

Kamnik – Člani Študentskega kluba Kamnik so letos že dvanajstič organizirali pomladne akcije, združene pod imenom Dobrodelni marec, kjer so zbirali sredstva za družine v stiski iz Kamnika in okolice. Čez mesec so organizirali štiri dogodke, in sicer turnir v odbojki, tržnico slaščic, pohod na sv. Primoža in zaključni koncert z zasedbo Kvatropirci. Sredstva so zbirali na samih dogodkih, vzporedno pa so sprejemali tudi finančne donacije pravnih oseb. Na družbenih omrežjih je del marca potekala še dražba treh podpisanih dresov nogometašev NK Domžale.

Tudi letos so moči združili z Ano Lukner, ustanoviteljico Anine zvezdice, in njeno ekipo. Vsa zbrana

Člani Študentskega kluba Kamnik so letos že dvanajstič organizirali Dobrodelni marec.

/ Foto: Blaž Plut

sredstva, ki bodo namenjena predvsem za nakup paketov hrane in higienskih pripomočkov, bodo družinam predana s pomočjo njihove dobrodelne platforme

Truhoma. Po prvih ocenah so kamniški študentje v sklopu Dobrodelnega marca zbrali več kot deset tisoč evrov, a končni znesek še ni znan, kajti čakajo še na

informacijo o številu prodanih vstopnic dobrodelnega koncerta in donatorje, ki so se javili po koncertu in bi prav tako radi prispevali sredstva.

Kopati, še in še

V uvodu letošnjega Tedna slovenske drame smo si v koprodukciji Prešernovega gledališča in Mestnega gledališča Ptuj ogledali četrto premiero aktualne sezone, odrsko adaptacijo novele Prežihovega Voranca Boj na požiralniku v režiji Jerneja Lorencija.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Misli med odhajanjem iz dvorane se gibljejo med videnim in ob tem čutenjem zgodbe Prežihovega Voranca o neusmiljenem boju Dihurjeve družine z naravo in z do malega človeka neprizanesljivim družbenim okoljem, hkrati pa razmišljanje vodi tudi k značilni avtorski poetiki Jerneja Lorencija, nedvomno enega slovenskih gledaliških režiserjev prve vrste.

Boj na požiralniku je njegova šesta režija v Prešernovem gledališču, med katerimi sta tudi zelo uspešni in nagrajeni predstavi Mrtvec pride po ljubico (2014) in Škofjeloški pasijon (2020). Uprizoritev se zdi nekako smiselno nadaljevanje slednje, z razliko, da zgodba svojo intimo tokrat išče v zgodovinjenu slovenskega naroda. Nekaj generacij nazaj, še pred prvo svetovno vojno, je bilo devetdeset odstotkov prebivalstva na področju današnje

Slovenije kmečkega. Statično lahko večina nas v tem najde zgodovinski kontekst lastnih prednikov. Ne nazadnje je bilo v preteklosti nanj vezane tudi veliko slovenske literature, ki nas spremlja že od šolskih let. Morda kot otroci nismo tako močno čutili te povezave s preteklostjo, zdaj pa jo lahko ocenimo kot odrasli in kmečke slike gledamo na novo, saj so del našega kolektivnega spomina. Nekaterim potezam iz tistega časa smo priča tudi v sedanjosti, a odrsko dogajanje stoji trdno v Vorančevem zgodovinskem trenutku – trdo življenje, garanje in socialna stisnjenost v kot tvorijo rdečo nit uprizoritve.

Zgodba pripoveduje o revni Dihurjevi družini, ki se na majhnem koščku nehvaležne zemlje – vlažne in prepredene s požiralniki – bori za preživetje, tako z naravo kot z družbenim okoljem. Jernej Lorenci v svojih režijah ustvarja podobe, ki so vedno znova spoj med lepim

in krutim, med estetsko privlačnim in tistim drugim, kar leži spodaj in je pravzaprav podporni steber te lepote. Fizični napor, izčrpanje telesa, kar v Boju vidimo v vsakodnevnem garanju, trudu z neugodno obdelovalno zemljo, delu za skromno plačilo. Gledamo na primer ples v koraku polke, kar povezujemo s slavljenjem in veseljem, a vendar ta ples traja mučno dolgo in postopoma začne telesa izčrnavati. Vseskozi gre za napetost med željo po veselju, boljšem življenju, po preživetju na eni strani, na drugi pa sta »nujni« trdota in krutost, ki naj bi to omogočili. Od dela izmučena Dihurka vzneseno pravi, da bi lahko še delala, ker tako rada dela; zagon, ki jo nazadnje uniči.

Minimalistična scenografija (Branko Hojnik) je polna simbolnega, ob raznem kmečkem orodju so tu vedra z zemljo, zibelka, osrednji element na odru pa je enovinska bradlja. Gimnastiko

Izjemen igralski kvartet Darja Reichman, Branko Jordan, Živa Selan in Gregor Luštek suvereno sledi režiserjevi avtorski poetiki. / Foto: Nada Žgank

asociiramo z nadčloveško močjo in lepoto telesa – a telo na tem orodju deluje proti gravitaciji, torej se simbolno bori proti naravi in s tem proti samemu sebi. Kakor se bori delavec, ki gara dlje in dlje ... Čemu? Ta boj je namreč nujen za preživetje.

V ospredje odrske adaptacije Boja na požiralniku znova stopi pripovedovalsko gledališče, ki ga Lorenci pogosto uporablja. Tokrat z malenkostnimi rezi slišimo tako rekoč celotno besedilo novele (dramaturgijo podpisuje Marinka Poštrak). Glavna pripovedovalca Darja

Reichman in Branko Jordan zgodbo pripovedujeta skoraj, kot bi jo poslušali od starih staršev, kar poleg fizične prisotnosti in bližine daje še dodaten ton k intimnosti predstave. Velja posebej omeniti lepoto jezika in izrazja, ki jo igralci ohranjajo v govoru. Kostumi (Belinda Radulović) so tokrat zgodovinski, kar fokus usmerja v preteklost, ki se je vendarle velja zavedati tudi dandanes. Vsem štirim igralcem, poleg omenjenih še Živa Selan in koreograf Gregor Luštek, (v alternaciji z Blažem Setnikarjem), so naloženi

fizično zahtevni prizori, v plesnem koraku polke na primer vztrajajo tudi po več deset minut. Njihovo nenehno vztrajanje v delu spremljajo glasbeni in zvočni dodatki (Branko Rožman), ki podlagajo intimno atmosfero.

Po dveh urah vztrajanja v borbi za življenje imamo občutek, da se zaradi močne fizične neposrednosti še vedno nismo ločili od prizorov, ki smo jim bili priča. Iz dvorane pa smo odnesli trenje med lepoto uprizoritve, njenega jezika, podobja in težo njene tematike – zares smo začutili srčiko Vorančevega besedila.

Kratke zgodbe se podaljšajo v strip

»Kaj se zgodi, ko strip sreča literaturo?« piše na zavihku zadnje platnice nove izdaje zbirke Republika strip. Zgodi se, da kratke zgodbe slovenskih pisateljic in pisateljev stripovski ustvarjalci »prevedejo« v izvorne stripovske stvaritve. In med njimi je kar nekaj avtoric in avtorjev z Gorenjskega.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Aktualna stripovska izdaja Strip preobrazbe, kratke zgodbe v stripu je plod sodelovanja med revijama Stripburger in Literatura. V okrožju prve deluje več odličnih avtorjev stripa, druga združuje slovensko literarno moč različnih

generacij. Pravzaprav je šlo za neke vrste radovednost, na kakšen način lahko kratka proza zaživi v novem mediju. Ali kot v spremnem besedilu ugotavlja Žiga Rus, da je nekako tako videti, ko se spajdašita strip in literatura.

Gre namreč za enajst izbranih kratkih zgodb, ki so jih prepoznavni slovenski

literati v različnih zbirkah in revijah objavili v zadnjih 15 letih, v stripih pa jih tokrat predstavlja enajsterica stripovskih ustvarjalcev. Kar nekaj jih je gorenjskih korenin, med njimi Marko Kociper, Martin Ramoveš, Iztok Sitar in Andrej Štular, tu pa so še Jakob Klemenčič, Matej Kocjan

- Koco, Tanja Komadina, Igor Šinkovec, Primož Krašna, Gašper Rus in Matej Stupica. Večina je že dolgoletnih stalnih sodelavcev Stripburgerja in so v preteklosti podpisali že več stripovskih albumov, tako samostojnih kot v sodelovanju s pisci scenarijev.

Izbrana je tudi družba avtorskih peres kratkih zgodb, in tudi tu najdemo nekaj gorenjskih imen, med njimi so Mojca Kumerdej, Miha Mazzini in Ana Schnabl, ob njih pa so zgodbe, ki so služile za podlago stripov, prispevali še Andrej Blatnik, Nejc Gazvoda, Zoran Knežević, Blaž Kutin, Vesna Lemaic, Tomo Podstenšek, Andrej Tomažin in Zarja Vršič.

Od travm otroštva do distopične prihodnosti

Kot zapiše Žiga Rus, preobrazbe kratkih zgodb v stripu niso zgolj interpretacije tematsko in slogovno nadvse raznolikih literarnih del, ki segajo od družbenokritičnih in intimnih tem pa vse do humornih bizark, grozljivk in celo fantastike,

ampak s svojo vizualno pripovedno izrazno močjo ter součinkovanjem besedila in risbe ponujajo svežo in vznemirljivo bralsko izkušnjo ter lepo prikažejo razgibanost slovenske literarne in stripovske krajine.

Tako kot zgodbe, v katerih avtorji posegajo tako po travmatičnih izkušnjah iz otroštva kot v času pisanja aktualnih problemih v družbi ali pa celo distopični prihodnosti, se tudi risarji stripov predstavljajo v vsej raznolikosti avtorskih pristopov, od realistične risbe do uporabe kolaža, različnih grafičnih intervencij in podobno ...

Če Ramoveš in Kutin v Nedeljskem kosilu predstavljata slovensko tradicijo, da fant mora veliko jesti, ker bo le tako postal pravi dedec, o odraščanju in zadregah, ki jih to prinaša, pripoveduje tudi zgodba Kozjeglavka Zarje Vršič, ki je z značilnimi Štularjevimi risarskimi potezami še prepričljivejša, v najstniška leta pa se v zgodbi Ana podajata tudi Iztok Sitar in Ana Schnabl, a z več tesnobe v pripovedi.

Aktualni čas zanima Miho Mazzinija, ki se s Primožem Krašno predaja revolucionarnim mislim, pripoved Stik iz zbirke Dobrodošli Vesne Lemaic na temo begunskega vala sta v stripu upodobila Tanja Komadina in Igor Šinkovec, avtorske moči pa sta v stripu Trenutek ali betoniranje v zimskem času na temo delavcev iz južnih republik nekdanje države združila Andrej Štular in Matej Stupica, vznemiri pa nas skrivnostnost zgodbe Hiša na hribu Toma Podstenška, ki jo je upodobil Jakob Klemenčič.

Če je Blatnikova zgodba Najbolj vznemirljivo vznemirljavo erotično risbo Marka Kocipra, v zgodbi Božič s Hirošijem Mojce Kumerdej in striparjem Gašperjem Rusom odidemo v robotizirano prihodnost, ta pa se povsem spridi v Birokraciji Nejc Gazvode in striparja Mateja Kocjana - Koca; nič kaj roznata pa tudi ni v stripu Mateja Stupice po kratki zgodbi Drugo leto popolne fragmentacije Andreja Tomazina.

Dolgoletna člana Stripburgerja Marko Kociper in Andrej Štular / Foto: sebek

V Kranju znova ultramaratonski tek

VILMA STANOVNIK

Kranj – Prvo nedeljo v juniju je na sporedu že sedma izvedba teka na 6 in 12 ur – SLO12RUN. Organizator tekme je Atletski klub Ultramaraton Slovenija, soorganizator pa Zavod za kulturo in turizem Kranj s podporo Mestne občine Kranj in Atletske zveze Slovenije.

Kranjska tekma na 12 ur je prejela zlato značko Mednarodnega ultramaratonskega združenja IAU (International Association of Ultrarunners), kar dokazuje, da gre za tekmo na vrhunskem nivoju, ki je tudi mednarodno znana. Zlato značko ima le nekaj tekem na svetu. Šesturna različica ima brosnato značko IAU.

Letos bo organizator sprejel 150 tekačev iz Slovenije in tujine, ki se bodo podali na obe preizkušnji. Na tekmo so že prijavljeni tekači iz več kot dvajsetih držav, med drugim tudi iz Brazila, Tunizije, Maroka, Jordanije, Zelenortske otokov in večine evropskih držav. Letošnje tekme v Kranju se bodo udeležili tudi najboljši ultramaratonci sveta.

Trasa teka je krožna, dolga 1.250 metrov, asfaltirana in poteka po ulicah v središču Kranja. Trasa ima tudi certifikat Združenja mednarodnih maratonov in cestnih tekov AIMS. V startno-ciljnem prostoru bo tribuna za gledalce in navijače, ki bodo ves dan lahko spodbujali tekače.

Lani je v Kranju padel rekord proge (161,250 km), ki ga je postavil Švicar Pascal Rüeger, ki bo junija skušal preseči svoj rekord.

Kot častni gost v Kranju prihaja legenda ultrateka, Grk Yiannis Kouros, ki bo sodeloval na sobotnem pogovornem večeru ter tekače spremljal in navijal ob progi. Prav po njem je tudi prog dobila ime – Kourosova prog.

Za izjemno vzdušje ob zaključku tekme pa bo poskrbela beograjska skupina Lutke na koncu, ki preigrava pesmi kultne pank zasedbe KUD Idijoti.

Organizatorji vabijo, da se čim prej prijavite, saj priljubljenost tekme iz leta v leto raste, število tekmovalcev pa je omejeno. Prijave sprejemajo na <https://slo12.run>.

GGD Šenčur dobil derbi

VILMA STANOVNIK

Šenčur – Minulo sredo so se košarkarji ekip GGD Šenčur in LTH Castings v ligi Nova KBM pomerili na gorenjskem derbiju. V Šenčurju so domači košarkarji slavili s 85 : 74. Tako je moštvo GGD Šenčur prekinilo serijo treh porazov, LTH Castings pa je niz porazov podaljšal na štiri tekme. Hkrati je Šenčur s

skupno enajsto zmago prešel v vodstvo v medsebojnih tekmah v tej sezoni z 2 : 1.

LTH Castings bo v ponedeljek ob 18. uri v dvorani na Podnu v Škofji Loki gostil Rogaško, nato pa Ločane v petek ob 20. uri v domači dvorani čaka še tekma z moštvom Kansai Helios Domžale. GGD Šenčur bo v naslednjem kolu, 17. aprila, gostil Hopse Polzela.

Triglav in Kalcer Radomlje poražena

Kranj – Ta teden so odigrali tekme četrtfinala nogometnega pokala Pivovarne Union. Ekipa kranjskega Triglava, ki je gostila Rogaško, je izgubila z 2 : 3. Prav tako so poraženi domov prišli nogometaši ekipe Kalcer Radomlje, ki so gostovali pri Gorici in izgubili s 4 : 1. Z 29. krogom pa se danes nadaljuje tekmovanje v Prvi ligi Telemach. Kalcer Radomlje jutri ob 17.30 v Domžalah gosti Koper, Domžale pa v nedeljo gostujejo pri moštvo Bravo Kostel v Šiški. V 2. SNL ekipa Triglava v nedeljo ob 16. uri gosti Vitanest Bilje. V 3. SNL – zahod se bodo jutri pomerile ekipe Škofja Loka in Eksist Žiri, Šobec Lesce in Kočevje, Roltek Dob in Šenčur ter Jesenice in Adria. Vse tekme se bodo začele ob 16. uri.

Jutri Tek po ulicah Tržiča

Tržič – Že 17. tek po ulicah Tržiča bo potekal v soboto, 6. aprila, v organizaciji Športne zveze Tržič in Vrtca Tržič ter ob podpori Občine Tržič in Fundacije za šport. Tekmovanje šteje za serijo Gorenjska, moj planet in za točke Tržiškega pokala. Ob 10. uri se bo začel tek na 500 metrov za družine s predšolskimi otroki, ob 10.30 tek za osnovnošolce in ob 11.30 tek za ženske na pet kilometrov in za moške na deset kilometrov. Start za vse bo pri avtobusni postaji v Tržiču.

Hokejisti Triglava so prvaki

V finalu članske Mednarodne hokejske lige (IHL) so hokejisti Triglava v sredo zvečer v domači dvorani še tretjič premagali ekipo Crvene zvezde in visoko vzdignili največji pokal.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjčani so imeli že na poti do finala zahtevno delo. V četrtfinalu so namreč premagali Medveščak Admiral, v polfinalu pa še Zagreb. V finalni seriji so se pomerili z ekipo Crvene zvezde. Na prvi tekmi v Beogradu je po podaljškju slavila Crvena zvezda z rezultatom 4 : 3, Kranjčani pa so nato najprej doma zmagali s 3 : 1, v Beogradu so bili minulo soboto boljši s 4 : 3, za konec pa so slavili še pred polno tribuno domačih navijačev, ko so bili od Crvene zvezde v sredo boljši s 4 : 2.

Kljub zanesljivi zmagi pa sredina tekma še zdaleč ni bila lahka, saj so gostje iz Beograda v zadnji tretjini celo povedli z 1 : 2. Ekipa Triglava pa se ni predala ter je najprej izenačila, nato pa dosegla še dva gola ter tako z naslovom prvakov zaključila sezono.

»Današnja tekma je bila za nas težka, saj smo vedeli, da je Crvena zvezda žilav nasprotnik, čeprav so v Kranj prišli samo z 12 igralci. Moram čestitati našim fantom, saj so se po голу nasprotnikov v zadnji tretjini znali zbrati. Lahko tudi rečem, da je bila finalna serija zahtevna. Je pa res, da

Ekipa hokejistov Triglava se je po dolgi in naporni sezoni naslova prvakov Mednarodne hokejske lige veselila pred polnimi tribunami Dvorane Zlato polje. / Foto: Tina Dokl

nas je vse to še bolj povežalo in tudi takšne tekme smo potrebovali,« je povedal trener ekipe Triglava Dejan

fantje na treninge in tekme prihajajo po službah, nekateri pa so tudi zelo mladi in igrajo še v mladinski kate-

pravi profesionalci. Tako je danes prišla tudi nagrada,« je še povedal izkušeni nekdanji hokejist Dejan Varl, ki se je z ekipo veselil zasluženega pokala.

Nad drugim mestom niso bili razočarani niti gostje iz Beograda. »V ekipi smo imeli pet poškodovanih igralcev, prav tako niso nastopili tujci in za nas je bila tekma res naporna. Vseeno smo poskušali presenetiti, toda ekipa Triglava je dokazala, da so boljši in zaslužen so prvaki,« je po tekmi priznal trener gostov Igor Kosović.

Med mladinci in kadeti so državni prvaki hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice, med starejšimi dečki so državni prvaki in zmagovalci lige IHL mladi hokejisti HKMK Bled, med mlajšimi dečki pa hokejisti kranjskega Triglava.

Varl, ki je je člansko ekipo v klubu prevzel pred letošnjo sezono.

»Moram reči, da je bila za nas sezona zelo naporna, saj

goriji. Decembra smo imeli malo krize, toda januarja smo zbrali moči in fantje so dokazali, da so kljub dejstvu, da so amaterji, na ledu

Prav vsi so domov prinesli kolajne

Konec marca je v Športni dvorani Duplek potekalo državno prvenstvo v boks. Na njem je nastopilo kar petnajst tekmovalcev Boksarskega kluba Kranj in vsi so se domov vrnil z odličji.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »To, da so prav vsi naši tekmovalci in tekmovalke, ki so šli na prvenstvo, osvojili odličja, je zgodovinski dosežek kluba,« pravi nekdanja odlična boksarka, zdaj pa trenerka v Boksarskem klubu Kranj Andreja Bešter, ki je vesela, da je zanimanja za boks v Kranju veliko, saj imajo približno šestdeset članov, od najmlajšega, ki je star komaj pet let, do takšnih nad petdeset let.

Na državnem prvenstvu jih je nastopilo 15, zlata odličja pa so domov prinesli: Erduan Braimi, Tit Markelj, Erik Bavec Žumer, Filip Dragaš in Živka Kuk. Drugo mesto in srebrne medalje so osvojili Arman Varmaz Plava, Igor Kondić, Teodor Djaković, David Manojlovič, Aleksandar Dragaš in Dajana Vasilčič, tretje mesto in bronaste

Uspešni boksarji s trenerjema Duškom Čavičem in Andrejo Bešter / Foto: Arhiv Bk Kranj

medalje pa Maks Klemenc, Arlin Pjanič, Miha Kos in Aleksander Krek Košir.

»Poleg tega, da so naši tekmovalci nastopili na državnem prvenstvu, nastopajo tudi v državnih ligah, udeležujemo se javnih sparingov v Zagrebu, prav tako pa se udeležujemo svetovnih in

evropskih pokalov,« je povedala Andreja Bešter, ki je vesela, da je v klubu veliko mladih, ki jim pod vodstvom predsednika kluba in trenerja Duška Čaviča lahko ponudijo dobre pogoje za treninge. »Želimo si, da bi dobili še profesionalni olimpijski ring, saj bi potem lahko še

bolje trenirali in pripravljali tudi tekmovanja. Prošnjo za pomoč smo že dali na občno in upam, da bodo razumeli, da v klubu ne skrbimo zgolj za dobre rezultate, ampak tudi za vzgojo mladih,« dodaja Dušan Čavič, ki si želi, da bi se boksarska tekmovanja spet vrnila v Kranj.

Izboljšali so procese

V podjetju Iskraemeco so zaključili projekt digitalizacije, v katerem so skupaj s partnerji uvedli sedem naprednih tehnologij.

ANA JAGODIC DOLŽAN

Kranj – Projekt Digitalni dvojček za Digital Lean je bil velik korak naprej na poti digitalne transformacije, ocenjujejo v Iskraemecu. Po besedah Mihe Kerne, vodje sektorja Inženiring proizvodnje in Proizvodnja, je pomembno prispeval k razvoju produktov, hkrati pa so z rešitvami, ki temeljijo na različnih digitalnih tehnologijah, nadgradili proizvodne procese. »Obogatitve so vidne že pri vsakdanjih delovnih nalogah, kot so med drugim manjše število ponavljajočih se delovnih nalog, napak in predvsem nepredvidenih zastojev. Hkrati pa opažamo tudi bistveno izboljšano sledljivost, vpogled v proizvodne dogodke v realnem času in s tem tudi boljše pogoje za nadaljnje izboljševanje naših izdelkov ter procesov. Ob vsem tem je nezanemarljivo tudi dejstvo, da je projekt močno dvignil nivo digitalnih kompetenc med našimi sodelavci in nas skozi skupno delo v interdisciplinarnih ekipah tudi dodatno povezal,« je poudaril Kern.

Aktivnosti so zagnali v začetku lanskega leta; v sodelovanju s podjetji ADD, GL Charge, Iskra AMS, 3 Projekt in Q-Mins ter s podporo Ministrstva za gospodarstvo in tehnologijo v okviru Nacrta za okrevanje in odpornost so se posvetili uvedbi

Projekt digitalizacije so v Iskraemecu izvajali od začetka lanskega leta. / Foto: Gorazd Kavčič

robotike in avtomatizacije procesov, interneta stvari, umetne inteligence za preobrazbo odločevalskih sistemov, digitalnih dvojčkov proizvodnje in znanja, velepodatkov, AR/VR in 3D tiskanja. Uvedba naprednih tehnologij je znatno izboljšala notranje procese, kot so proizvodnja, skladiščenje in logistika. Hkrati so zunanji procesi, kot sta dobavna veriga in sodelovanje s strankami, postali bolj učinkoviti in transparentni, povzemajo rezultate.

Digitalni dvojček

Platforma digitalnega dvojčka, ki so jo razvili skupaj s podjetjem ADD, med

drugim omogoča zajemanje velike količine podatkov iz proizvodnih linij in ostalih virov podatkov. »Z digitalnim dvojčkom smo pridobili vpogled in razumevanje dogajanja na proizvodnih linijah. To nam bo omogočilo pravočasno ukrepanje ter neprestane izboljšave proizvodnega in podpornih procesov, ki vplivajo na skupno učinkovitost strojev in naprav, znižanje stroškov proizvodnje, obvladovanje kakovosti ter zagotavljanje zanesljivosti dobav.« Kot je še povedal Aleš Tancer, direktor Informatike v Iskraemecu, digitalni dvojčki s svojo sposobnostjo povezovanja fizičnega in

digitalnega sveta omogočajo povsem nov pogled na delovanje procesov in postajajo vse pomembnejši za optimizacijo delovanja, izboljšanje poslovnega odločanja in povečanje operativne učinkovitosti.

Proizvodni proces so optimizirali tudi z nakupom opreme: robotske celice, avtomatskega vstavljalnika elektronskih komponent in naprave za avtomatsko kontrolo kakovosti pametnega števca. »Nove pridobitve so skrajšale čase čakanja, izboljšale nivo zagotavljanja kakovosti in ne nazadnje izboljšale produktivnost našega proizvodnega procesa,« so pojasnili.

Agencija za kadre s Filipinov

ANA JAGODIC DOLŽAN

Ljubljana – Marca je v Sloveniji začela delovati agencija za zaposlovanje delavcev s Filipinov Pinoy 386, sestrsko podjetje agencije, ki uspešno deluje na Hrvaškem. V sosednji državi so postopki zaposlovanja

kadrov iz države, ki velja za eno največjih izvoznic delovne sile, hitrejši kot v Sloveniji, kar so izkusili tudi v jeseniškem prevozniškem podjetju Sigr.

Glede na to, da se slovenski delodajalci ob pomanjkanju domačih kadrov ozirajo k filipinskim, je ministrstvo

za zunanje zadeve lani v Manili odprlo konzulat, pospešitev postopkov pa obeta tudi memorandum o sodelovanju na področju dela med Slovenijo in Filipini, ki naj bi ga državi podpisali v začetku aprila.

Podjetja, ki so pri agenciji Pinoy 386 že pokazala

interes za zaposlovanje filipinskih delavcev, so iz panog trgovina na drobno, logistika ter gostinstvo in turizem, pričakujejo pa tudi zaposlitve v zdravstvu oziroma socialnem varstvu. Kot je še pojasnil ustanovitelj in direktor hrvaške agencije Stjepan Jagodin, se mora podjetje, ki želi zaposliti delavca s Filipinov, naprej akreditirati pri tamkajšnjih regulatornih organih.

Subvencije za zaposlovanje mladih

Ljubljana – Zavod za zaposlovanje je objavil novo javno povabilo za ukrep Hitrejši vstop mladih na trg dela, ki je namenjen spodbujanju zaposlovanja brezposelnih oseb, starih do vključno 29 let. Mesečna subvencija se delodajalcu izplačuje eno leto in pol, predvidena je v višini od 300 do 420 evrov; če je oseba vključena v kolektivno prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, se znesek zviša za 70 evrov, pojasnjujejo na zavodu. Prijave bodo sprejemali preko portala za delodajalce od ponedeljka, 8. aprila, do porabe sredstev oziroma najpozneje do 3. novembra. Na voljo je 12 milijonov evrov s ciljem omogočiti zaposlitev za nedoločen čas okoli dva tisoč mladim. Ukrep poleg krepitve odpornosti na nihanja v gospodarstvu spodbuja pridobivanje digitalnih kompetenc.

Evropska sredstva za zaposlovanje

Ljubljana – Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj je izdalo odločitev o podpori projekta Spodbujanje zaposlovanja – Zaposli me+, pri katerem so ciljna skupina brezposelne osebe z visokim tveganjem za nastanek dolgotrajne brezposelnosti, dolgotrajno brezposelni, zlasti nizko izobraženi in starejši od 50 let. Podpora Evropske unije je odobrena v višini blizu 92 milijonov evrov, skupna višina sredstev za izvedbo projekta – izvajalec je zavod za zaposlovanje – pa znaša nekaj manj kot 121 milijonov. Za sofinanciranje projektov socialne aktivacije je odobrenih 20 milijonov evrov, od tega v vrednosti 14,2 milijona evrov evropskih sredstev. Javni razpis je ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti že objavilo, rok za oddajo vlog je 6. maj.

DOBRO JE VEDETI

Shranjevanje vrednih stvari v bančnih sefih

CVETO ZAPLOTNIK

Kam z vrednimi in zaupnimi predmeti, da bodo (bolj) varni pred tatovimi in nepredvidljivimi dogodki? Nekateri jih shranjujejo v skrivne kotičke ali v vgrajene sefe v stanovanjih in hišah, drugi iščejo rešitve zunaj doma – v sefih, ki jih ponujajo banke in hranilnice.

Sef je poseben predal v varovanem in zaščitenem prostoru banke, do katerega imajo dostop le najemnik in njegovi pooblaščenca. V njih je možno shranjevati vrednostne papirje, listine, dokumente, plemenite kovine, nakit ... Na splošno velja, da je v njih dovoljeno shranjevati le stvari, ki ne ogrožajo varnosti banke, ljudi ter drugih sefov, ne pa vnetljivih, eksplozivnih, radioaktivnih in pokvarljivih stvari ter tekočin, prav tako ne mamil, orožja in drugih stvari, katerih posest in promet z njimi sta zakonsko prepovedana.

Najem sefa je ena od storitev, ki jo banke in hranilnice ponujajo komitentom in tudi ostalim. Za najem jim zaračunavajo najemnino, ki

je odvisna od velikosti sefa in trajanja najema, v nekaterih bankah pa tudi od tega, ali je najemnik komitent banke ali ne in za kakšno vrsto poslovnega sodelovanja (paketa) gre. Po podatkih s spletnih strani bank in hranilnic morajo najemniki za najem sefa na leto odšteti od 50 do 310 evrov, nekomitenti pa tudi več kot 400 evrov.

Podatek, kdo ima sef v banki, je poslovna skrivnost, v banki tudi ne vedo, kaj je v sefu. Banka odgovarja najemniku le za škodo, ki bi nastala zaradi opustitve varnostnih ukrepov ali drugega dolžnega ravnanja banke. Najemnik lahko vsebino v sefu zavaruje pri zavarovalnici. V določenih primerih lahko banka najemniku in njegovim pooblaščencom blokira sef in mu s tem onemogoči dostop do sefa. To lahko stori na podlagi odločbe sodišča ter v primeru neplačevanja najemnine, osebnega stečaja, stečaja zapuščine in ob smrti najemnika. Če najemnik sefa umre, banka dovoli dostop do sefa le dediču, ki je naveden v pravnomočnem sklepu o dedovanju.

Lansirali zasebno mobilno omrežje 5G

ANA JAGODIC DOLŽAN

Kranj – Kontron je v svojih proizvodnih in skladiščnih obratih v Augsburgu v Nemčiji lansiral komercialno kampusno omrežje 5G, razvito v Kranju. Pred štirimi leti je tedanji Iskratel, zdaj Kontron, v kranjskem proizvodnem obratu vzpostavil testno omrežje 5G. »Na ta način je omogočil razvoj novih poslovnih modelov in testiranje pametne 5G-infrastrukture, ki omogoča številna navidezna namenska omrežja za posamezne poslovne vertikale, med katerimi so tudi tovarne.« Kot so še pojasnili, je rešitev prilagojena za uvedbo v različna industrijska okolja,

zagotavlja izjemno hiter čas do uvedbe storitev, kar omogoča napredno in inteligentno upravljanje, hkrati pa skrbno varuje občutljive podatke. »Naša rešitev za zasebno mobilno omrežje 5G zagotavlja robustno in varno pokritost v tovarniških prostorih in skladiščih, zasnovano za industrijsko uporabo z uporabnikom prijaznimi funkcijami za enostavno upravljanje omrežja in naprav. Omogoča brezhibno mobilnost za ljudi, sredstva in blago, povečuje produktivnost in učinkovitost, hkrati pa daje prednost varnosti in optimizaciji stroškov,« je povedal Janez Ōri, direktor sektorja 5G in oblačne rešitve pri Kontronu.

T-2 z novim predsednikom posloводства

Ljubljana – Vodenje družbe T-2 je prevzel mag. Robert Erzín, ki je doslej pokrival področje razvoja. Kot so pojasnili v telekomunikacijskem operaterju, je dosedanji predsednik posloводства mag. Jure Valjavec, ki je bil na vodilnem položaju od leta 2015, na skupščini družbenikov podal odstopno izjavo. Člana posloводства ostajata Gregor Štampohar za področje prodaje in marketinga ter mag. Jožef Zrimšek za področje tehnike. Za prokurista družbe, ki letos beleži 20. obletnico ustanovitve, sta bila ponovno imenovana Vojko Šiler in Jurij Krč.

Stečajni upravitelj terja odškodnino

◀ 1. stran

Kot je dodal odvetnik, je 78 milijonov evrov vredna tožba posledica zakonske domneve, da se za škodo, ki je nastala upnikom, šteje razlika med zneskom ugotovljenih terjatev v stečajnem postopku in med ocenjeno vrednostjo stečajne mase.

Stečajni upravitelj Janez Pustatičnik je v stečajnem postopku priznal za 88 milijonov evrov terjatev. Iz njegovega zadnjega rednega letnega poročila januarja letos je razvidno, da unovčena stečajna masa znaša okoli deset milijonov evrov. Od tega so bili upniki poplačani v višini 5,5 milijona evrov, tri milijone evrov je stečajni upravitelj namenil plačilu stroškov stečajnega postopka, 1,4 milijona evrov pa bilo tedaj še na računu.

Pravdo na kranjskem sodišču na podlagi sklepa ljubljanskega višjega sodišča

vodi tričlanski senat, ki mu predseduje okrožna sodnica Jasna Levč Uršič. Ta je na pripravljalnem naroku obe strani pozvala k dopolnitvi dokaznih podlag. Tožena stran mora med drugim časovno opredeliti, kdaj bi moral vsak od tožencev izvesti ukrepe po zakonu o insolventnosti, tožena stran pa morata podati dokazne podlage o izvedenih ukrepih zadnjih dveh direktorjev Adrie.

Prvotno je odškodninska tožba doletela tudi Estonca Svena Kukemelka, izvršnega direktorja v zadnjih štirih mesecih pred začetkom stečaja Adrie. Postopek zoper njega je bil kasneje ustavljen. Zaradi domnevnih spornih poslov nekdanjega poslovodstva Adrie je bila vložena tudi kazenska ovadba zaradi zlorabe položaja in poslovne goljufije. Po naših podatkih predkazenski postopek še vedno poteka.

Požar v industrijski coni

SIMON ŠUBIC

Kranj – V torek okoli 14. ure je zagorelo v proizvodnem obratu v industrijski coni na območju nekdanje tovarne Intex v Kranju. Kot je poročala Uprava RS za zaščito in reševanje, je zagorelo na odseovalni napravi. Zaposleni so začetni požar omejili, dokončno pa so ga pogasili gasilci. Po podatkih policije so se v požaru štiri osebe nadihale dima, od tega so tri z reševalnimi vozili odpeljali v

bolnišnico. V intervenciji so sodelovali gasilci iz Gasilsko-reševalne službe Kranj in prostovoljnih gasilskih društev Britof, Kranj – Primskovo, Kokrica in Bitnje, ki so požar dokončno pogasili, nudili pomoč pri iznosu ožganih delov, opravili meritev prisotnosti plinov in prezračili prostore. V požaru je nastala materialna škoda, vzrok požara pa še ni znan in je predmet nadaljnje kriminalistične preiskave, so sporočili iz Policijske uprave Kranj.

Začetni požar so omejili zaposleni, dokončno pa so ga pogasili gasilci. / Foto: Gorazd Kavčič

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Nasilen do partnerice

Kranj – Kranjski policisti so 40-letnemu moškemu, ki je bil nasilen do svoje partnerice in jo pri tem poškodoval, izrekli prepoved približevanja. Ker se ob njihovem prihodu ni umiril, so morali uporabiti prisilna sredstva.

Je bil gradbeni poseg na Veliki planini nezakonit

Mednarodno društvo za varstvo okolja in narave Alpe Adria Green je konec marca podalo kazensko ovadbo na Policijsko postajo Kamnik zoper izvajalca in investitorja energetskega objekta na območju naselij Mala in Velika planina v občini Kamnik, ker naj bi med gradnjo nezakonito posegel v prostor.

MAŠA LIKOSAR

Kamnik – Kot navajajo v Alpe Adria Green (AAG), naj bi investitor, ki naj bi bil hkrati tudi izvajalec del, konec lanskega oktobra oziroma novembra pristopil h gradnji elektro kableske kanalizacije in uvleki srednjena-
potnega kablovoda med obstoječima transformatorskima postajama TP Gradišče in TP Mala planina na območju naselij Mala in Velika planina v občini Kamnik, ki je pod varstvenim režimom.

»Kablovod dolžine približno 2,6 kilometra je položen na globino 1 meter, na posameznih odsekih neposredno v zemljo brez zaščitnih cevi. Po celotni trasi je položen ozemljitveni valjanec na globini 0,6 metra,« ugotavljajo v društvu.

Zapisi so, da je omenjeni gradbeni poseg, za katerega trdijo, da je nezakonit in naj bi bilo zanj treba pridobiti gradbeno dovoljenje, opazil naključni obiskovalec sredi novembra lani med zasebnim gorniškim izletom po območju. »Med drugim je opazil odstranjen, narinjeno, izkopano, odloženo in degradirano površje na območju Male in Velike planine v širini od šest do deset metrov,« so poudarili. Pojasnili so, da naj bi gradbeni poseg v prostor potekal od transformatorske postaje Mala planina, mimo Domžalskega doma na Mali planini. Prečkal naj bi ograjo oz. mejo med Veliko in Malo planino, čez Poljane in po sredini pastirskega naselja Veliki stan proti Gradišču. »Nelagodje je vzbujalo dejstvo, da je gradbeni poseg potekal v neposredni bližini Preskarjeve, ki je kulturni spomenik lokalnega pomena, in Zabrške bajte, ki

Gradbeni stroji brez oznak so bili parkirani na različnih delih gradbišča in niso imeli nameščenih posod za lovljenje olja in naftnih derivatov, trdijo v AAG. / Foto: arhiv društva Alpe Adria Green

je registrirana nepremična kulturna dediščina.«

Pričakujejo odziv policije

Opozorili so še, da gradbišče ni bilo označeno in ne zavarovano, zaradi česar naj bi bila po njihovem mnenju ogrožena varnost obiskovalcev zlasti v pogojih slabše vidljivosti. Delavcev naj ne bi bilo na gradbišču, gradbeni stroji brez oznak pa naj bi bili parkirani na različnih delih gradbišča in naj ne bi imeli nameščenih posod za lovljenje olja in naftnih derivatov. »Gradbeni materiali so bili prosto in nezavarovano odloženi na različnih delih odprtega gradbišča. Gradbeni pesek, ki lahko vsebuje različne nečistoče biološkega izvora, je lahko posrednik vnosa tujerodnih invazivnih vrst na biotsko območje Velike planine,« še menijo v društvu, kjer pričakujejo čim hitrejši odziv Policijske postaje Kamnik.

Na Policijski postaji Kamnik so zaradi varstva osebnih podatkov in interesa preiskave le potrdili, da na podlagi v prejšnjem tednu prijete prijave v zadevi preverjajo razloge za sum morebitnih uradno pregonljivih

kaznivih dejanj. »O vseh ugotovitvah pa bo obveščeno pristojno državno tožilstvo,« so sporočili.

Gradnja v korist prebivalcev obeh dolin

Kdo naj bi bil investitor in izvajalec del, v Alpe Adria Green niso navedli. Znano je sicer, da je na Veliki planini sredi novembra lani Elektro Ljubljana začel graditi povezovalni kablovod med dolinama Črne in Kamniške Bistrice, o čemer smo v Gorenjskem glasu že poročali. Izkopani jarki in delovni stroji so tedaj razburili dobršen del pohodnikov in vzbudili zanimanje javnosti. Na Elektro Ljubljana so nam že konec lanskega leta pojasnili, da je bila gradnja nujna in v korist prebivalcev obeh dolin. Avgustovske poplave so namreč odnesle del omrežja, zaradi česar so imeli na tem območju dlje časa težave z oskrbo z elektriko. Odločili so se, da s srednjena-
potostnim kablom čez Veliko planino povežejo obe območji. »Rešitev je tehnično preprosta, razdalja 2,5 kilometra pa premostljiva. Ideja hkrati prestavlja trajno možnost rezervnega napajanja

obeh območij,« so tedaj navedli na Elektro Ljubljana, ob tem pa zagotovili, da je gradnja potekala v skladu z zakonodajo. »Gradbeni zakon jasno določa, da v primeru naravnih nesreč, ko je nekaj argumentirano treba narediti, ni treba upoštevati vseh rednih postopkov, ki sicer ščitijo javni interes (projektiranje, dovoljevanje itd.),« so še zapisali.

S kazensko ovadbo niso seznanjeni

Ni jasno, ali je v primeru, ki ga navaja Alpe Adria Green, vpleten Elektro Ljubljana ali gre za drugega investitorja. Na naša vprašanja glede navedb Alpe Adria Green so se v Elektro Ljubljana pred kratkim odzvali, da s kakršno koli kazensko ovadbo niso seznanjeni, zato je ne morejo komentirati. »Če je bila kazenska ovadba podana, bodo pristojni organi izpeljali ustrezen postopek,« pa so še odgovorili na Elektro Ljubljana in zatrdili, da ravnajo zakonito ter v interesu prebivalcev dolin Črne in Kamniške Bistrice in njihove pravice do nemotene preskrbe z električno energijo.

Omahnila v severni steni Triglava

SIMON ŠUBIC

Mojstrana – Gorenjski policisti in gorski reševalci iz Mojstrane so v torek v Triglavski severni steni našli mrtva gornika iz Srbije, so sporočili iz Policijske uprave Kranj. Srbska gornika, ki sta se v soboto dopoldne odpravila

na Triglav, so začeli iskati že v ponedeljek, v torek pa so iskanje nadaljevali. Njunji trupli je našla posadka policijskega helikopterja med sistematičnim pregledom terena. Kot so sporočili policisti, sta gornika med plezanjem po Slovenski smeri v Triglavski severni steni na

nadmorski višini nad 1600 metrov padla v globino in zaradi hudih poškodb na kraju nesreče umrla. »Okoliščine kažejo, da sta pokojna gornika plezala v zahtevnih razmerah, nad snežno mejo, na mešanem snežnem in kopnem terenu,« so sporočili iz PU Kranj.

Po podatkih policije gre za 33- in 42-letnega gornika, oba državljana Srbije. Za 33-letnika so italijanski varnostni organi pred dnevi razpisali pogrešanje, aktivnosti v zvezi iskanja pa so od nedelje zvečer izvajali tudi slovenski policisti, so še sporočili.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Kaj neki tu cveti

Z legendarnim priročnikom Kaj neki tu cveti? je pred dvajsetimi leti vzkliła gorenjska knjižna založba Narava, ki je ustvarila pomembno sled s knjigami o cvetlicah, zeliščih, drevesih, pticah in drugih živalih, kot tudi z leposlovjem.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

»Naše knjige so prospekti za naravo,« se nasmehne Peter Virnik, ustanovitelj založbe Narava. Na knjižno polje je zavil po odhodu iz kranjske Iskre in ko je na samostojni poti prodajo koles in kolesarske opreme prepuštil sinu. V Celovcu, na jesenskem sejmu, je naletel na legendarni priročnik Kaj neki tu cveti?, ki je prebudil misel, da bi ga morali imeti tudi Slovenci, oživijo spomini. »Najprej me je presenetilo, da so na sejmu prodajali knjige, potem pa še podatek,

da je pred menoj že 56. ponatis. Po tistem sem se sam z avtom odpravil v Stuttgart, na sedež založbe Kosmos, če bi prodali avtorske pravice. Ob petih popoldne smo imeli sestanek. Tega pa ne damo kar nekemu začetniku, to je naša najbolj popularna knjiga, so mi rekly gospe. Vi ostane kar pri kolesih, tole bomo pa verjetno dali komu drugemu v Sloveniji,« je dobil 'košarico'. »Knjiga je res obsežna in zahtevna, takrat res še nismo imeli izkušenj. Ampak če je volja in trma, se človek marsikaj nauči. Po pol leta sem jih prepričal, da

smo sklenili pogodbo za izdajo uspešnice.«

Pri uveljavljeni nemški založbi z blizu 200-letno tradicijo je kupil še sto različnih naravoslovnih knjig in skupaj z dr. Jurijem Kurillom različne slovenske strokovnjake prosil za nasvet, kaj bi prevedli v slovenščino. »Jaz sem ekonomist in vsekakor ljubitelj narave, vse počitnice sem preživel na travniku, v gozdu ..., nisem pa poznavalec naravoslovne stroke,« pojasni.

Prevodi in avtorska dela

Cvetoče okrasne rastline od A do Ž, Vrtne cvetlice od A do Ž, Cvetje slovenske dežele, Alpske cvetlice, Katera zdravilna rastlina je to?, Kateri ptič je to?, Podobe živali naših gozdov ... to je le nekaj naslovov, za katerimi slovenski in tuji av-

»Narava je nekaj najlepšega, nekaj najbolj dragocenega. Če jo poznamo, jo lažje obvarujemo,« meni Peter Virnik.

torji odpirajo pogled na pisan svet rastlin in živali. Založba Narava si je za svoj cilj zadala približati Slovencem kakovostno naravoslovno literaturo, ki bo strokovno natančna, vendar razumljiva, pregledna, bogata s slikovnim gradivom in vsakomur dostopna po zmernih cenah – da bi širila znanje

Peter Virnik s knjigo, ki ga je popeljala med založnike / Foto: Gorazd Kavčič

in zavedanje o bogastvu, ki nas obdaja. »Narava je nekaj najlepšega, nekaj najbolj dragocenega. Če jo poznamo, jo lažje obvarujemo,« meni Peter Virnik.

»Pri prevajanju tujih naravoslovnih del smo bili pozorni na to, da ustrezajo slovenskemu okolju. V knjigi Živalski sledovi na primer ni bilo volka, medveda, risa ... in smo jih dodali. Naše vodnike so prevajali doktorji znanosti, kar je sicer stalo, a je bilo kvalitetno opravljeno,« poudari. »Naše vodilo je bilo in je še vedno, da se potrudimo po najboljših močeh. Če je v knjigi, ki na primer izide v tisoč izvodih, ena napaka, to pomeni tisoč napak. Zgodilo se je celo, da so naši strokovnjaki ugotovili napake v izvorniku in so nam bili Nemci hvaležni za popravke.« Z založbo Kosmos so stkali trdno vez. »Skupaj smo izdali toliko knjig, da pravijo, mi delamo z Naravo, čeprav so zdaj tam

že drugi sodelavci kot pred 20 leti,« pojasni sogovornik – vesel priznanja.

Manjše naklade

V zadnjem obdobju so med njihovimi izdajami predvsem slikanice. Knjige za otroke so sicer že od začetka v naboru Založbe Narava. »Nismo si zapirali vrat, izdali smo tudi nekaj knjig s področja kulinarike, vrtnarjenja, zdravstvenih in drugih priročnikov, leposlovnih del ... Res pa je, da je rdeča nit, tudi če upoštevamo izdaje za otroke in leposlovje, narava.«

Otrokom so knjige namenili tudi v dobredelnih projektih. Odmevnejša je bila donacija tri tisoč izvodov Velike knjige iger in nalog, ki je potovala v Sirijo. V podporo prizadevanjem Amnesty International pa so izdali slikanico, ki preko pesmi Johna Lennona Imagine (v prevodu Pomisli) – besedilo je v slovenščino

prepesnil Milan Dekleva – širi sporočilo miru.

V načrtu je zbirka čeških pravljic, dogovorili so se za izdajo knjige v stilu Jalnovih Bobrov, in obsežnejše slikanice z naslovom Evolucija, še izvemo. »Avtorica Evolucije je praprapravnukinja Charlesa Darwina. To je ena tistih knjig, za katere si rečemo, da bi jih morale imeti šole ... Knjiga danes žal ni več tako aktualna kot v preteklosti. Pred 20 leti sem lahko prodal 10.000 izvodov naenkrat, danes če jih 150 do 300, je veliko. Večje založbe imajo marketing, a tudi te danes knjige izdajajo v manjših nakladah,« pojasni. »Zdi se, da je knjiga zaradi moderne tehnologije postala staromodna medij. Ni pa medij, ki bo umrl,« zaključil Virnik, zadovoljen, da so kljub majhni ekipi in spremembam na knjižnem trgu spisali dolg seznam knjig in da je založba ostala finančno stabilna.

»Velike slike narave imajo nekaj skupnega. Pripovedujejo nam to, da je svet, ki nas obdaja in katerega del smo zagotovo tudi mi, najgloblji vir lepote, čudenja in radosti ...« je k zmagovalnim naravoslovnim fotografijam, zbranim v knjigi Svetloba na zemlji, zapisal naravoslovec in naravovarstvenik David Attenborough. / Foto: Gorazd Kavčič

Zanimivosti

Janez Zore, mladi oskrbnik Koče na Golici Stran 18

Pogovor

Tajda Jerkič, prejemnica nagrade za magistrsko delo Stran 19

Pogovor

Maja Šilc, ljubiteljica gozda in gozdna terapevtka Stran 20

Od petka do petka

Interpelacijo ministrice za digitalno preobrazbo dr. Emilije Stojmenove Duh je v državnem zboru podprlo 31 poslancev, proti jih je glasovalo 42. / Foto: DZ/Matija Sušnik

Predsednik SDS Janez Janša (na sliki) in evropslanec Milan Zver očitata evropski komisarki Veri Jourovi, da je vplivala na odločitev ustavnega sodišča glede zadržanja novele zakona o RTV. / Foto: Tina Dokl

Predsednica republike Nataša Pirc Musar je sprejela šest dijakov, ki so konec februarja na železniški postaji v Celju rešili življenje moškemu s srčnim zastojem.

/ Foto: Daniel Novakovič/STA

Stojmenova Duh uspešno prestala interpelacijo

SIMON ŠUBIC

Emilija Stojmenova Duh ostaja ministrica za digitalno preobrazbo, potem ko je v četrtek prejšnji teden v državnem zboru po 11-urni razpravi uspešno prestala interpelacijo, ki jo je vložila SDS. Za uspeh interpelacije je potrebnih 46 poslanskih glasov, podprlo pa jo je le 31 poslanec, medtem ko jih je bilo 42 proti. Za interpelacijo so glasovali vsi poslanci SDS in NSi ter nepovezana poslanka Mojca Šetinc Pašek. Proti so glasovali koalicijski poslanci iz Svobode in SD, poslanci Levice pa so se glasovanja vzdržali. Kot je znano, je bil glavni povod za vložitev interpelacije nakup prenosnih računalnikov, ki ga je lani izvedlo ministrstvo za digitalno preobrazbo. Kot je pojasnil Tomaž Lisec (SDS), so interpelacijo vložili zaradi sumov storitve kaznivih dejanj nevestnega dela v službi, oškodovanja javnih sredstev, davkoplečevalcev in javnih financ zaradi negospodarnega in nesmotrnega nakupa 13.000 računalnikov za 6,5 milijona evrov. Ministrici so očitali tudi zavajanje javnosti v zvezi z njenim ravnanjem pri nakupu računalnikov, neuresničevanje obljub za zagotovitev politične stabilnosti in povrnitve zaupanja v demokratične institucije ter opustitev dolžnega

ravnanja. Stojmenova Duh je vse očitke zavrnila in zadržala, da je s svojim delom in ekipo vestno opravljala svoje naloge. Državni zbor je sicer prejšnji teden sprejel novelo zakona o spodbujanju digitalne vključenosti, ki je podlaga za razdelitev kupljenih prenosnih računalnikov.

Voice of Europe in evropska komisarka

Češka vlada je prejšnji teden uvedla sankcije proti portalu Voice of Europe s sedežem v Pragi, ki naj bi bil del ruske operacije vplivanja na Evropsko unijo, katere cilj je postaviti pod vprašaj ozemeljsko celovitost, suverenost in svobodo Ukrajine. Nekateri evropski politiki, ki so sodelovali z Voice of Europe, pa naj bi za to prejeli tudi plačilo. Iz SDS so že zanikali, da bi plačila prejeli tudi njihovi predstavniki, ki so podali intervjuje za omejen portal: predsednik stranke Janez Janša, nekdanji vodja njegovega kabineta Peter Šuhel in evropski poslanec Milan Zver. Ob tem so poudarili, da so ti v intervjujih podajali proukrajinska stališča. V SDS po drugi strani vplivanje na slovensko ustavno sodišče očita podpredsednici Evropske komisije Veri Jourovi. Janša in Zver sta na torkovi novinarski konferenci poudarila, da to izhaja iz pridobljenih

dokumentov o lanskem obisku Jourove v Sloveniji. Kot sta pojasnila, se je Jourova med obiskom srečala tudi s predsednikom ustavnega sodišča Matejem Accetom. Obisk se je zgodil le deset dni po odločitvi ustavnega sodišča, da zadrži izvajanje novele zakona o Radioteleviziji Slovenija (RTV), zato si je obisk po njunem mnenju mogoče razlagati kot nedopusten politični pritisk na ustavno sodišče. Sodišče je po besedah Janše po obisku Jourove tudi spremenilo svojo odločitev. »Indici so, da je Jourova močno vplivala na zakonodajni proces, česar ne bi smela, in da je deloma odgovorna za vse, kar se je kasneje zgodilo na RTV, vključno s spremembami programskih shem in čistke na RTV,« je dejal Zver. Tako na ustavnem sodišču kot v Evropski komisiji so zatrдили, da se Jourova s predsednikom ustavnega sodišča Matejem Accetom ni pogovarjala o noveli zakona o RTV.

Predsednica se je zahvalila dijakom

Predsednica republike Nataša Pirc Musar je v torek sprejela šest dijakov, ki so 22. februarja na železniški postaji v Celju priskočili na pomoč moškemu s srčnim zastojem. S svojim pogumnim in plemenitim ravnanjem so vsak posebej in vsi

skupaj rešili življenje človeku, je poudarila predsednica republike in dijakom Maju Debevču, Jerneju Kolmanu, Maju Končanu, Maju Josipoviču, Matiji Zemetu in Aljoši Rusu podelila zahvalo. Kot je poudarila v pogovoru z dijaki, starši in ravnateljem, jo taka dejanja navdajajo z upanjem, da bodo mlajše generacije sposobne zgraditi prijaznejšo in bolj povezano družbo.

Sodniki protestno prekinili delo

Sodniki so v sredo za eno uro ponovno protestno prekinili delo, potem ko je minilo že 90 dni od izteka roka, ki ga je ustavno sodišče postavilo vladi in državnemu zboru za odpravo kršitve materialne neodvisnosti sodnikov in načela delitve oblasti. Po zagotovilih predsednice Slovenskega sodniškega društva Vesne Bergant Rakočević zaradi protestov, ki so potekali na vseh sodiščih, ni bila odpovedana ali preložena nobena zadeva oziroma obravnava. Iz kabineta predsednika vlade so sporočili, da se bodo s pravosodnimi funkcionarji glede ureditve plačne problematike sestali v petek, torej danes. Že četrto sredo zapored so stekali tudi zaposleni na upravnih enotah. Ali bodo stavko še zaostri, naj bi bilo znano v ponedeljek.

Slovinci v zamejstvu (949)

Franc Kattnig, rožeška legenda

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Konec marca so domačini iz Rožeka v Rožu in okoliških vasi ter številni znanci napolnili dvorano ljudske šole v Rožeku, da bi počastili svojega občana, spoštovanega Franceta Kattniga. Predsednik Slovenskega prosvetnega društva Alex Šuster mu je izročil listino častnega predsednika. France Kattnig je bil več desetletij predsednik društva in je zaradi svoje osebnosti in dela zaslužen za ohranitev slovenske besede v kraju. France, po domače Prosenov iz Spodnjih Gorič, pa ni bil le dolgoletni predsednik društva. Čeprav tehnično izobražen na Dunaju je bil po duši literat. Leta 1981 je prevzel vodenje knjižnega programa Mohorjeve v Celovcu in vztrajal do leta 2010, ko se je upokojil. Bil je med najbolj znanimi

vizionarskimi osebnostmi v založništvu, ne le na Koroškem, ampak v vsej Avstriji. Tudi sam je veliko pisal, našel prijatelje in sodelavce

med različno mislečimi in se tako vpisal med pomembnejše koroške Slovence zadnjih desetletij. Na slovenosti je bilo v njegovo čast

Dva predsednika Kulturnega društva Peter Markovič iz Rožeka: sedanji Alex Šuster (levo) in častni predsednik Franc Kattnig

izrečenih veliko pohvalnih in zahvalnih besed, v kulturnem programu pa sta sodelovali tudi pevka Katja Križnar, doma iz Preddvora, in pevka ter pianistka Marta Habe Butala.

Jubilej Franca Jožefa Smrtnika

V nedeljo, 17. marca, je nekdanji župan Občine Železna Kapla - Bela in deželni svetnik Franc Jožef Smrtnik praznoval 60. rojstni dan. Ob prazniku je med ljudmi zelo priljubljen politik in pevec Kvinteta bratje Smrtnik, ki je po štiridesetih letih delovanja prenehal javno nastopati, dejal, da se še vedno počuti mladostnega in agilnega. Veliko dela na kmetiji, kot deželni poslanec, svetnik v Koroški kmetijski zbornici in občinski politik pa je še vedno veliko med ljudmi. V deželni politiki ga vedno bolj sprejemajo kot koroškega Slovenca, žal pa dežela nima veliko pristojnosti glede manjšinskega šolstva

Franc Jožef iz Kort je bil sredi marca star 70 let.

/ Foto: Časopis Nedelja Celovec

in drugih zadev s tega področja, ki so v domeni Dunaja. »Smrtnikovi še vednoujemo. Zdravko in jaz pri Lovskem zboru, Marjan v cerkvenem zboru v Apačah, Vladimir v moškem zboru Kralj Matjaž, bratranec Marko pa v cerkvenem zboru na Obirskem,« je ob osebnem prazniku za časopis Novice iz Celovca povedal Franc Jožef Smrtnik.

Po svetu

Feministična revolucija

V 20. stoletju se je zvrstilo več revolucij: politična (komunistična), industrijska, kulturna, seksualna, informacijska ... V 21. stoletju sta že na pohodu vsaj dve: eno poganja umetna inteligenca, drugo pa osvobajanje žensk ...

MIHA NAGLIČ

Stiske ustvarjalnih žensk

Vse bolj očitno je, da se po svetu dogajajo tektonski premiki v položaju žensk v družbi. V zahodnem svetu so ženske že dokaj emancipirane, nekateri menijo, da že preveč. V t. i. tretjem svetu je drugače, položaj žensk je bistveno težji, a se spreminja. Preberimo si, kako o teh rečeh razmišlja kitajska pesnica Dai Weina, predstavnik mlajše garde kitajske umetniške scene. Najprej odgovori na vprašanje, kakšen pa je v kitajski umetnosti položaj žensk. »Koncept tradicionalnih spolnih vlog je preveč poenostavljen in usmerjen zgolj v reprodukcijo. V prihodnosti bo nedvomno prišlo do bolj niansiranega razumevanja spola. Kar danes imenujemo LGBT (lezbičke, geji, biseksualci, transspolne osebe), je le prehodna faza. Po eni strani sodobni izrazi moškosti in ženskosti nenehno rušijo spolne stereotipe, a po drugi strani verjamem, da bo v prihodnosti mogoče spole ločiti z enako specifičnostjo kot odtenke šminke. A če se vrnem k sebi kot ženski, je moja glavna umetniška odlika, da se ostreje zavedam osebnih bitk. Ta občutljivost mi omogoča, da

vse okoli sebe doživljam z večjo intenzivnostjo in v bolj nenavadni luči.« V nadaljevanju svoj pogled pojasni še bolj natančno. »Z ostrejšimi čuti si boljši umetnik, toda z ostrejšimi čuti tudi več občutitih, kar pa ni nujno prijetno, saj čutiš tudi več negativnih čustev. Morda najlažje razložim na primeru ameriške pesnice Sylvia Plath (1932–1963). Zelo jo je mučila njena realnost, ki v mutirani obliki še vedno žuli sedanjost generacije žensk. Sylvia Plath je veliko svojih del napisala ponoči ali zgodaj zjutraj. Medtem ko bi lahko čas jutranje zarje romantično opisovali kot čas najmočnejše ustvarjalne želje, nam praktični vidik razkriva, da lahko gospodinja, ko končno uspava svoje otroke in vse pospravi, trenutek zase najde šele okoli tretje ali četrte ure zjutraj. Šele takrat je lahko zares sprejela sebe in se potopila v svet notranjega doživetja. Če bi v preostalem delu dneva čutila enako, bi verjetno le še bolj trpela. Kajti vsa čustvena prebujenja še zdaleč niso prijetna. Kvečjemu nasprotno, večina jih prinese neizmerno bolečino. Mnoge ženske zato izberejo zmerno otopelost, samozaščitni mehanizem, ki izklopi določene čute. Da bi se spopadle z vsem delom

in krivicami, ki pripadajo samo ženskam, se izogiba-jo občutkom obstoja. Sylvia Plath se je vedno spopadala s svojo akutno občutljivostjo in kako sploh izklopiti to stikalo. In ni ga zmožla. Žensko bolečino je zato prikazala kot skrito globoko v telesu, ki samo čaka, da ponovno privre na površje in te živo požre.« Pesnica Sylvia Plath je svoje življenje končala s samomorom.

Napoved feministične revolucije

V nadaljevanju pogovora kitajska pesnica napove veliko feministično revolucijo. Najprej citira japonsko sociologinjo in feministko Cizuko Ueno: »Poroka je institucija, ki jo velika večina žensk vzdržuje samo tako, da drži jezik za zobmi.« In nadaljuje: »Ko ustvarjalna in ambiciozna ženska pade v ta sistem, gre za veliko preizkušnjo njene trpljenja, saj zahteva nenehno lovljenje ravnovesja med samopodobo in družbenimi vlogami. Enaka vprašanja so še zmeraj pomembna. Dosedanje generacije feministk so pot prebujenja tlakovale s svojo krvjo in današnjim dekletom omogočile, da jasno prepoznamo, da ta stiska ni samo moja, ampak stiska vseh žensk. Ker problem ni

le v meni, ne v človeku poleg mene, niti ne v konkretnem zatiralcu, temveč v celotnem sistemu! Da bi se ženske izognile ponovitvi tragedij preteklih generacij, je treba iz temeljev izriniti celoten patriarhat. Toda ta naloga je skoraj nemogoča, saj je patriarhat vzpostavil celotno pripoved človeštva. Lahko bi celo rekli, da je vsa človeška zgodba zgrajena na molku žensk. Če hočemo torej vzpostaviti idealno civilizacijo med spoloma, mora feminizem zamajati temelje človeške pripovedi. Ampak to je zelo težka naloga. Feministična revolucija bo zato najdaljša revolucija v človeški zgodovini.« (Vir: intervju Aljaža Vrabca s pesnico Dai Wena, Sobotna priloga Dela, 23. 3. 2024)

Naj uspe

Kaj poreči na poglede kitajske pesnice? Dejstvo je, da se je največ revolucij zgodilo v 20. stoletju: politična (komunistična), industrijska, kulturna, seksualna, informacijska ... V 21. stoletju sta že na pohodu vsaj dve: eno poganja umetna inteligenca, drugo pa osvobajanje žensk, ki ga lahko poimenujemo tudi feministična revolucija. Prva skriva v sebi tudi veliko neznank in nevarnosti, drugi pa želimo (mnogi, a žal ne vsi), da bi uspela ...

Ameriška pesnica Sylvia Plath (1932–1963) razpeta med tradicionalno vlogo ženske in ustvarjalno svobodo ni zmožna premagati te stiske. / Foto: Wikipedija

Mlada Kitajka iz province Džangši. Kaj bi nam lahko povedala o položaju žensk v kitajski družbi? Najbrž še kaj drugega kot pesnica Dai Weina. / Foto: Wikipedija

Na ruti te afriške žene iz DR Kongo (Nyunzu, Katanga) piše, da je mama enako pomembna kot oče. Fotografija je nastala maja 2015. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (731)

Pravljice iz kozarca

MIHA NAGLIČ

»V hodniku je nekaj zaropotalo. Stekla sem od mize in odprla vhodna vrata. Name se je vsul tata. Oba vta zgrmela po tleh. Tata se je smejal. Jaz sem se hitro pobrala, on pa ne. Ležal je poleg posode z dežniki in se smejal in v desni roki držal napis s priimkom Kavčič. 'To sem hotel nalimat, pa si odprla vrata,' je rekel, še vedno med smehom. 'Pomagaj mi vstati, mala.' Prijela sem ga za roko in ga skušala povleči k sebi, a ni šlo. 'Kje pa je mama?' me je vprašal. 'Na pomoč, Olga, kje si?' se je drl, še vedno med smehom. 'Olga ovdje, Olga ovdje, soko, javi se, prijem,' se je zadržala mama, tudi med smehom. Pobrala sem se v sobo in zaprla rolete in

premišljevala o svojih starih. Kakšna kretena sta! Zakaj se mama reži, ko pride fotr pijan domov, namesto da bi ga pošteno napizdila? Fotr se je sicer res redko napil, a kaj potem, mama bi mu lahko to takoj prepovedala. Namesto da bi mu, se še reži, kot bi ga hotela spodbujati. Poiskala sem kaseto Iron Maiden in si jo dala na maksimum in seveda zaklenila vrata. Fuck them. Mama je trkala in pritiskala na kljuko, a je nisem jebala. Fuck her. Hodila sem v 7. razred osnovne šole Vojvodina v Tolminu. Vojvodina se je imenovala, ker so jo zgradili po potresu delavci iz Vojvodine. Par let pred tem je potres zrugal Posočje. Spali smo v šotorih, nekateri kar v avtih in po svoje smo otroci prav uživali. Mi

smo spali v šotoru, ker avta niti nismo imeli. Fotr je delal na štanci, mama pa za tekočim trakom, v isti fabriki, tam sta se spoznala. Zaljubila sta se na sindikalnem žuru. Kje pa! Bedno. Ko sem naslednji dan prišla iz šole domov, sem na vratih opazila napis, ki ga je fotr držal prejšnji dan v roki. Bel li-

Igor Cvitkovič, Pravljice iz kozarca, Kulturni center Maribor, Maribor, 2023, 146 strani

stek, dobesedno izcefran iz črtastega zvezka, na njem pa na roke, s pisavo nižjih razredov osnovne šole, napisan naš priimek. Aja, pa še postrani je bil naliman.« (str. 9–10)

Gornji odlomek je z začetka ene najbolj zabavnih knjig, kar jih je izšlo v

zadnjem letu. Ko zapišem zabavne, mislim na tiste, ki niso resnobno zatežene, predvsem pa so zelo berljive. Avtor Igor Cvitkovič se s to knjigo uvršča v tisti bolj boemski in ironični del sodobne slovenske literature, katerega prapor nosi pisatelj Tomaž Kosmač. Zanimivo je in najbrž ni zgolj na-

ključje, da sta oba avtorja iz t. i. severne Primorske, Cvitkovič iz Tolmina, Kosmač iz Idrije. Manj verjetno, a najbrž ne povsem nemogoče je, da bi takšna literatura nastajala na Gorenjskem. Še ne tako dolgo nazaj jo je pisal Blaž Ogorevc iz Škofje Loke. Bog daj, da bi jo še kdo!

Zanimivosti

»Zdrav in šegav« Janez z Golice

»Narodnozabavna glasba je velik del mojega življenja. Pri srcu so mi Avseniki, Alpski kvintet ... Taka že skoraj malo arhaična glasba ...« pravi Janez Zore, mladi oskrbnik Koče na Golici. Je roker, a hkrati zaljubljen v domačo glasbo. Ko zaigra tista Bodi zdrav in šegav ... Ah, bi kar zavriskal ... Je izvrsten kuhar, ki se je kalil tudi pri kuharskem šefu z Michelinovo zvezdico, mojster peke jabolčnega zavitka, sicer pa, kot se zdi, malce poseben fant. A poseben v dobrem pomenu besede.

URŠKA PETERNEL

Koča na Golici letos praznuje štiridesetletnico. Jubilej bo pričakala z novim, mladim oskrbnikom Janezom Zoretom. Fant s klubokom ima vsaj tri ljubezni. Kuhanje, glasbo in gore. Čeprav je najprej obiskoval dramsko-gledališko gimnazijo v Novi Gorici, ga je ljubezen do kuhanja zvalila v radovljiško srednjo gostinsko šolo, kjer se je izučil za ku-

obisk kar lep (da bi privabili planince, so začeli tudi akcijo Zimski prijatelji Golice), seveda pa je bil odvisen od vremena. Finančno se sicer ni izšlo, a kot je povedal, je to sprejel kot izziv, želel se je navaditi na kočo, se spoznati z domačini. Običajno je v kočo prišel v petek, peš od postojanke pri Fencu, po navadi s težkim nahrbtnikom na ramenih. Nekajkrat je bilo treba gaziti sneg, tako da je hodil različ-

Poti do Koče na Golici so kopne, prav tako ni več snega na vrhu Golice. Nekaj ga je le še v kotanjah na severni, avstrijski strani vrha Golice.

harja. Izkušnje je nabiral pri različnih kuharskih šefih, tudi pri z Michelinovo zvezdico nagrajenem Urošu Štefelinu v Vili Podvin, kjer je bil, kot pravi Janez zase, »kar v redu vajenec«. Predvsem se je veliko naučil, znanje pa je potem nabiral še drugod po Gorenjskem. A ves čas ga je vlekle v hribe ... Tako je za krajši čas odšel na Uskovnico, delal v Domu Zorka Jelinčiča na Črni prsti, potem pa na planini Razor. Tam je izvedel, da v Koči na Golici iščejo oskrbnika, in lani jeseni je »na glavo« skočil v nov izziv ...

Do kolen v sneg ...

Koča na Golici je v upravljanju Planinskega društva Jesenice. Čez zimo je bila doslej zaprta, lansko jesen pa so se skupaj z Janezom odločili, da bo ob koncu tedna odprta tudi pozimi. Kot pravi Janez, je bil

no dolgo, od ure in petnajst minut pa do ure in 45 minut. Pogosto mu je pomagal srčni gospodar koč in markec Hasan Felič iz Planinskega društva Jesenice in člani jeseniške GRS z avtomobilom. Do Koče na Golici je sicer speljana tovorna žičnica, a je bil dostop do nje zaradi ledu onemogočen. Zdaj, na pomlad, bo oskrba koč veliko lažja, ko bodo vse potrebno lahko prepekljali z njo.

Janezov jabolčni zavitek

In kaj diši iz Janezovih loncev? Klasične planinske jedi na žlico, kot so golaž, vampi, jetra, jota in ričet. A najbolj slovi po jabolčnem zavitku. »Tega naredim izvrstnega!« se brez slabe vesti pohvali. Njegova skrivnost je v limonini lupinici, ki jo naseklja, in ingverju, ki ga nareže na drobne kocke in karamelizira. Pomembno je tudi, da so

Janez Zore, mladi oskrbnik Koče na Golici. Njegov zaščitni znak je klobuk, če v ozadju igra kakšna lepa domača skladba, pa se mu nasmeh razleze do ušes. Včasih poprime tudi za harmoniko. / Foto: Suzana P. Kovačič

jabolka okusna; če so kislja, jim je treba dodati sladkor, če so sladka, pa limonin sok. A v vsakem primeru morajo biti dovolj posladkana, da sladkor karamelizira. Pomembno je tudi, da je zavitek dovolj pečen, testo pa je seveda domače, a brez jajc. Tako je Janezov »štrudelj« tudi veganski. Izda pa nam še eno skrivnost: pomembna je temperatura peke, da se zavitek dobro zapeče od zgoraj. Janez včasih doda rozine, spet drugič borovnice, ki ostanejo od borovničevca. Skratka, njegov jabolčni zavitek je vsakič drugačen. In kot zagotavljajo jeseniški planinci, res izvrsten!

»Vse pa se začne s kavo,« pravi Janez. Za dobro kavo je v kočo prinesel bakrene džezvice in gostom skuha pravo, črno turško, eno po eno, za vsakogar svežo.

V maju, ko je obisk Koče na Golici zaradi cvetenja narcis res velik, bo planincem ponujal tudi praženec oz. šmoren z jabolčno čezano ali sadnim prelivom, iz doline pa bo pripeljal blejsko grmado.

Golica na Golici

Koča bo od začetka maja stalno odprta, eden od vrhuncev dogajanja pa bo 11. maja ob 11. uri, ko bodo pihalni orkestri po vsej Sloveniji

zaigrali Avsenikovo Na Golici, saj letos mineva 70 let od nastanka te največkrat predvajane skladbe na svetu. Več godb se bo povzpelo tudi do Koče na Golici in tista majska sobota bo pri koči res nekaj posebnega.

Janez je zadovoljen tudi z rezervacijami za maj in poletne mesece. Letos so prešli na nov rezervacijski sistem in imajo že kar precej rezervacij planincev od vsepovsod. V koči imajo na voljo sobe z različnim številom ležišč, tudi skupnimi. Ker se zaveda, da vsega ne bo zmož sam, še išče dopolnitev ekipe za delo v koči, v sezoni bi potreboval še vsaj

dva pridna ljubitelja planin, ki jima ni težko poprijeti za vsako delo.

Najlepši sončni zahodi

Janez na Golici uživa. Kot pravi, se večkrat povzpne tudi na vrh Golice, še raje pa na Krvavko, vrh vzhodno od vrha Golice, kjer so najlepši sončni vzhodi. »Po snegu naravnost gor, dvajset minut, na sončni vzhod. Včasih pa na zahod. Najlepši so prav zimski sončni zahodi, sploh v začetku decembra, ko je sonce 'padlo' v luknjo za Triglavom, kot bi bilo ujeta v gore. To je bil res najbolj čaroben prizor ...«

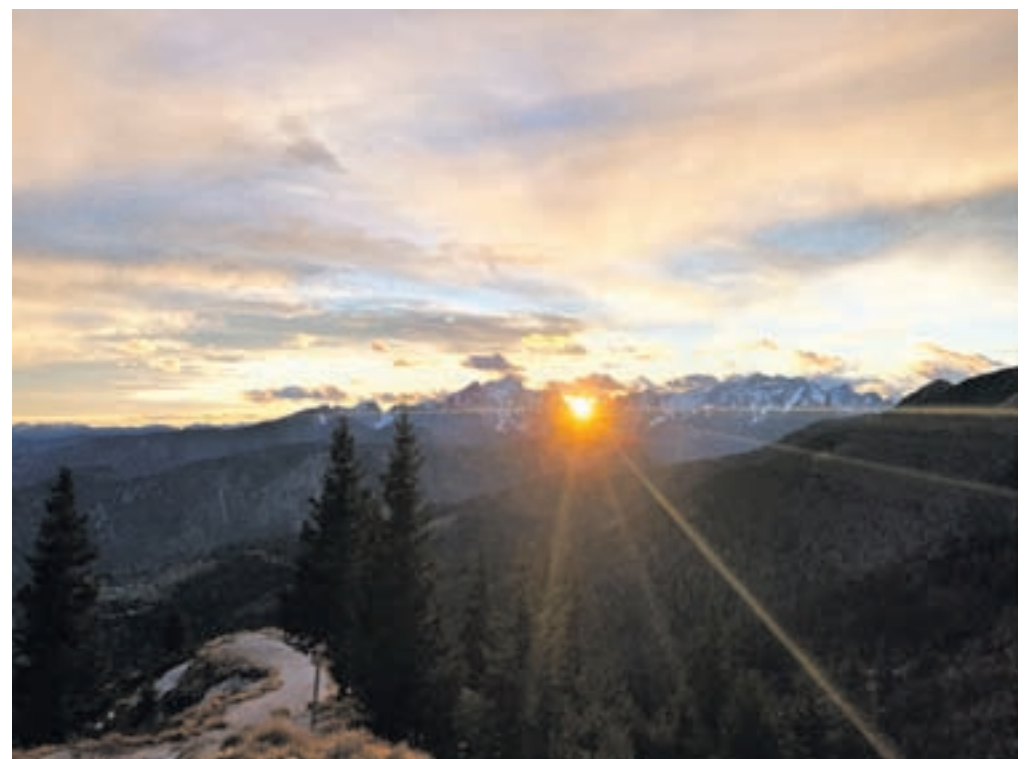
Na Golici mu ni dolgčas, pravzaprav ničesar ne pogreša. Še najmanj gnečo, hrup in promet iz doline. In nikakor ne pogreša vožnje v službo. »Da se zbudim na tako lepem kraju ... Včasih je vremenska napoved res slaba in ni obiska, potem pa se nenadoma naredi vreme in se pred kočjo usedem na ležalnik in samo uživam. Ali pa se uležem za toplo peč in se 'kalibriram' ... To je res lepo življenje ...«

Z avtodomom po svetu

Za dušo pa Janez počne še nekaj. Pomladi in jeseni gre rad naokrog, po svetu, z avtodomom. Letos ima za cilj najprej Berlin s prijatelji, potem pa še Italijo. Da si še pred planinsko sezono nabere novih moči. Tako da ... Janeza zdaj dva tedna ne bo v Koči na Golici. Tudi njegovega »štrudlja« ne bo. Bo pa v koči Egon, novi predsednik Planinskega društva Jesenice, tudi »fejst« fant. Tako da bo kočja odprta in tudi iz kuhinje bo dišalo ...

Kočna na Golici skozi srce klopce ljubezni, kot jo je v objektiv ujel Janez. / Foto: Janez Zore

»Najlepši so prav zimski sončni zahodi,« pravi Janez. / Foto: Janez Zore

Pogovor

Odločitev, ki zahteva veliko poguma

Tajda Jerkič

Tajda Jerkič iz Šenčurja je prejela nagrado Mladinskega sveta Slovenije (MSS) za magistrsko delo z naslovom Nazaj k zemlji – mladi in ustvarjanje doma na podeželju. V njem obravnava posebno vrsto migracije: selitev mladih, ki so se preselili iz mesta na podeželje in se odločili za kmetovanje. Magistrirala je na ljubljanski Filozofski fakulteti pod mentorstvom izr. prof. dr. Alenke Bartulović.

MAŠA LIKOSAR

V magistrskem delu ste obravnavali način življenja in vrednote mladih, ki se v veliki meri skladajo z gibanjem nazaj k zemlji. Kako ste se lotili raziskovanja?

Mlade sem obiskovala, opazovala njihov dan in se z njimi pogovarjala o motivaciji za selitev, kar imenujemo etnografska metoda. Na eni kmetiji sem 14 dni sodelovala pri vsakodnevnih opravilih in dobila globlji vpogled. Oblikoval se je vzorec 11 mladih, ki so se preselili iz mesta in se lotili kmetovanja po nekonvencionalnih metodah, torej za permakulturno, obnovitveno oz. regenerativno, biodinamično in najbolj znano ekološko kmetijstvo. Večinoma je šlo za mlade pare in družine, stare okoli 30 let. Nisem se omejevala na določeno regijo, pomembno mi je bilo, da so se preselili zaradi domnevno boljših pogojev za življenje na podeželju.

Menite, da mladi na podeželju živijo drugače kot v mestu?

Občutek imam, da si moji sogovorniki z mladimi, ki živijo v urbaniziranih okoljih, delijo vrednote, vendar so jih po selitvi na podeželje začeli živeti na drugačen način. Zagotovo je lažje ali radikalneje biti samooskrben, če imaš lastno zemljo. Tudi preprostost se kaže na drugačen način. Podeželje in mesto sta si danes blizu po načinu življenja, saj večina podeželskih prebivalcev ne kmetuje več, dostop do potrošniških vsebin in infrastrukture je povsod tako rekoč samoumeven. Mladi in nasploh podeželski prebivalci so v perspektivi iz mesta morda še vedno podvrženi predsodkom o zaostalosti in manjvrednosti.

Zakaj se odločijo za selitev na podeželje? Na katere slabosti in izzive so opozorili?

Če odmislim potisni faktor podedovane nepremičnine na podeželju, ki jim je omogočila korak osamosvajanja, bi rekla, da jih najbolj pritegne možnost aktivne vloge v okoljevarstvu, v tem primeru pridelovanje hrane brez degradiranja okolja. Kot razloge so omenjali tudi samooskrbo ali samozadostnost, kmetovanje vidijo kot smiselno delo, vseh so jim življenje brez mestnega vrveža, bližina narave in dejstvo, da lahko

veliko časa preživijo zunaj. Mladi se selijo tudi zato, ker je življenje v prestolnici predrago za osamosvajanje, saj so prioritete drugače. Nakup nepremičnin zunaj mest, posebno v hribovitem okolju, je torej dostopnejši. V nalogi pa opisujem tudi njihovo kritiko industrijskega kmetijstva. S svojim delovanjem namreč želijo pokazati bolj trajnostno rešitev. Kot izziv so navedli, da je preživetje težko zaradi nenaklonjene kmetijske politike oz. birokracije, negotovosti glede prihodnosti in podnebnih sprememb, včasih pa jim poseben izziv predstavlja integracija v lokalno okolje, saj se z domačini razhajajo v pogledu na sodobne problematike, življenje na podeželju. Običajno traja nekaj časa, preden starejši lokalni kmetje legitimirajo prišleke, sploh če se ti ukvarjajo z nekonvencionalnimi metodami. Ko se sprejmejo, lahko kljub razlikam plodno sodelujejo, izmenjujejo si na primer dobrine in znanje.

Jim kmetijska dejavnost omogoča sredstva za preživljanje? Kako bi pri tem ocenili pomoč države?

Na začetku se zaradi drugih virov prihodka kmetovanja lahko lotevajo v svojem prostem času, vendar si po dobi učenja in eksperimentiranja oblikujejo premišljeno vizijo, sploh če se vključijo na trg. Večinoma se ne morejo preživljati samo s pridelovanjem hrane, zato ga kombinirajo s honorarnim delom, rednimi službami in samozaposlitvijo na različnih področjih. Samo en par se je preživljal le s tržnim kmetovanjem. Vzpostavljane kmetije je velika investicija, na srečo so nekateri podedovali osnovno infrastrukturo, kar jim je olajšalo zagon. V večini primerov je bilo tako, da so kmetovali dve generaciji nazaj, torej so njihovi starši podedovali kos zemlje in je bilo veliko lažje začeti. Trije pari pa so začeli iz nič in so kupili zapuščene kmetije s prihranki ali s pomočjo staršev. Za mlade morda najbolj znan ukrep mladih prevzemnikov za moje sogovornike ni prišel v poštev. Koristneje bi bilo, da bi država omogočila dostop do kmetijskih zemljišč za entuziastične mlade, ki se želijo priučiti kmetovanja in oživiti opuščene kmetije na depulacijskih območjih, ali tistih, ki nimajo na vidiku nove generacije. Veliko bi naredila shema nepovratnih sredstev,

Tajda Jerkič je magistrirala na oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo. / Foto: osebni arhiv

s katerimi bi mladi z nekaj izkušnjami lahko uresničili inovativne, a hkrati realistične vizije oživljanja kmetij. Prav tako nimamo sistemskega uvajanja za novince v kmetijstvu, obstaja sicer nekaj projektov in neformalnih mrež, ki omogočajo izmenjavo znanja in izkušenj. Mladi, ki se preselijo na podeželje in začnejo kmetovati, so torej v sistemu nevidni. Nimajo posebnih društev ali programov, ki bi jih podprli z nekakšnim mentorstvom in jih uvedli v povsem drugačen način življenja. Pomembni bi bili tudi podpora v pridobivanju znanja in izkušnje ter psihološka podpora. Velikokrat se namreč izkaže, da so mladi kmetje na začetku preveč zagnani, zato hitro pride do izčrpanja ali delovnih poškodb.

V ospredju so vrednote samooskrbe, varovanja okolja, odgovornosti, preprostosti. Kako se kažejo pri mladih?

Samooskrba se kaže v pridelovanju in predelovanju lastne hrane. Nikoli ni absolutna, saj sta tudi dokup ali izmenjava dobrin z lokalnimi kmeti razumljena kot del samooskrbe. Nekateri svoje prakse razvijajo tudi bolj radikalno v smer samozadostnosti, torej želijo biti tudi ekonomsko ali socialno čim manj odvisni od plačanih storitev. Okoljevarstvo se odraža predvsem s specifičnimi pristopi h kmetovanju, pa tudi s tem, da ne kupujejo in kopičijo nepotrebnih stvari, ampak denarje vlagajo v kmetovanje. Čeprav imajo neprestano veliko delovnih nalog in skrbi,

je stopnja družbenih stikov in hektičnosti manj intenzivna v novem okolju, zato svoje življenje opisujejo kot preprostejše. Odgovornost je morda krovna vrednota, v smislu aktivne vloge pri osamosvajanju in iskanju svoje poti. Te vrednote so se v toku zgodovine pojavljale v času večjih kriz, zato menim, da so aktualne tudi za sodobni čas. Torej ti mladi dajejo upanje za prihodnost, kar je že samo po sebi velik prispevek za družbo, v kateri živimo. Konkretno pa je njihovo delovanje pomembno za bolj suvereno lokalno preskrbo s hrano, obnavljanje obdelovalne zemlje in narave, obenem pa povezujejo razdvojeno družbo, ki se oblikuje zaradi medijskih predstavitev, mestnih in podeželskih politik ter drugih pomembnih silnic. Menim, da lahko obojestranska pripravljenost spodbuja k mirnemu sobivanju ali aktivnemu sodelovanju kljub različnim pogledom na svet.

Ali izkušnje in prakse mladih lahko prispevajo k razvoju podeželskih skupnosti?

Kot antropologinja menim, da je pomembno, da prisluhnemo različnim izkušnjam in pogledom na določeno lokalno okolje, da se pogovarjamo z raznolikimi člani skupnosti in zaznamo, kaj potrebujejo za boljše sodelovanje, katere težave opazijo. V nalogi sem na primer omenila mlado družino, ki je v okviru projekta izvedla delavnico kompostiranja, kjer so lahko prenesli svoje specializirano znanje, delavnice pa so se udeležili tudi domačini.

Tako se je zmanjšala miselna razdalja med njimi. Novinci v kmetijstvu niso obremenjeni z ustaljenimi praksami, zato preizkušajo tradicionalne prijeme, s katerimi se srečajo v novem okolju, hkrati pa so opremljeni z znanjem s spleta, študirajo tujo literaturo. Mladi tržni kmetovalci morajo biti dobri tudi v prepoznavanju potreb lokalne skupnosti, logistiki, strukturi kupcev, povezovanju, sodelovanju, ponudbi in podobno. Ker se tega učijo na novo, menim, da lahko ponudijo mnogo uvidov, seveda pa je treba paziti tudi na trke s t. i. staroselskim znanjem.

Vaše delo je po mnenju komisije primer dobre prakse osamosvajanja, prepričali sta jih aktualnost in izvirnost.

Predstavljam si, da sta komisijo prepričala obratna smer selitve od pričakovane in to, da so mladi iz etnografskih primerov zastavili dobre temelje, na katerih bodo lahko gradili v prihodnosti. Precej iskreno sem opisala tudi proces integracije v novo okolje, ki od mladih zahteva ponižnost do staroselcev, od slednjih pa odprte glave za nove oblike kmetovanja, ki so se izkazale kot uspešne in blagodejne za obnavljanje okolja. Verjamem, da je za odločevalce pomembno pomladiti podeželske kraje in mladi kmetovalci vsekakor so zelo optimistična izbira, če jim bo v prihodnje namenjene še nekaj systemske podpore.

Osrednje sporočilo dela je ...

Taki mladi dokazujejo, da so za korenito spremembo življenjskega okolja in tudi premagovanje nepredvidljivih okoliščin, v katerih delujejo, največji kapital potrpežljivost, pogum in pripravljenost za učenje. Njihova odločitev za selitev iz mesta na podeželje in vzpostavljane kmetije pokaže na eno od možnosti osamosvajanja mladih in smiselne poti v sodobnih družbenopolitičnih razmerah.

Nagrade MSS ste bili zagnatovo veseli.

Nagrada je bila nepričakovana, sem pa vesela, da je komisija temo prepoznala kot pomembno za mlade v današnjem času, čeprav jo vidim kot alternativno – taka odločitev vendarle zahteva veliko poguma.

»Mladi dokazujejo, da so za korenito spremembo življenjskega okolja in tudi premagovanje nepredvidljivih okoliščin, v katerih delujejo, največji kapital potrpežljivost, pogum in pripravljenost za učenje. Njihova odločitev za selitev iz mesta na podeželje in vzpostavljane kmetije pokaže na eno od možnosti osamosvajanja mladih in smiselne poti v sodobnih družbenopolitičnih razmerah.«

Zanimivosti

Narava nam je ves čas na razpolago

Pred dvema tednoma smo praznovali mednarodni dan gozdov. Skupina slovenskih gozdnih vodnic se je letos odločila, da dan izkoristi kot priložnost, da čim več ljudi seznanj z nekoliko drugačnim preživljanjem časa v naravi – z gozdnimi kopelmi. Ena od štirinajstih slovenskih certificiranih vodnic gozdne terapije je tudi Maja Šilc iz Bohinja.

MARJANA AHAČIČ

Sebe opišete kot posebno, pustolovsko in trmasto Bohinjko ... Kako se je začela vaša posebna zgodba z gozdom?

Moje povezovanje z gozdom se je začelo že v otroških letih, ko me je oče, ki je bil revirni gozdar, večkrat vzel s sabo v službo, mi razlagal o zanimivostih v gozdu, vrstah dreves in življenju gozdnih živali. Tudi naši družinski izleti so bili vedno povezani z naravo, najraje smo zahajali v hribe ali na morje. Vse te izkušnje v mojem otroštvu so zasejale ljubezen do narave, še posebno do gozda. Spomnim se, da sem zelo rada sama odšla v gozd, plezala po drevesih, se gugal na ogromnih smrekovih vejah ali pa sem samo ležala na travniku, opazovala oblake, ptice in veter.

Od kod sploh ideja o gozdni kopeli?

Gozdna terapija oziroma gozdna kopel izvira iz japonske prakse shinrin-yoku, kar v dobesednem prevodu pomeni gozdna kopel. Skozi vodeno izkušnjo v gozdu ali drugod v naravi spodbuja zdravje, dobro počutje in globljo povezanost s samim seboj in preostalo naravo. Konkretno je to lahek in počasen dve- do triurni sprehod s certificiranim vodnikom ali vodnico, na katerem skozi aktivnosti za odpiranje in prebujanje čutov s podarkom na povezavi z naravo umirimo svoje misli in se sprostimo ter poglobljamo odnos z naravo in s seboj. Izvaja se v manjših skupinah, lahko tudi individualno.

Metoda je povsem naravna, preprosta, a izjemno učinkovita, pravi odgovor za sodobnega človeka, ki išče ravnovesje telesa, uma in duha – in je prav zato tudi svetovni trend. Znanstveno dokazani učinki pa so: znižanje krvnega tlaka in srčnega utripa, znižanje ravni kortizola, kar ima za posledico manjši stres, manjše tveganje za bolezn srca in zmanjšanje tesnobe, depresije in težav s težo, izboljšanje spomina in koncentracije, krepitev imunskega sistema, izboljšanje parasimpatične živčne aktivnosti, kar vodi tudi k boljšemu spanju, izboljšanje splošnega počutja, izboljšanje pozornosti, osredotočenosti in ustvarjalnosti.

Torej sodobni človek v gozdu vendarle išče še kaj drugega kot gospodarsko korist in možnost oddiha od napetosti, ki jih povzročata urbano okolje?

Sodobni človek počasi spoznava, da s takim tempom življenja uničuje svoje zdravje. Vse več je gozdov iz gorelosti, anksioznosti, motenj pozornosti in boleznih, ki jih povzročata nenehna izpostavljenost stresu. Narava nam je ves čas na razpolago, da v njej najdemo uteho, odgovore in sprostitev. Če živimo v urbanem okolju in nimamo blizu gozda, lahko dobrodejne učinke najdemo tudi v mestnem parku. Bistveno je, da odklopimo svoje misli, utišamo ali izklopimo telefon in prepustimo raziskovanje okolja svojim čutom. Opazujemo detajle na drevesih, rastlinah, vonjamo, tipamo, poslušamo,

Maja Šilc / Foto: osebni arhiv

raziskujemo svet okoli sebe in usmerimo svojo pozornost na tukaj in zdaj.

Ob svetovnem dnevu gozdov ste gozdno terapijo predstavili tudi v Bohinju. Uspešno?

Certificirane vodnice gozdne terapije – trenutno nas je v Sloveniji 14 – smo združile svoje moči in na mednarodni dan gozdov izpeljale brezplačno gozdno terapijo na različnih koncih Slovenije. Čutila se je izjemna povezovalna energija, dogodka se je udeležilo več kot sto udeležencev. Pred dogodkom in po njem smo izvedle anketo. Udeleženci so izpolnili vprašalnik o počutju in dobile smo čudovite povratne informacije o počutju po gozdni terapiji, kot so: občutek olajšanja, sproščeno dihanje, mir, umirjenost, sproščenost, zadovoljstvo, varnost, zaupanje,

povezanost, radost, sreča, notranja toplina, izpolnjenost, biti tu in zdaj. Naš cilj je bil približati in predstaviti gozd na drugačen način, kot ga vsi poznamo, in to nam je s tem dogodkom več kot uspelo. Želimo si nadaljevati v tej smeri, razširiti zavedanje, kako zelo zdravilen je gozd za človeka in kakšno neverjetno moč ima za (skoraj) vsako našo težavo.

Profesionalno se ukvarjate s turizmom. Z možem sta med drugim ustvarila produkt Melodija gozda. Komu je namenjen?

Z možem v Bohinju že več kot deset let vodiva agencijo Hike & Bike, kjer gostom nudiva edinstvena doživetja in bivanje v tradicionalno opremljenih hiškah. Bohinj je najin dom v osrčju Triglavskega narodnega parka. Spoštovanje pravil in skrb za okolje sta v našem koncu na prvem mestu, zato je najino vodilo gostom pokazati, kako doživeti najboljšo izkušnjo parka s čim manj vpliva na okolje. Verjameva, da sta pohodništvo in kolesarjenje najbolj trajnostna načina raziskovanja novih krajev.

Melodija gozda je vodeno doživetje, ki je nastajalo kar nekaj let. Vanj sva vložila veliko ljubezni, truda in znanja, ki nama ga je predal moj oče. Je kot poklon njegovemu življenjskemu prizadevanju za ohranitev starih znanj in tradicije. Znanje, kako prepoznati resonančni les, kako izvabiti iz njega zvok, kako ustvariti glasbilo iz smreke, ki je lahko nekemu videti kot »samo še eno drevo«; to znanje je neprecenljivo in se nama zdi izjemno pomembno, da

ga ohranimo. S tem doživetjem sva se poklonila tudi naši bohinjski tradiciji, saj sva vključila elemente, ki so v našem prostoru prisotni že stoletja.

Melodija gozda je nagradila tudi STO kot edinstveno 5-zvezdično doživetje, kar pomeni visoko kakovostna, avtentična in zelena doživetja z lokalnim karakterjem, prejela pa je tudi nagrado finalist sejalec. Doživetje ima tudi certifikat Bohinjsko/From Bohinj in je namenjeno gostom, ki iščejo unikatnost in avtentičnost ter si želijo doživeti gozd na popolnoma drugačen način.

Pravite, da gozd ne bi smel biti samo prostor, kamor se odpravimo, ko nekaj potrebujemo. Zares lahko tudi človek prispeva h gozdu?

Zavedati se moramo, da je gozd ekosistem, ki ima ključno vlogo pri ohranjanju biotske raznovrstnosti, uravnavanju podnebja in zagotavljanju čistega zraka ter vode, poleg tega pa tudi izjemno zdravilno moč za človeka. Vsak od nas lahko prispeva k ohranjanju tega krhkega sistema s tem, da vsaj malo spremeni svoj odnos in vsakdanje navade. To so majhna dejanja, ki lahko veliko spremenijo. Na primer, da se namesto z avtom peljemo s kolesom ali gremo peš, uporabimo javni prevoz. Ko se sprehajamo zunaj, lahko mimogrede pobereмо kak odpadke, lahko posadimo drevo, podpremo organizacijo, ki se ukvarja z varstvom narave, se izobražujemo in še mnogo drugih možnosti. Najbolj pomembno pa je, da se zavedamo, da narava ne odpušča in da nam zvonijo že vsi alarmi, da so spremembe nujne.

Verjamate, da se lahko izkoriščevalski odnos, ki ga imamo kot družba do gozda, spremeni?

Sem večni optimist in verjamem, da smo ljudje čuteča bitja in da smo sposobni ogromno spremeniti, če se le odločimo. Ravno zato se mi zdi ključno, da se zavemo, da šteje vsak naš mali korak, ki ga naredimo v pravo smer. Ni pomembno, kako majhen je, samo da ga naredimo. Tudi gozdna terapija tukaj igra zelo pomembno vlogo, saj ljudi opomni in spomni, da smo vsi del narave in da je skrb za naravo tudi skrb za nas in naše zanamce.

»Bistveno je, da odklopimo svoje misli, utišamo ali izklopimo telefon in prepustimo raziskovanje okolja svojim čutom. Opazujemo detajle na drevesih, rastlinah, vonjamo, tipamo, poslušamo, raziskujemo svet okoli sebe in usmerimo svojo pozornost na tukaj in zdaj.«

Gozdna terapija je lahek in počasen od dve- do triurni sprehod s certificiranim vodnikom ali vodnico, na katerem skozi aktivnosti za odpiranje in prebujanje čutov umirimo svoje misli in se sprostimo ter poglobljamo odnos z naravo in s seboj. / Foto: osebni arhiv

Jaz, midva in mi

Muzeji

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Vsak je že bil kdaj v kakšnem muzeju. Opravljajo zelo pomembno nalogo in poslanstvo, čuvajo narodno dediščino in obiskovalcem poskušajo prikazati, zakaj je neka tema, ki jo hrani muzej, pomembna. Zakaj je smiselno, da o tej temi nekaj vemo. Učitelji po svoji dolžnosti in učnem programu peljemo mladino tudi v muzeje. Učenci ali dijaki so v muzeju prvič, učitelj pa precej pogosteje. Takrat v zbirkah začneš opazovati podrobnosti in vsakič odkriješ kaj novega. Mladi običajno v muzeju ne preživijo več kot dobro

uro časa. V vsakem muzeju pa bi bil lahko posameznik več dni, da bi vse pregledal, si razložil, primerjal, ugotavljal, nadgradil. Vsaj deset let zaporedoma sem obiskovala Muzej novejšje zgodovine v Ljubljani. Ta prikazuje zgodovino Slovencev od konca 19. stoletja do danes. Obdobje danes ali 30 oziroma 40 let nazaj je zanimivo, ker so v muzeju predmeti, ki jih jaz še vedno uporabljam ali pa so novi popolnoma enaki kot v času njihovega nastanka. Recimo črn sokovnik Emo Celje. Večkrat sem bila v muzeju prve svetovne vojne v Kobaridu, pa v Bistri v Ljubljani, v Planinskem muzeju v Mojstrani. Ekspoziti so razstavljeni, danes pa je mladim zelo zanimivo uporabljati sodobno tehnologijo. Tako lahko letiš s Triglava, v muzeju Expano

Obiščite kakšen muzej, zagotovo vam ne bo žal.

lahko opraviš virtualni pristanež stratosferskega balona, ki je leta 1934 pomotoma pristal v vasi Ženavljje na Gorickem. Ta teden smo bili v Čebelarškem muzeju v Radovljici. Takoj sem pomislila, kje je stekleni panj, kjer lahko opazuješ življenje čebel v panju. Niso ga še namestili, konec meseca pa bo

zopet na svojem mestu. Človek se spomni, kaj je opazil, ko je bil zadnjič na znanem mestu. S pomočjo virtualne tehnike lahko tukaj letiš s čebelo. Ko hodiš s kakšno skupino po mestu, se velikokrat zgodijo lepe, nenačrtovane stvari. Mladim skušaš kaj dopovedati, pa pride mimo domačin ali oskrbnik hiše in te kar tako povabi noter. Tako so nas povabili v Šivčevovo hišo in nam jo razkazali. V terek so tam odprli razstavo Marjana Mančka, ilustratorja in avtorja knjig za otroke. V Čebelarškem muzeju prodajajo njegovo slikanico Iz dnevnika čebelice Medke. Ko sem videla knjigo, sem se takoj spomnila, da sem jo kupila že vsaj dvakrat, pa je trenutno nimam doma v svoji knjižnici. Tako sem jo kupila še tretjič. Ko knjige posodimo, se kaj rado zgodi, da se izgubijo. Pa si mislim, če komu tako zelo koristi, pa naj jo ima. In v omenjenem muzeju so na velikih panojih razstavili knjigo o tej čebelici z vsakim listom posebej. Torej sem tudi tokrat v vnovičnem obisku že znane muzeja doživela nekaj lepega. Za lepe občutke pa je vredno živeti, kajne da. Obiščite katerega od muzejev v vašem bližnjem kraju ali se podate na izlet in obiščete kakšen prav poseben muzej tudi v tujini.

Narcisoidne mame

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Zgodba o Narcisu je iz grške mitologije. Bil je zelo lep, a čustveno hladen mladenič. Ko je uzrl lastno podobo v vodi, se je preko te podobe zaljubil sam vase. Lepa podoba se mu je v velikem hrepenenju po njej v vodi izmikala. Od obupa se je usmrtil in iz njegove krvi so zrastle rože narcise. Bistvo zgodbe je, da se je zaljubil sam vase. Psihatri poznajo t. i. narcistično osebnostno motnjo, ki jo prepoznamo po pretirani občutljivosti na kritiko, izredno močno potrebo po občudovanju in pomanjkljivem razumevanju čustev drugih.

Narcisoidne matere govorijo stvari, s katerimi manipulirajo in povzročajo občutek krivde ter se osredotočajo samo nase. Ker so odrasle osebe, so one odgovorne za svoje vedenje. Kot odrasli ljudje smo dolžni postaviti takšnim osebam mejo, sicer nas čustveno izpijejo. Seveda pa otrok nima te možnosti in se takšni mami (oziroma takšnemu očetu) prilagodi. Kaj takšne mame škodljivega počnejo svojim odraslim otrokom? Najbolj jih opišemo z dvema besedama: zavestno manipulirajo z lastnim otrokom. To najbolj vidimo takrat, ko se takšen otrok postavi na noge in ji postavi mejo. Običajno se takšni manipulirajo dvigne jeza in bes ter (vsaj kratkoročno) prekine stike s svojim otrokom. Ne prenese, da se ji je uprl lastni otrok. Psihološko pa vemo, da se je njej ustavil prenos njenih težkih, potlačenih čustvenih vsebin na (odraslega) otroka – kar je skrajno egoistično dejanje.

Takšne mame so edinstvene pri ustvarjanju krivde. Tako manipulirajo, ker vedo, da je včasih krivda neznosna (dejansko jo ogromno nosijo same v sebi): »Žal ti bo, ko me ne bo več. Ti si kriva, da sva se s svojim očetom razšla. Tako sem osamljena, pa me ne prideš

pogledat. Nočeš me vsak dan poklicati. Zaradi tebe sem zapravila kariero ...« Preko krivde ti želi povedati, da si ti kot otrok odgovoren za njeno slaba počutja. To seveda ni res. Otrok (majhen ali odrasel) nima te moči.

Manipulacija, krivda, tekmovanje

Tekmuje z vami. Smešno, kajne. Npr.: »Moja frizura je lepša. Poglej, kakšno obleko sem kupila, ti pa kupuješ v nizkocenovnih trgovinah. Poglej, pogledaj, pogledaj mojo letošnjo potico, no, le pogledaj, kaj pa je tebi uspelo? Pri tvojih letih sem imela že diplomu, ti pa kar nekaj odlašiš ...« Primerjati se s svojimi otroki je precej neumestno.

Ne spoštuje vaših meja. Pride v vaše stanovanje in pospravlja, kljub vašim opozorilom, naj tega ne počne več. Vi kot otrok ji ne predstavljate ovire za njen stil življenja. Lahko dela, kar si zamisli. Ima vas pač zato, da služite njeni predstavi življenja. Jasno, da ne more razumeti, da to počne, ker je drugi pomembni v njenem življenju niso nikoli spoštovali. Vendar zaradi njene življenjske zgodbe vam ni treba dopuščati, da ona svoje notranje trpljenje izživlja na vas. (Se nadaljuje.)

Meni v brajici (1)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

»Kaj pa boš ti danes naročil za večerjo? Ali imate mogoče meni v brajici?« je izjava, s katero je Tržičanka Breda Košir nagovorila ljudi in za eno izmed ljubljanskih restavracij izdelala menije v brajici in povečanem tisku. Breda Košir je diplomirana delovna terapevtka in študentka magistrskega študija inkluzivne pedagogike. Zaposlena je na Centru IRIS (Center za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne) v Ljubljani kot mobilna učiteljica za dodatno strokovno pomoč otrok s slepoto in slabovidnostjo ter kot strokovna delavka za prilaganje gradiv v brajico.

S slepoto in slabovidnostjo se je prvič srečala v študentskih letih, ko je delala kot osebna asistentka pri osebi s slepoto. »Kasneje sem v okviru diplomskega dela organizirala inkluziven plesni tečaj za videče plesalce in plesalce z okvaro vida. Kot prostovoljka sem sodelovala tudi z Zvezo društev

slepih in slabovidnih pri različnih aktivnostih in taborih. S sošolkami smo med magistrskim študijem organizirale prilagojeno sobo pobege za osebe z okvaro vida in izvedle kar nekaj uspešnih izpeljav. Marca letos smo skupaj z Zavodom ODTIZ organizirali brezplačni Odčitov mesečni dogodek Odkrijte svet slepote in slabovidnosti z Bredo Košir, kjer sem zares uživala pri predajanju znanja in odgovarjanju na vsa vprašanja udeležencev. Lani sem se udeležila tudi projekta Erasmus+ v Turčiji in dogodka, kjer smo se ukvarjali s prilagoditvami dejavnosti za vse, med drugimi tudi za osebe s okvaro vida. Trenutno raziskujem področje socialnih veščin pri vključenosti otrok s slepoto in slabovidnostjo v skupinske aktivnosti,« je predstavila svoje izkušnje dela z osebami s posebnimi potrebami, še posebno s slepimi in slabovidnimi. Čeprav je stara 26 let, jih ima že kar nekaj.

Breda Košir je izdelala menije v brajici in povečanem tisku.

/ Foto: osebni arhiv

V letošnjem šolskem letu je na Centru IRIS začela prilagajati gradiva v brajico. »Ugotovila sem, da prilaganje in oblikovanje besedil ali gradiv za osebe s slepoto še zdaleč ni preprosto.

Na srečo so na našem oddelku za prilaganje zaposlena dekleta, ki jih lahko kadar koli prosim za nasvet, pridem do njih z vsakim vprašanjem in so mi ogromno pomagala, da lahko zdaj to

znanje uporabljam tudi zunaj prilaganja učbenikov. In ena od takih idej so bili tudi meniji. Narejeni so bili za delavnice dijakov, ki imajo dodatno strokovno pomoč ali pa so vključeni na Center IRIS. Vsi, ki berejo brajevo pisavo, so imeli tako možnost samostojno prebrati

»Kaj pa boš ti danes naročil za večerjo? Ali imate mogoče meni v brajici?«

meni, izbrati jed, komunicirati z natakarjem in rokovati z denarjem. Moj primarni cilj je bil učenje samostojnosti, če meniji pridejo prav še komu, pa sem sploh zelo vesela,« je pojasnila.

Meniji so zdaj na voljo v restavraciji Hombre v Ljubljani in tako dostopni vsem slepim in slabovidnim. »Idejo sem omenila sedanjemu vodji in glavnemu kuharju restavracije Nenadu Dimovu, ki je bil takoj za. Izdelala sem pet menijev v brajici za osebe s slepoto in deset menijev v povečanem tisku za slabovidne,« je še povedala. (Se nadaljuje.)

Iz sveta Petra Colnarja

Luna nagajiva (16. del)

PETER COLNAR

Dachauski procesi

V taborišču Dachau so po odhodu Nemcev dočkali osvoboditev tudi zaprti nekdanji vodilni slovenski komunisti. Ob koncu vojne naj bi se vnel v Sloveniji spor med temi in tistimi, ki so med vojno v gozdovih vodili partizansko vojsko in s tem tudi komunistično revolucijo. Prišlo je do razpinitih Dachauskih procesov, na katerih so preživeli dachauskim komunistom očitali, da so preživeli zato, ker naj bi sodelovali z nemškim Gestapom. Je bila kriva luna nagajiva ali pa boj za ljubi kruhek?

Nekaj obtoženih osvobojenih komunistov so obsodili na smrt, nekaj pa na dolgotrajne zaporne kazni. V tem sojenju se je znašel tudi Lojze Colnar in »zaradi preživetja« zapora v Dachau ponovno doživel še dve- ali triletni zapor. Danes si to morada težko razložimo.

Komunistična jugoslovanska politična oblast je po vojni, leta 1945, začela za

doseganje svojih ciljev uporabljati različna sredstva, med drugim tudi zlorabo sodne veje oblasti. Praktično je prenehala delitev oblasti na zakonodajno, sodno in izvršilno. Sodna veja oblasti je bila vse bolj podvržena političnim spletkam in manipulacijam oblasti, predvsem partije, ki je sodstvo izrabila za obračunavanje s svojimi (tudi namišljenimi) nasprotniki. Tak način delovanja politične oblasti je privedel do množičnih povojnih procesov. Da-

deset kazenskih sodnih procesov. Obtoženim osebam, to je nekdanjim taboriščnikom, je bil »namenjen sum«, da so bili agenti G. Pri procesih je šlo predvsem za obračun ekstremnih predstavnikov mlajše generacije.

Kasneje, predvsem v obdobju med letoma 1970 in 1976, se je zvrstilo vse več zahtev po sodni in politični rehabilitaciji obsojenih. Deseti kongres Zveze komunistov Slovenije je aprila 1986 »dokončno politično rehabilitiral obsojence dachauskih

Zato pa še živimo:

Friderik Pregl, rojen 3. 9. 1869 v Ljubljani, utemeljitelj mikroanalize organskih spojin, je bil dobitnik Nobelove nagrade za kemijo. Bil je profesor na univerzi v Gradcu. Tako je slovel, da je zaradi njega prihajalo na univerzo veliko svetovnih znanstvenikov. Opredelil se je sicer za Nemca z imenom Fritz, vendar je bil v resnici Slovenec. Njegov ded Miha Pregl je bil slovenski narodni delavec, sodelavec Janeza Bleiweisa, ki ga je leta 1867 razglasil za častnega meščana Ljubljane.

chauski procesi na Slovenskem so bili izvedeni v obdobju med letoma 1948 in 1949. Priprave na procese so se začele že prej, v letu 1946. Skupno je bilo izvedenih

procesov«. Kako to zveni? Še zdaj včasih slišimo kakšnega posameznika, da »vse pa le ni bilo tako slabo ...«. Res je. Luna nagajiva se je vedno smejala ...

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite 04/201 42 41 ali pišite: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Vaš razgled

Slovenski smučarski skakalci in skakalke vključno z Niko Prevc so nas v zadnji sezoni razveselili s kopicco dosežkov. Zanimanje medijev in navijačev je bilo ogromno, orle pa smo z veseljem pozdravili tudi na sprejemih in drugih dogodkih po koncu sezone. Njihove »obveznosti«, povezane s skoki, se sedaj iztekajo, tako da bodo vsaj za nekaj časa lahko zadihali brez velike pozornosti, ki so je bili deležni v zadnjih mesecih. A. Š. / Foto: Gorazd Kavčič

Če se nam pozimi v nižinah oči niso velikokrat spočile ob belini zasneženih pokrajin, nam je ob koncu zime narava postregla s prostranimi planotami zvončkov in kronic, s številnih travnikov je v oči bodla vijolična preproga žafranov. V teminah gozdov pa še vedno najdemo podlesne vetrnice, ki jim radi rečemo kar bohkove srajčke. Tako krhke in nežne so, da jih ne trgajmo za v vaze. Raje se naužijmo miru v gozdu, tudi ob pogledu na te prekrasne cvetlice. K. M. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjski priimki

Sojer ali Jezernik (2. del)

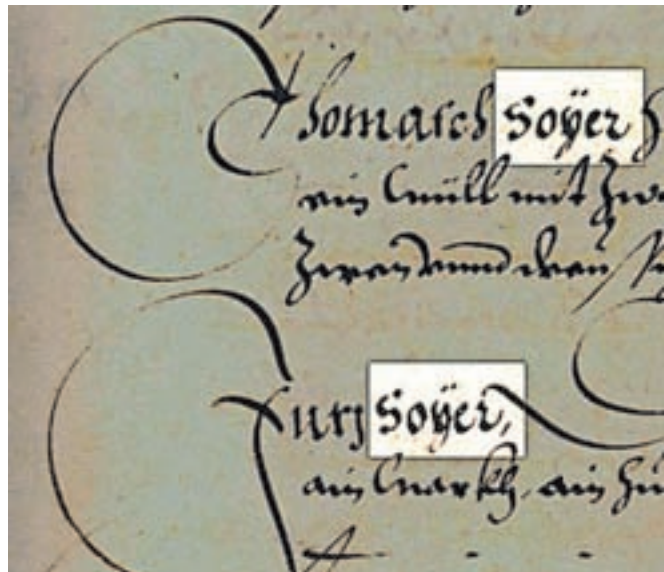
TINO MAMIĆ

V Sloveniji, posebej na Gorenjskem in na Krasu, najdemo celo vrsto priimkov, ki nam kažejo na močno nemško kolonizacijo v srednjem veku. Nemci so prihajali na sončno stran Alp v Furlanijo in Slovenijo. Največji in živ dokaz so Kočevarji na Kočevskem, ki so nemščino ohranili vse do danes. Večina nemških vasi drugod pa je praktično izginila. So pa neme priče naselitve mnogi priimki: Tavčar, Frelih, Demšar, Šifrer, Lampret, Šterbenc, Špeh, Tašner, Šonc, Šturm ...

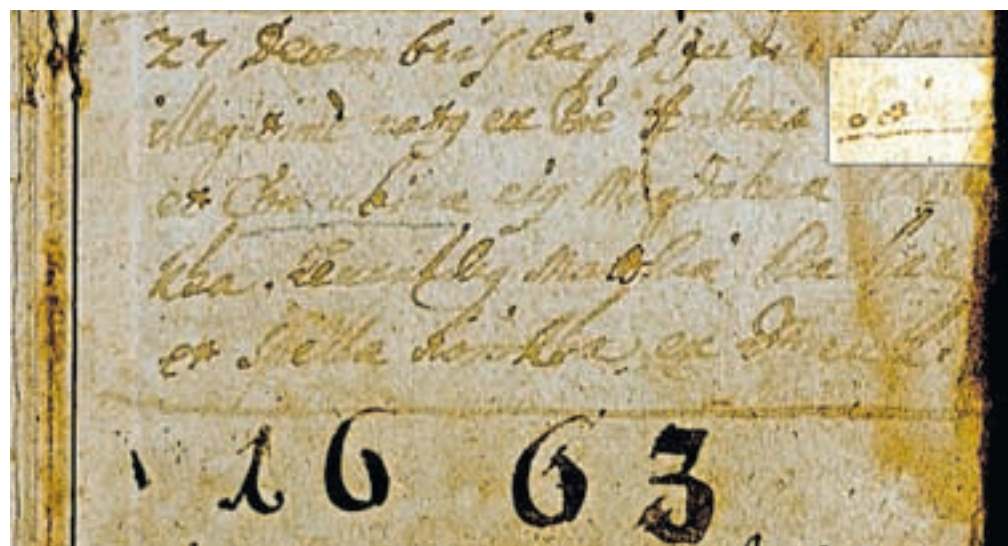
Nemški kolonisti so se priseljevali s severa: iz Tirolske, Bavarske, Avstrije. Selili so jih zemljiški gospodje, ki so bili v slovenskih deželah pretežno Nemci.

Razlog je bil preprost: zemljo so zaradi kmetijskega razvoja znali vse bolje in bolje

obdelovati in je prehranila več ljudi kot prej. Slovenske dežele so bile razmeroma

Umetelni zapis, kaligrafska mojstrovina izpred slabega pol tisočletja: Tomaž Sojer in Jurij Sojer. Urbar za Polhov Gradec leta 1589 hrani Arhiv Republike Slovenije (D45666, str. 53).

Eden starejših vpisov priimka Sojer v slovenskih matičnih knjigah. V Šentvidu nad Ljubljano je Magdalena rodila nezakonskega sina Janeza Sojerja, sina Andreja Sojerja. V tistem času je bilo nezakonsko rojstvo povod za javno pohujšanje, zato sta morala biti tako Magdalena kot Janez zelo pogumni osebnosti. Knjiga je iz Nadškofijskega arhiva Ljubljana (K 1662-1677 Šentvid, zv. 1, str. 9).

redko poseljene, novi kolonisti pa so tudi izkrcili veliko nove zemlje na račun gozdov. Lastniki so želeli večjo donosnost svojih ozemelj, kar so prinesli dodatni davkoplačevalci, novi nasejenci.

Med znanimi osebnostmi s priimkom Sojer in Sojar naj omenimo skladataelja Črta Sojarja Voglarja (1976), ki ima tako kot še pet drugih v Sloveniji dvojni priimek Sojar Voglar. Bil je najmlajši član pevskega

zboru nacionalne RTVS, saj se je vanj vključil že pri starosti dveh let.

Na Bavarskem pa je znano ime Georg Sojer (1960): gre za karikaturista in ilustratorja, sicer pa smučarskega in gorskega vodnika.

razstava

GG

SPOMLADANSKA BARVITA RAZSTAVA

V Arboretumu Volčji Potok marca zacvetijo narcise, očarljive spomladanske lepote, ki obarvajo puste travnate površine parka in jih spremenijo v slikovito kuliso. Letos jih v teh dneh tudi že lepo dopolnjujejo prvi cvetoči tulipani.

Alenka Brun

Poleg bogatih nasadov narcis iz prejšnjih let so jeseni v Arboretumu posadili več kot dvesto tisoč novih čebulic, obiskovalci parka bodo lahko polja narcis občudovali do konca aprila. Ob drevoredu so zasadili sortiment narcis s štiridesetimi različnimi vrstami, ki se razlikujejo po velikosti cvetov, od miniaturnih, velikih komaj dva centimetra, do velikih s premerom deset centimetrov. Še posebno pritegnejo sorte, ki omamno dišijo, pa tiste z več cvetovi in poljnimi cvetovi. Poleg rumenih odtenkov so na ogled tudi različne bele in oranžne različice ter narcise z rožnatim privenčkom. V Arboretumu naj bi tako v letošnji pomladi zacvetelo rekordno število narcis, okoli pol milijona.

Ravno tako so lansko jesen med drevoredom in programsko potjo posadili tudi 350 različnih sort tulipanov ter vsako sorto opremili z imensko tablico. Zgodnji tulipani so že zacveteli in so s svojimi živimi barvami vidni že od daleč. Obiskovalci so že navdušeni, saj je tulipan ena izmed bolj priljubljenih cvetic, istočasno pa se sprašujejo, ali ni še malo prezgodaj zanje. A kot smo zapisali: gre za prve, zgodnje tulipane.

V Arboretumu so tako poskrbeli za cvetoče pomladno dogajanje. Poleg

Pred Pristavo je pravo polje že cvetočih tulipanov. / Foto: Alenka Brun

tulipanov in narcis gredice in zelenice parka v aprilu obarva tudi drugo spomladansko cvetje. Cvetijo tudi čudovite okrasne češnje in magnolije, proti koncu

aprila pa bodo zacveteli prvi rododendroni.

Od 6. aprila naprej in vse do 5. maja pa v parku pripravljajo Spomladansko razstavo cvetja in tulipanov,

kjer boste lahko izbirali tudi mistra tulipanov. Lansoletni je postal tulipan banja luka. Prejel je največ glasov obiskovalcev Arboretuma Volčji Potok. Odlikuje ga predvsem barva cvetov – živahna rumena barva ter rdeče črte. Drugo mesto je osvojil elegantni armani, tretje pa živo rdeči cvet sorte hollandia. Kandidati za peti najlepši tulipan so posajeni ob sortimentu tulipanov. Glasujete tako, da ob obisku parka s pametnim telefonom skenirate QR kodo, ki je na imenski tablici tulipana, ter izberete svojega kandidata za mistra. Med katerimi tulipani lahko izbirate, kdaj cvetijo in njihove opise najdete na spletni strani Arboretuma.

Ob gredicah posamezne sorte tulipanov je tudi tablica, kjer lahko preberete njihovo ime. Na tej piše De Rijn. / Foto: Alenka Brun

V vsej svoji aprilski lepoti / Foto: Alenka Brun

Pisana spomladanska preproga / Foto: Alenka Brun

POVEZALI UMETNOST IN ZNANOST

V torek, ob mednarodnem dnevu knjige in svetovnem dnevu pravljic, so v Galeriji Šivčeva hiša v Radovljici odprli razstavo del priznanega in priljubljenega slovenskega ilustratorja Marjana Mančka.

Marjana Ahačič

cenjenega ilustratorja Marjana Mančka.

Mračilo se je že in namenil sem se pobožati Mačka. Ko sem ga pogladil, se je njegov hrbet močno zaiskril, in to tako glasno, da se je slišalo po celem prostoru. Moj oče je bil učen mož in je

na ogled izbor ilustracij in stripov iz Mančkovega izjemno bogatega in raznolikega likovnega opusa, ki je nastajal več kot petdeset let. Posebej pa so na razstavi poudarili prav 19 popolnoma novih ilustracij, ki jih je ustvaril za knjižico Kako sem odkril elektriko.

Oblikovalec Luka Vidic in Ažbe Toman, prevajalec in izdajatelj knjižice Kako sem odkril elektriko. Originalne ilustracije, ki jih je za slikanico ustvaril Marjan Manček, so na ogled v Galeriji Šivčeva hiša v Radovljici. / Foto: Gorazd Kavčič

imel odgovor na vsako vprašanje, toda v tem primeru je tudi on ostal brez besed. Po kratkem razmisleku je dodal, da je to lahko edino le elektrika, kot jo vidiš na drevju med nevihto ...»

Odlomek je del zgodbe, ki jo je pred stoletjem in pol zapisal veliki izumitelj Nikola Tesla, v začetku letošnjega leta pa je pod naslovom Kako sem odkril elektriko izšla v slikanici. Besedilo je prevedel in slikanico v svoji založbi Poantika tudi izdal Radovljičan Ažbe Toman, ilustracije v njej pa so delo priljubljenega in

V galeriji sicer že pet desetletij posebno pozornost posvečajo prav ilustraciji; rezultat njihovega strokovnega dela je edinstvena zbirka originalnih ilustracij vseh vidnejših slovenski avtorjev. Med njimi je tudi Marjan Manček, ki je leta 1974 je za Čebelarški muzej, ki prav tako kot Šivčeva hiša sodi v okvir Muzejev radovljiške občine, ustvaril priljubljeno avtorsko slikanico z naslovom Iz dnevnika čebelice Medke, ki danes v angleškem, slovaškem in nemškem prevodu nagovarja najmlajše bralce.

Na odprtju razstave so mladi obiskovalci z navdušenjem sodelovali na delavnici o elektriki, s katero je v Radovljici sodelovala Hiša eksperimentov. / Foto: Gorazd Kavčič

ZANIMIVOSTI

BAROČNA ZABAVA ...

... in skrivnosti zgodovinskih mest. Popotovanje smo začeli v Radovljici. Raziskovali smo obdobje baroka in njegovo aktualnost danes. Spoznavali smo, kako se barok kaže v arhitekturi, napitkih, slikarstvu, glasbi, plesu, modi in kulinariki.

Alenka Brun

dejna pobudnica projekta, ki posamezniku približa barok v Radovljici, je Marcela Klofutar iz Hiše Linhart. Najprej je zbranim v Baročni dvorani Radovljiške graščine v družbi sou-

galerije oživeli. Da bodo lahko njihovi obiskovalci spoznavali dobo baroka v živo in celostno; in jo lahko tudi povezali z današnjim časom,« je začela Klofutarjeva.

V nadaljevanju smo izvedeli nekaj o obdobju baroka, o času pomembnih sprememb in dosežkov. Radovljica ni samo čokolada, med

kulinariko.« V takratnem njihovem parku je namreč imela gospoda rastlinjak, kjer je gojila agrume, je pojasnila že v resnejšem delu pripovedi.

Obe gostiteljici, Marcela Klofutar in Nataša Mikelj, sta bili tudi oblečeni času primerno, med povabljenimi smo opazili tudi Marijo

sta nas razvajala kuharska mojstra, sicer tudi oba prejemnika zelene Michelinove zvezdice, domači kuharski mojster Uroš Štefelin in Luka Košir iz restavracije Grič (Šentjošt nad Horjulom). Na sodoben način sta postregla hrano z baročnim pridihom. Okušali smo lahko žolco, potico, račko, kopuna, dimljeno postrv na toplo s smetanovo omako, saj so v baroku pojedli veliko kisle smetane, nam je zaupal Štefelin. Pripravili so jo

Marcela Klofutar:

»Danes se želja po obilju srečuje z odgovornostjo do okolja, za razkošjem okusov se mora skrivati prizadevanje za trajnost.«

z zelišči, zraven pa postregli še hren in t. i. kurja čreva. Vabile so razkošne ostrige – z vampi. Mladi naslednik, vinar Lan Kristančič (Movia), je odgovarjal na vprašanja o vinu v baroku, predvsem nas je zanimalo, kaj se je dogajalo s šampanjskimi kletmi, ki so vplivale na kasnejši razvoj vinarstva. Med drugimi smo si lahko privoščili tudi brezalkoholni koktajl s kavo, čokolado, pomarančo, cimatom ter smetano. V čevlje vedeževalke je stopila Ema Štefelin, saj je bil barok na eni strani čas znanstvenih dosežkov, a vraževerje je bilo močno. Isa Mikelj nam je v eni od prostornih sob Hiše Linhart ob čokoladni fontani in narezanem tropskem sadju pripovedovala o čokoladi v tistih časih. Uživali so jo bolj v obliki napitka. Kasneje so ji začeli dodajati sladkor in vaniljo. Da je bila na začetku neke vrste

Gostiteljici Nataša Mikelj in Marcela Klofutar / Foto: Alenka Brun

stvarjalcev in sodelujočih pri projektu skupaj z Natašo Mikelj iz Radolške čokolade, nekdanjo direktorico Javnega zavoda Turizem in kultura Radovljica, namenila nekaj uvodnih besed.

»Pravijo, da zgodovinska središča umirajo, pa smo se z odlično ekipo odločili, da jih bomo začeli oživljati. Osredotočili smo se na dobo obilja, barok, ki ga skozi glasbo med drugim oživlja tudi Festival Radovljica. Naš program je zasnovan tako, da ga lahko prestavimo na katero koli lokacijo in prilagodimo. Da bodo zgodovinska mesta, gradovi, palače, muzeji in

in lectova srca. V sebi skriva veličastne baročne zgodbe. Nekaj njih, o Radovljiški graščini, grofih Thurn, s katerimi se v Radovljici povezuje obdobje baroka, in o tem, kako so ti s svojimi limonami rešili ljubljansko kulinariko, pa je povedala Nataša Mikelj.

»Leta 1821 je bil v Ljubljani evropski kongres, kjer so se zbrali vsi vladarji Evrope. In na takih dogodkih se dobro je in pije. Potrebovali so limone. A ker je bila v Italiji tako slaba sezona agrumov zaradi pozebe, je grof Thurn s petimi gajbicami limon iz Radovljice rešil ljubljansko

Terezijo in barona Smledniškega, povabilo je bilo, da lahko vsi pridemo v oblačilih tistega časa, saj s tem vzdušje postane še pristnejše. Niso pozabili tudi na ples: plesne korake baroka sta predstavila Grega Koritnik in Mojca Marinšek.

Nekoč in danes

Klofutarjeva je za konec uvodnega dela potegnila še nekaj vzporednic med barokom in današnjim časom, potem pa povabila v Hišo Linhart, ki je odprla vrata vseh sob. V vsaki od njih smo naleteli na živi eksponat. Na dveh kulinaricnih postajah

Izdelovalka čokoladnih sladice Isa Mikelj / Foto: Alenka Brun

Lan Kristančič / Foto: Alenka Brun

Žolca, pod katero se je podpisal kuharski mojster Luka Košir / Foto: Alenka Brun

luksuzna surovina, dostopna predvsem plemstvu in dvorjanom, je povedala. »Baročni kuharji so potem vedno bolj eksperimentirali s čokolado in počasi so začele nastajati sladice.« Tako je postajala bolj razširjena in vse več ljudi je imelo dostop do nje, je še dodala. Modna oblikovalka Vesna

Gaberščik je imela »na čez« sobo z modo, v vlogi slikarke iz obdobja baroka pa se je dobro znašla akademska slikarka Meta Šolar. Za svojo sliko je med obiskovalci iskala moški model, nekaj besed pa je namenila tudi baročnim freskam, ki krasijo hiše v Radovljici, dve med njimi tudi Hišo Linhart.

Celo samo Marijo Terezijo je zanimala prihodnost ...

/ Foto: Alenka Brun

Uroš Štefelin je tokrat postregel tudi dimljeno postrv na toplo. / Foto: Alenka Brun

Luka Košir je postregel tudi ostrige, polnjene v baročnem slogu. / Foto: Alenka Brun

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Če v zasebnem odnosu že nekaj časa hodite po robu in ne veste, ali bi nadaljevali ali odšli, obstaja velika možnost, da boste odšli. Stvari se že nekaj časa vrtijo tako, da vam vzbujajo dvome, in zaželeli si boste čistega vina, sveže vode.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Neki projekt ali zadevo, s katero ste se ukvarjali že dlje časa, boste pripeljali do konca ali skoraj do konca. Vse skupaj s pomladanskim časom vas bo pripeljalo do želje, da bi zadevo očistili, osvežili in popravili ter začeli na novo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Nekje v ozadju, vašim očem nevidno, potekajo stvari, ki bodo pozitivno vplivale na vaše življenje, predvsem pa vas bodo novice razveselile. Končno. Delujte še vedno tako, kot ste doslej, kajti vnaprej ne morete nič izvedeti.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Še vedno bo vaša osredotočenost namenjena vašemu zasebnemu življenju, partnerstvu in družini. Raki lahko v tem trenutku naredite pomemben korak, če pokažete svojo mehko notranjost svojim najbližjim in si ustvarite dodatne temelje.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Napnite ušesa, saj bodo okoli vas krožile informacije, ki lahko bistveno vplivajo na vaše življenje tako, da vam ga olajšajo. Govorimo predvsem o poslovnih informacijah, čeprav lahko vplivajo tudi na vaše zasebno življenje.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Takole, device: mošnjiček se bo malce ali pa malce bolj izpraznil. Odvisno od tega, česa ste se lotili v zadnjem času in kaj ste si privoščili. Vse stane. Kar koli pa je bilo, bo v vas pustilo veliko zadovoljstva – s samimi seboj in z življenjem.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Če ste se jeseni lotili projekta, se bo ta zdaj zaključil oziroma obrestoval, lahko tudi samo v občutku zadovoljstva, da ste ga tako dobro zaključili. Deležni boste veliko pohval za trud in veliko zaslug bo pripisano prav vam.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Energije vam bodo osvetlile vzorec, rutino ali ljudi, ki jih ne potrebujete več okoli sebe. Vse ima začetek in konec. Oza-vestite, kaj je najbolj bistveno trenutno v vašem dnevu in kaj potrebujete, drugo brez slabe vesti zavržite in opustite.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Ljudje okoli nas vplivajo na nas, čeprav se stvari mogoče zgodijo njim, nas se pa samo mimogrede dotaknejo. Tokrat bodo potrebovali vašo pomoč in predvsem vaš čas, da boste poslušali in svetovali. In to vam sploh ne bo težko.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Pod vplivom planetov ali pa samo zaradi pomladi se boste čutili pripravljeni za menjavo službe ali poklica, skratka življenjske poti. Če ste o tem že nekaj časa razmišljali in imate dobro podlago, potem to storite, drugače pa si le vzemite čas za premislek.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Projekti in dejanja, ki ste jih začeli jeseni, se bodo bližali zaključkom in na obzorju bodo rezultati. Poželi boste tisto, kar ste takrat sejali, in če ste za vsebino dobro skrbeli, vas nima kaj skrbeti, saj dobri rezultati ne bodo izostali.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Malce boste v svojem svetu in ljudem se bo zdelo, da ste nekoliko muhasti. Možno je sicer, da boste res, toda vi boste predvsem na vse pretege razmišljali in sami pri sebi razglabljali o stvareh, ki so se zgodile. Je že mimo, pustite vse skupaj za seboj.

TA JE DOBRA

Turist na deželi

Turist se sprehaja po deželi. Na njivi zagleda kmeta, kako s konjem orje. Ko se ustavi ob njivi, konj kar naenkrat obstane. Kmet skuša z uzdama konja spraviti v pravo smer in ga pognati naprej, vendar se ta ne premakne. Turist vpraša: »Zakaj pa ne rečete 'hi' ali kaj podobnega?« »Ni govora! Pred enim tednom me je brcnil, pa od takrat ne govoriva!«

Ljudožerec

Pomorščak na osamljenem otoku sredi oceana naleti na domorodca in ga vpraša: »Ali je na tem koncu kaj ljudožercev?« »Kar brez skrbi bodite,« mu odgovori domorodec. »Prejšnji teden smo pojedli zadnjega.«

Trojica v predoru

Pesimist v predoru vidi samo temo. Optimist na koncu predora vidi luč. Realisti vidi, da so to luči vlaka. Strojevodja na tirih vidi tri idiote.

Bankomat

Blondinka na bankomatu dviguje denar, za njenim hrbtom stoji druga blondinka in jo opazuje. »Aaaa, jaz sem pa videla tvoj PIN. To so štiri zvezdice.« »Ne, pa niso. Moj PIN je 1378.«

Velika riba

Srečata se ribiča in prvi se pohvali: »Prejšnji teden sem ujel tako veliko ribo, da je sredi jezera nastala prava jama!« »To sploh ni nič,« se napihuje drugi. »Jaz sem iz vode potegnil tako ribo, da je gladina reke upadla pod kritično mejo in so nizvodno morali zaustaviti kar tri elektrarne.«

LAŽJI SUDOKU

			2	4				8
	8		9			4		
1	6			5	7		2	
8	4					2	6	7
7			3		6			9
6	5	9					8	1
	7		4	3			5	6
		5			9		3	
2				1	8			

Rešitev:

1	6	9	2	4	5	7	8	3
8	4	3	9	6	2	7	5	1
7	5	1	8	3	6	2	4	9
6	8	2	7	9	1	3	5	4
5	7	4	6	8	3	9	1	2
2	3	5	1	4	8	6	7	9

TEŽJI SUDOKU

5		3		4		6		9
	8						4	
2			9	6				8
		4	2	8	3			
		6	5	9	2			
3			7	5				1
	7						6	
4	8		1		9			2

Rešitev:

2	7	5	9	6	8	3	4	1
8	4	3	9	6	2	7	5	1
7	5	1	8	3	6	2	4	9
6	8	2	7	9	1	3	5	4
5	7	4	6	8	3	9	1	2
2	3	5	1	4	8	6	7	9

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil N. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

TURIZEM IN KULTURA RADOVLJICA, LINHARTOV TRG 9, RADOVLJICA

I FEEL SLOVENIA

RADOVLJICA
20. & 21. APRIL

festival čokolade

- največji sejem čokolade v Sloveniji
- čokoladne degustacije
- koncerti in ulične predstave
- cirkuška in gibalna animacija
- kulinarčne in ustvarjalne delavnice
- najpralina festivala
- z nami bodo:
Nipke, Leopold I., Rok'N Band, Masharik, Dunkin Devils in drugi

WWW.RADOLCA.SI

Radolca
pristno sladka

GORENJSKI GLAS	SAMICA FAZANA	ANGLEŠKI NOGOMETNI KLUB	LESEN PLUG	SPODNJI DEL ČESA	REŽISER PREMINGER	GREGOR URBAS	SILOVIT VIHAR	DIRKALEC	IZADORA	ALPINIST ZAPLOTNIK	GLAVNO MESTO JORDANIJE
SL. KNJIŽEVNIK IN UREDNIK (F. G.)	1										
PUSTOLOVSTVO							17				
ZAGRIZENEC (KNJIŽNO)						TATVINA				23	
ROMUNSKI TEREDEC				VISOKA MOGOČNA GORA	10				CHUCK NORRIS		
NUŠA TOME			ŠOLSKO BRANJE	DRŽAVA V ZDA	POPOLNOMA SLIČEN HRV. NAFTNA DRUŽBA				HRUP TRUŠČ		SLIKAR BERNARD AMERIŠKI IGRALEC (AL)
EDEN OD ZOB V CELJUSTI								ČREPIJNA (NAREČNO)			16
TIPALO PRI ZUZELKAH						26	HRVAŠKA SKUPŠČINA	JAPONSKA NABIRALKA BISEROV IVERNA PLOŠČA			
SESTAVIL: KALAN	PEVEC MURKO	SL. PISEC (I. S.) DOMAČNOST		6							
SLAVNA FILMSKA IGRALKA	19				GLAVNO MESTO ERITREJE		OBRI				
ENA OD ELEKTROD							DNEVNI METULJ SMUČARSKI DOSKOK			8	
MARKO TRATAR		AM. IGRALKA (MARY) NABIRALEC GOB								KAREL OSTIR ČUTILO ZA SLUH	
IRSKI PLES				SL. SKLAD. (PAVLE) NEUMNOST, NORCIJA						REKA V KOLUMBIJI	ŠPORTNIK V RINGU
VRSTA RAZSTRE-LIVA	14							HEBREJSKI KRALJ OKLEP KIRASIRJEV			
NAGUBAN TRAK NA OBLEKI						2		PEVEC PESTNER STATUA, KIP			
VARILNI APARAT	MORALA	DUMASOV MUSKETIR SL. PEVEC (ANZEJ)								RUDI KOSMAČ ZLITINA ZA SPAJANJE	
GORENJSKI GLAS	VOJAŠKI ČIN	OKRAS V ARABSKEM SLOGU	IZJMITELJ DINAMITA (ALFRED)	CILKA ŽAGAR	PRVO NARAVNO ŠTEVILO	DELAVEC V TISKARSTVU	AMERIŠKA PLOŠČINSKA MERA	GORENJSKI GLAS	DRŽAVA V SREDNJI AMERIKI	JUDOVSKE KRALJ	POSODA ZA VODO Z ROCAJEM ROK TERKAJ
KRAŠKA MESNINA				25							BORILNA VEŠČINA
NEKDANJI ŽANDAR											20
JADRANSKI OTOK				BREZ-KUZNOST DAVNA PRE-TEKLOST							KRAJ PRI OPATJI BARVA PRI KARTAH
KOSILO					ZNAK ZA MNOŽENJE DRAG KAMEN						OSNUTEK, NAČRT SVOJINA, LAST
ŠLEM	9										GL. MESTO ESTONIJE USPEŠNA POPEVKA
NIK SALAJ											VRBOV GRM NEVESTINA OPREMA
SLIČICA PROGRAMA NA RAČUNALNIKU											MOČVIRSKA PTICA Z BELIM PERJEM
NOGO-METAŠ BENZEMA											MERA ZA GLASBENI RITEM
AROLAS LANITAL MERKU ORSK VIRH	PLAČILO ZA DELO ENE URE	PEVKA DEŽMAN MAGMATSKA KAMNINA				MESTO V RUSIJI	SUROVINA ZA MAZILA TIP VOZILA SUZUKI				4
JAVNA INTERESNA DEJAVNOST		3									21
MODEL VOZILA KIA											MINERAL Z URALA
ŽIVEC											NIZOZEMSKO MESTO ZNANO PO SIRU EDAMEC
NAJBOLJ POGOST VEZNIK											PREVZETNOST SLED V SNEGU
TEBANSKA KRALJICA											15
KNJIGA Z ZEMLJEVIDI											FAVNA IN ?
											12
											ARG. SKLAD. (EDUARDO) SIMBOL ZA TANTAL
											13
											GROZODEJSTVO
											11
											VRŠILEC TAKSACIJE
											5
											AMERIŠKA PEVKA (T. T.) KORALNI OTOK
											7
											NAJVEČJI MORSKI SESALEC
											4
											SIMBOL ZA NOBELIJ STIKALO S TIPKO
											MANJŠA VOJAŠKA AKCIJA
											22
											18
											AMERICUJ
											ODKLANI DEL KRISTALA
											18
											ČEBELJE BIVALIŠČE KATJA FAJN

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. **Lahko pa rešitev pošljete tudi po elektronski pošti.** To storite tako, da z mobilnim telefonom fotografirate kupon z geslom in ga pošljete na naslov křižanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Rok za oddajo je četrtek, 18. aprila 2024.

1. nagrada: vodena čokoladna degustacija za največ 5 oseb v Radolški čokoladi
2. nagrada: bombonjera Dobnik
3. nagrada: čokolada Passero (100 g)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	

Gorenjske korenine tržaških Dolharjev

Rafko Dolhar, zdravnik, politik, gornik in pisatelj, eden od znanih Slovencev v Trbižu in Trstu, ima rodbinske korenine v Predosljah in v Britofu.

JOŽE KOŠNJEK

Trbiž – Dolgo je že, ko sem na eni od slovenskih prireditelj v Trbižu v Kanalski dolini v Italiji prvič srečal dr. Rafka Dolharja. Kasneje sva se srečala še večkrat. Nazadnje letos februarja v Ukvah na proslavi v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Priznani zdravnik, ki je poklicno deloval v Trstu, slovenski politik, ki je bil celo član tržaškega mestnega sveta, gornik in publicist, predvsem pa izjemno zaveden Slovenec, je bil v začetku avgusta lani star 90 let. O njem pišem zaradi izjemnega prizadevanja za ohranitev slovenskega jezika, kulture in značaja v Kanalski dolini in na Tržaškem in zaradi družinskih povezav z Gorenjsko. Njegov stari oče Ivan in mama Ana, rojena Skodlar, sta bila iz Predoselj oziroma iz Britofa. Stari oče Ivan je bil sodar in je s trebuhom za kruhom odšel v Trst in se zaposlil v pivovarni. Ko sodov niso več uporabljali, je postal mizar. Izdeloval je zaboje za steklenice. Mama je bila doma in je skrbela

za vzgojo štirih otrok: Anice, Rozike, Ivana in Alojza. Alojz je bil Rafkov oče.

Zaradi fašistov iz Trsta v Trbiž

Rafkov oče Alojz, rojen 17. junija 1902 pri Svetem Ivanu v Trstu, je končal nemško gimnazijo, po njej pa se je vpisal na takrat še nepopolno medicinsko fakulteto v Ljubljani, zato je leta 1927 doktoriral v Zagrebu. Diplomsko je nostrificiral v Sieni, državni izpit pa je opravil v Rimu. Ker je bil zaveden Slovenec in ni bil član fašistične stranke, zanj v tržaški bolnišnici ni bilo dela. Ko je zvedel, da je v Trbižu umrl tamkajšnji zdravnik, je leta 1928 v popolnoma neznanem kraju nastopil službo samostojnega zdravnika. Izkazal se je kot sposoben in požrtvovalen zdravnik. To je ostal nad 40 let do svoje nesrečne smrti marca leta 1969 na Slemenu nad Tamarjem. Leta 1931 se je poročil z Ido Alojzijo Ehrlich iz Žabnic. Njen brat je bil duhovnik in politik Lambert Ehrlich, za nekatere v Sloveniji heroj, za druge pa izdajalec, ki je umrl

Dr. Rafko Dolhar vstopa v 91. leto življenja. Vsak mesec se iz Trsta vrača v rodni Trbiž. / Foto: Jože Košnjek

pod streli partizanske Varnostno-obveščevalne službe (VOS) maja leta 1942 v Ljubljani. Kako slovensko zaveden je bil Rafkov oče Alojz, potrjuje primer, da sta otroke Vido, Mirana in Rafka doma učila slovenščino in niso obiskovali italijanskega otroškega vrtca. Nič nenavadnega torej ni, da je bil oče

Alojz od leta 1928 do marca 1962 s krajšimi presledki na italijanskem policijskem seznamu sumljivih in policijsko nadzorovanih oseb.

Medicina, gore in politika

Rafka je oče že oktobra leta 1945, ko je bila v Trstu odprta prva slovenska gimnazija, vpisal nanjo. Prišel

je z odličnim znanjem slovenščine, veliko boljšim od mnogih sošolcev. Medicino je študiral v Padovi, nato pa se je vrnil v Trst in bil univerzitetni profesor in poleg tega še delal v svoji ambulanti za športno medicino. Po očetu je podedoval ljubezen do gora. Ker je bil več pisar

takrat postavljene slovenske table, ki stojijo še danes, da je prišla na uradih slovenščina do večje veljave in da je bila takrat po njegovi zašlugi na magistratu opravljena prva poroka v slovenščini. Ker je bil župan na dopustu, je imel pristojnosti matičarja on. Primer je prišel

Čeprav živi v Trstu, tam sta tudi sin, ki je časnikar italijanske Radiotelevizije RAI, in hčerka, profesorica telovadbe, žena pa je že pokojna, se kleni 90-letnik vsak mesec za en teden vrača v Trbiž, v rojstni kraj.

nja, se je preizkusil v časnikarstvu, vendar so mu bile bližje knjige z medicinsko in planinsko vsebino. Napisal je vodnike za hojo po zahodnem robu slovenskega naseljenega ozemlja, po dolinah Trenta in Zaizera, in seveda o Kugyju. Nekatere od njih čakajo na ponatis. Bil je tudi slovenski politik na Tržaškem in dvakrat izvoljen v tržaški občinski svet, v katerem je bil odgovoren za zdravstvo in socialno skrbstvo. Nered se trka po prsih in hvali samega sebe, vendar je ponosen, da so bile

celo na sodišče, ki je ugotovilo, da poroka v slovenščini ni predvidena, ni pa prepevedana ...

Čeprav živi v Trstu, tam sta tudi sin, ki je časnikar italijanske Radiotelevizije RAI, in hčerka, profesorica telovadbe, žena pa je že pokojna, se kleni 90-letnik vsak mesec za en teden vrača v Trbiž, v rojstni kraj. Njegova želja je, da bi v rojstnem mestu slišal več slovenskih besed, da bi ga več ljudi ogovorilo po domače in da bi bila slovenščina doma v družinah.

V Društvu Vršič povabili k članstvu

V pred nekaj meseci ustanovljenem Društvu za raziskovanje in proučevanje vojaške in tehniške dediščine Vršič, krajše Društvu Vršič, so v Ljudskem domu v Kranjski Gori organizirali javno predstavitev društva in sprejem novih članov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – V Zgornjesavski dolini je cel kup ostalin, povezanih s prvo in drugo svetovno vojno in iz obdobja med obema vojnoma. Tudi ostanki tehniške dediščine, v veliki meri železniške proge Jesenice–Trbiž, ki so jo zgradili v 19. stoletju in je pomembno vplivala

na razvoj doline. Kot je še pojasnil predsednik Društva za raziskovanje in proučevanje vojaške in tehniške dediščine Vršič dr. Uroš Košir na javni predstavitvi društva minuli petek, so se ravno zaradi velikega števila ostalin iz prve svetovne vojne in pomembnosti celotnega območja Vršiča odločili za krajše ime Društvo Vršič. Kar pa

ne pomeni, da ne bodo dejavni tudi zunaj tega prostora. Košir dodaja, da so kot člani dobrodošli vsi, ki imajo zanimanje za preteklost s ciljem, da se dediščina ohrani za prihodnje rodove.

Zgodovina ob tirih

V društvu se bodo osredotočili na znanstveno-raziskovalno dejavnost, skrb za

ohranjanje in promocijo dediščine, publicistično, pedagoško-andragoško in knjižgarniško dejavnost. »Organizirati želimo različne terenske in arheološke raziskave ter delovne akcije z namenom čiščenja ostalin, njihovega dokumentiranja, prireditve predavanja, znanstvene posvete, ekskurzije ... Pomemben del bo tudi priprava muzejskih razstav, kar smo že začeli.« V pripravi je razstava Zgodovina ob tirih, zgodbe o železniški progi Jesenice–Trbiž pod okriljem Gornjesavskega muzeja Jesenice. Projekt, ki bi se ga radi lotili, je tudi ureditev bunkerjev ob omenjeni železniški progi iz časa druge svetovne vojne, ki bi jih z informativnimi tablam, podobno kot si to želijo na drugih območjih raziskovanja, predstavili javnosti.

Odprti za predloge

Letos novembra je načrtovan spominski pohod v Tamar ob 80. obletnici padca letala B-24G pod Kotovim

Namen, cilje in vizijo društva je predstavil njegov predsednik dr. Uroš Košir. / Foto: Nik Bertonec

sedlom, tudi muzejska razstava, povezana s tem dogodkom, in cikl predavanj o raziskavah letalske zgodovine in strmoglavljenih letal na območju Slovenije. V društvu se ozirajo tudi proti prihodnjemu letu, na zaznamovanje 110. obletnice začetka soške fronte in 80. obletnice konca druge svetovne vojne. A kot poudarja Košir, so odprti tudi za predloge članov.

Sedež društva v Kranjski Gori

Direktor Gornjesavskega muzeja Aljaž Pogačnik je poudaril, da si želijo sodelovanja in da je kar nekaj njihovih muzealcev z njim na čelu že pristopilo k članstvu. Muzej pa bo, kot je zagotovil, društvu nudil vso podporo. Kranjskogorska županija

Henrika Zupan je ponosna, da ima društvo sedež v Kranjski Gori, kot je poudarila, namreč takega društva v dolini nimajo. »Glede na to, da imate zelo dober program, vam zaželim lahko samo še uspešno delo in se veselim sodelovanja.«

Podpora prizadevanjem društva za ohranjanje kulturne, tehniške in vojaške dediščine sta izrazila tudi v. d. direktorja Uprave RS za vojaško dediščino mag. Matjaž Ravbar in arheolog prof. dr. Andrej Gaspari. Gaspari je poudaril, da je pomembno, da dediščino obravnavamo dostojanstveno in da se zavedamo, da ta javni interes v teh dimenzijah izpolnijo ravno s sodelovanjem stroka, institucije, ljubiteljski zbiralci ...

Od leve: Uroš Košir, Aljaž Pogačnik, Henrika Zupan, Andrej Gaspari, Aleš Bedič, Martin Šolar (tudi člana društva) ter Matjaž Ravbar / Foto: Nik Bertonec

Narcise cveto tudi pri Negovi

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Večina ljudi je prepričana, da narcise v Sloveniji rastejo le na območju Golice v Zahodnih Karavankah nad Jesenicami. Franci Klemenčič iz

»V preteklih letih so tu narcise zacvetele v sredini aprila. Letos pa so začele cveteti že ob koncu marca. Na Golici pa narcise pričnejo cveteti skoraj mesec pozneje.« je sporočil in dodal, da se narcise v Negovi na tamkaj-

Narcise pri Negovi / Foto: Franci Klemenčič

Gornje Radgone pa nas je opozoril, da ni čisto tako. Kot je zapisal, narcise cveto tudi pri Negovi v osrčju Slovenskih goric, najdemo pa jih lahko na petih lokacijah.

šnjem območju ohranjajo tudi zaradi lastnikov travnikov, ki se košnje trave lotijo šele v začetku julija, in ne nekaj tednov prej – kot je v splošni navadi.

Kolesarski izlet Za Jureta

URŠKA PERNEL

Jesenice – Na Jesenicah ohranjajo spomin na preminulega ekstremnega kolesarja Jureta Robiča (1965–2010), ki je življenje izgubil v prometni nesreči v Plavškem Rovtu. Vsako leto organizirajo kolesarski izlet v njegov spomin. Letošnji bo potekal v soboto, 13. aprila, s startom

ob 11. uri v Športnem parku Podmežakla. Ob 11.50 načrtujejo postanek pri spominskem znamenju v Gozdu - Martuljku, ob 12.15 pa prižiganje sveč Juretu v spomin na pokopališču v Kranjski Gori. Jure Robič bi v teh dneh dopolnil 59 let. Organizator je Zavod za šport Jesenice, izlet pa podpirajo Juretovi prijatelji in sponzorji.

Čistili bodo Žiri

Žiri – Ribiška družina Žiri v sodelovanju z Občino Žiri jutri pripravlja tradicionalno spomladansko čistilno akcijo Očistimo Žiri. Zbrali se bodo ob 8. uri pri ribogojnici v Žireh. Kot poudarjajo organizatorji, je namen spomladanske akcije urediti okolje, da bo privlačno tako za prebivalce kot za obiskovalce Žirov, obenem pa prispevati k ozaveščenju in s tem tudi h kakovosti življenja. Zato se bodo lotili čiščenja bivalnega okolja, nabrežij potokov in Poljanske Sore ter okolice prometnih poti. »Žal nam narava vsako leto razkrije žalostne prizore ob cestah, sprehajalnih poteh in drugod,« ugotavljajo organizatorji. Obiskovalci namreč za seboj puščajo pločevinke, vrečke in druge odpadke, ki v naravo ne sodijo, zato upajo, da se jim bo pri čiščenju pridružil čim več prostovoljcev, ki jim je mar za okolje.

Upokojenci delajo zaradi veselja do dela

Kranj – Skoraj vsak deseti upokojenec se je po začetku prejemanja starostne pokojnine odločil za nadaljevanje dela. Najpogostejši razlogi za to so veselje do dela in občutek produktivnosti, finančna potreba in ohranjanje socialne vključenosti, so pokazali podatki iz ankete Statističnega urada Republike Slovenije. Med tistimi, ki nadaljujejo delo, je več moških kot žensk, natančneje dve tretjini moških in ena tretjina žensk.

Taborniki na Selškem praznujejo

Železniki – Taborniki Rodu zelene sreče Železniki letos praznujejo trideset let delovanja. Ob jubileju vabijo na proslavo, ki bo jutri, v soboto, ob 17. uri v Kulturnem domu Železniki, ob 19. uri pa bo sledil še koncert Adija Smolarja.

Drugi maj ostaja dela prost

Vsako leto prvi april prinese številne šale in lahkotne potegavščine, ki nas nasmejijo in nas opomnijo na pomembnost humorja v naših življenjih. Tako so zaokrožile tudi govornice o morebitnem ukinjanju 2. maja kot dela prostega dne.

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Da je vse skupaj prvoaprilska šala, je sedaj že jasno, vseeno pa smo pobrskali o dodatnih informacijah o 2. maju. V Sloveniji mednarodni praznik dela še vedno zaznamujemo z dvema prostima delovna dneva. Prvi maj je načeloma praznik, ki spominja na delavske demonstracije v ameriškem Chicagu iz leta 1886 ter predstavlja opomin na težko prigrane socialne dosežke delavstva, dandanes pa je pogosto viden kot priložnost za počitek in krajši oddih. Praznik dela so na Slovenskem uzakonili leta 1948, slovenska tradicija praznovanja prvega maja pa je povezana s kurjenjem kresov, budnicami in prvomajskimi druženji. Kot zanimivost naj

povemo, da se praznik dela praznuje po več kot 160 državah po svetu. V Združenih državah Amerike in v Kanadi praznik praznujejo na prvi ponedeljek v septembru, Britanci in Irci pa prvi ponedeljek v maju.

V preteklosti je že prišlo do poskusov ukinitve 2. maja kot dela prostega dne. Leta 2012 je slovenska vlada, ki jo je v takratnem obdobju vodil Janez Janša, ob ukinitvi 2. januarja kot dela prostega dne predlagala tudi ukinitve dvodnevne praznovanja praznika dela. Slovenija je namreč edina država Evropske unije, ki 1. maj praznuje s podaljškom v naslednji dan, dvodnevno praznovanje pa je značilno še za Srbijo, Črno goro ter Bosno in Hercegovino. Zaradi nasprotovanja številnih sindikatov do ukinitve 2. maja

Prvoaprilska šala o ukinitvi praznika dela je verjetno dvignila marsikatero obrv – tudi pri nas. / Foto: Nika Toporiš

kot dela prostega dne ni prišlo, leta 2016 pa se je na seznam praznikov, ki so dela prosti, vrnil tudi 2. januar.

Medtem ko gospodarstveniki poudarjajo, da prost dan pomeni dodaten strošek in

neželeno prekinitev proizvodnega procesa, pa zagovorniki dvodnevne praznovanja poudarjajo predvsem pomen počitka za pogosto preobremenjene delavce.

Previdno pri vztrajnih prodajalcih

Zveza potrošnikov Slovenije kupcem, zlasti starejšim, svetuje previdnost pri prodaji od vrat do vrat in po telefonu.

ANA ŠUBIC

Kranj – Na Zvezi potrošnikov Slovenije (ZPS) ugotavljajo, da so starejši prepogosto žrtve nepoštenih poslovnih praks pri prodaji od vrat do vrat ali po telefonu in da prodajalci utegnejo izkoristiti njihovo zaupljivost, zmanjšano pozornost in ranljivost. V številnih primerih gre za zavajanje glede značilnosti izdelkov ali pa starejše napeljejo v nakup z agresivnim pristopom. Za piko na izdelke prodajajo po absurdno visokih cenah, so opozorili na ZPS, kjer potrošnikom svetujejo previdnost in premišljene odločitve.

»Pomembno je, da se nakupov, še zlasti večjih, lotite premišljeno, in ne impulzivno. Prodajalci seveda želijo izdelek na vsak način prodati, zato so izurjeni v tem, da vas poskušajo na liniji zadržati čim dlje.« V primeru telefonske prodaje ZPS potrošnikom svetuje, naj vztrajnemu prodajalcu odvrnejo, da potrebujejo čas za premislek. »Morebitne izjave, da je ugodna ponudba veljavna le kratek čas, zato se je treba odločiti takoj, so skoraj vedno le taktike za prisilo v nakup.« Pri prodaji od vrat do vrat priporočajo še večjo previdnost. »Prodajalcev ne spuščajte v svoj dom, še posebej ne,

če ste sami. Sporočite jim, da si želite vzeti čas za premislek in posvetovanje z bližnjimi.«

Po podatkih ZPS gre pri telefonski prodaji, prodaji na domu in tudi pri prodaji

Prodajalcev ne spuščajte v svoj dom, še posebej ne, če ste sami. Sporočite jim, da si želite vzeti čas za premislek in posvetovanje z bližnjimi.

ji na izletu za pogodbe, ki so sklenjene na daljavo oz. zunaj poslovnih prostorov. Zanje tako veljajo posebna pravila. »Med drugim imate

pravico do odstopa od prodajne pogodbe v roku 14 dni od dobave izdelka, kar storite pisno. Izdelek lahko vrnete prodajalcu v roku 14 dni od poslanega obvestila, ta pa vam je dolžan vrniti kupnino.« Pri tem je treba biti pazljiv, da izdelek še ni bil uporabljen in da morebitni varnostni pečati niso odprti. Takšni izdelki namreč niso več primerni za vračilo oz. lahko prodajalec ob vračilu zaračuna znesek za zmanjšanje vrednosti, ki pa je pogosto v višini celotne kupnine, so navedli na ZPS. Potrošnike vabijo k obisku spletne strani www.vemvec.si, kjer so brezplačno dostopni številni koristni nasveti.

Teden turističnih kmetij

Med 12. in 21. aprilom bo na območju celotne Slovenije potekal Teden turističnih kmetij.

ALENKA BRUN

Ljubljana – Namen projekta Teden turističnih kmetij je obiskovalcem približati življenje na podeželju in jim omogočiti vpogled v bogato tradicijo in dediščino

turističnih kmetij. To je priložnost, da doživijo pristen utrip življenja na podeželju. Projekt je plod Združenja turističnih kmetij Slovenije, ki povezuje več kot štiristo kmetij. Sodeluje 28 slovenskih kmetij, ki bodo v tem

času ponujale vodene ogledne po kmetiji in različne dejavnosti, kot so kulinarne delavnice tradicionalnih jedi iz svežih in lokalnih sestavin, aktivnosti v naravi, delavnice domače obrti, degustacije... Na Gorenjskem bo tem

času mogoče obiskati Jezerko ali Selo pri Bledu, Šenkovo domačijo ali Turistično kmetijo Pr' Povšin. Na Šenkovi domačiji bodo obiskovalci spoznavali avtohtone slovenske pasme, si privoščili tradicionalno pojedino. Pr' Povšin pa se bodo lahko pridružili gospodarju Jožetu na lovskem izletu v okolico kmetije in od blizu opazovali divje živali na lovskih prežah, stičinah ter planinskih pašnikih. Tudi pri njih ne manjka dobre hrane.

Z naselitvijo so preprečili izumrtje risov

Spomladi se je zaključil mednarodni projekt reševanja risov pred izumrtjem. V dobrih šestih letih so v Slovenijo in na Hrvaško pripeljali osemnajst karpatskih risov, šest tudi na Gorenjsko, in zabeležili več kot trideset mladičev doseljenih risov.

MARJANA AHAČIČ

Bohinj – Da bi preprečili ponovno izumrtje risov v Sloveniji, na Hrvaškem in v Italiji, je zadnjih sedem let potekal velik naravovarstveni projekt doselitve risa, LIFE Lynx, v sklopu katerega so na ozemlje Slovenije in Hrvaške doselili 18 risov.

Pet risov, ujetih v Romuniji in na Slovaškem, so pred tremi leti izpustili tudi v gorenjske gozdove, dva na Jelovico in tri na Pokljuko, in tako vanje spet naseliti to plašno veliko mačko. Šestega, Lukaša, naslednika Zoisca, za katerim se je pred tem izgubila sled, so na Jelovico pripeljali lansko pomlad.

Od vseh priseljenih se jih je sicer kar 14 vključilo v populacijo, to pomeni, da so vzpostavili teritorije na območju, kjer so prisotni risi nasprotnega spola in bili tam v času parjenja, navajajo strokovnjaki z Zavoda za gozdove Slovenije in Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, ki so vodili projekt.

Tudi pet risov, doseljenih v slovenske Alpe, je

Takole so pred tremi leti iz obore na Pokljuki v gorenjske gozdove izpustili enega od risov, ki so jih k nam preselili iz Slovaške. / Foto: Gorazd Kavčič

vzpostavilo svoje teritorije na širšem območju izpusta in imelo potomce, ki tudi že vzpostavljajo svoje teritorije, kar daje zelo dobre obete za prihodnost, ugotavljajo.

»Zabeležili smo že več kot trideset potomcev doseljenih risov, kar je optimistično sporočilo za prihodnost. Predvsem je pomembno, da

se je v alpskem delu vzpostavila t. i. povezovalna populacija, s katero bo omogočena povezava z Avstrijo in dolgoročno čez Italijo s Švico, saj samo večje povezane populacije omogočajo ustrezen pretok genov in risom zagotavljajo dolgoročen obstoj.«

V zadnjem desetletju se je tako število odraslih risov

v Sloveniji z roba izumrtja, ko jih je bilo samo še dvajset, dvignilo na okoli petdeset, je zadovoljen Miha Krofel z Biotehniške fakultete. »Populacija se tudi prostorsko širi, kar daje upanje, da se v prihodnje poveže s katero od sosednjih risjih populacij in omogoči naravni pretok genov.«

Izbirali bodo naj drevo Gorenjske

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Tudi letos so se zaradi velikega zanimanja v lanskem letu v Gorenjski turistični zvezi (GTZ) odločili za akcijo Naj drevo Gorenjske. Vse ljubitelje narave in hortikulture v vseh krajih po Gorenjskem vabijo k sodelovanju pri izboru največjih dreves, tako sadnih kot tudi okrasnih, ali morda drugih starih in veličastnih dreves, ki krasijo travnike in gozdove. Kot so poudarili v GTZ, so drevesa zelo pomembna za naše okolje in so vez med generacijami. »Zato želimo predvsem mlade spodbuditi k

ohranjanju drevja v naseljih, po vrtovih, gozdovih ... ter tako prispevati k ohranitvi dreves ter njihovi novi zasaditvi.« K akciji se lahko prijavi vsakdo, ne le član turističnega društva. Komisija GTZ bo izbrala pet naj dreves na Gorenjskem in prijavitelje nagradila. Podelitev priznanj in simboličnih nagrad bo na vsakoletnem jesenskem srečanju gorenjskih turističnih delavcev v Železnikih. Vabijo vas, da sliko in kratek opis vašega drevesa skupaj z vašim e-naslovom in telefonsko številko pošljete do 1. septembra na e-naslov Gorenjske turistične zveze.

V pomladnem času marsikateri gorenjski vrt krasi cvetoče drevo. / Foto: Mirjam Pavlič

Sokolski dom je novi član združenja

V Velenju je konec marca potekalo dvodnevno srečanje članov Združenja kulturnih domov in ustanov Slovenije (KUDUS), ki povezuje 47 kulturnih domov in drugih ustanov iz vse Slovenije. Novembra 2023 je član postal tudi Sokolski dom Škofja Loka.

KLARA MRAK

Škofja Loka, Velenje – Združenje KUDUS povezuje zainteresirane pravne osebe, ki izvajajo kulturne programe v javnem interesu, s ciljem medsebojnega sodelovanja, uveljavljanja in zaščite njihovih interesov ter izmenjave dobrih praks.

Ustanovljeno je bilo leta 2006 in trenutno šteje 47 članov iz vseh slovenskih pokrajin in tudi zamejstva. Nacionalni pomen Združenja KUDUS na področju kulture najbolje ilustrira statistika, ki kaže, da člani združenja letno organizirajo več kot 15.000 kulturnih dogodkov, ki se jih udeleži več

kot 1.500.000 obiskovalcev, nam je povedala Pia Pivk iz Zavoda 973.

Sokolski dom potrdil načrt dela za leto 2024

V sklopu srečanja v Velenju je potekala redna letna skupščina združenja, dvodnevno srečanje pa je bilo obogateno s številnimi razpravami, okroglimi mizami in predavanji o kulturnem menedžmentu, decentralizaciji kulture in kulturnem turizmu.

Na okrogli mizi z naslovom Sodelovanje in policentralizacija slovenskega kulturnega prostora so sodelovali Borut Veselko, igralec in nekdanji direktor Prešernovega gledališča Kranj, Marko Bratuš, dramaturg in umetniški vodja SNG Nova Gorica, in Gašper Tesner, koordinator programa v Slovenskem

mladinskem gledališču. Z gosti se je pogovarjal Goran Završnik, koordinator kamniške kulture iz Javnega zavoda za kulturo Kamnik. Na redni letni skupščini združenja je Sokolski dom Škofja Loka oziroma Zavod 973, prvič kot polnopravni član, poleg drugih udeležencev potrdil obsežen načrt dela za leto 2024. Drugi del srečanja je bil namenjen aktualnim temama, nacionalnemu programu kulture in kulturnemu turizmu. Predsednica združenja KUDUS in direktorica Festivala Velenje Barbara Pokorny je vodila razpravo o predlogu nove Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031. Na okrogli mizi o kulturnem turizmu je bila gostja tudi Mateja Hafner Dolenc iz Združenja zgodovinskih mest Slovenije.

Člani Združenja kulturnih domov in ustanov Slovenije so se zbrali na srečanju v Velenju. / Foto: arhiv Zavoda 973

OKUSI ČEMAŽ V PREDDVORU

8.–14. april 2024

Okusi čemaž pri preddvorskih gostincih

14. april 2024 od 11. do 16. ure,
Grad Dvor Preddvor

Čemaževa kuhinja
na prostem

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630,
www.rozmanbus.si

TRST: 9. 4., 21. 5., **MORAVSKE TOPLICE:** 20.–24. 5., **RADENCI:** 20.–24. 5., **STRUNJAN:** 25.–30. 10., **ŠMARJEŠKETOPLICE:** 10.–15. 11., **BERNARDIN:** 17.–20. 11., **MADŽARSKE TOPLICE:** 14.–18. 10., **MEDŽUGORJE:** 20.–22. 4., 11.–13. 5., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 27. 4. – 4. 5., 29. 4. – 6. 5., 8.–15. 5., 10.–17. 5., 23.–30. 5., **BANJA VRUČICA S SARAJEVOM:** 28. 4. – 1. 5., 2.–5. 5., **LADJICA OKOLI KRKA:** 10. 6., 12. 6., **MORJE: DUGI OTOK, KORČULA, OREBIČ – VEČ TERMINOV**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE**Mednarodni folklorni festival veteranov**

Kranj – V soboto, 6. aprila, ob 18.30 bo v Domu krajanov Primskovo 7. Mednarodni folklorni festival veteranov v organizaciji KD Brdo Kranj.

IZLETI**Na kopanje v Portorož**

Kranj – Društvo bolnikov z osteoporozo Kranj v torek, 9. aprila, člane in nečlane vabi na kopanje v Bernardin v Portorožu. Prijave in informacije na 041 424 768.

Pohod po Dovžanovi soteski

Naklo – Društvo upokojencev Naklo v torek, 9. aprila, vabi na pohod po Dovžanovi soteski do Doline. Odhod bo ob 8. uri izpred doma upokojencev v Naklem ali ob 8.10 izpred gasilskega doma v Dupljah. Pohod ni zahteven, trajal bo tri ure, potrebni pa so pohodni čevlji in pohodne palice.

Kolesarjenje do Preddvora

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje člane vabi na prvo spomladansko kolesarjenje iz Cerkelj do Preddvora in okolice. Prevozili boste približno 40 km. Zbirno mesto bo pred AMD Cerklje ob 9. uri. Obvezna je kolesarska oprema. V primeru slabega vremena bo izlet v četrtek v istem tednu.

Planinsko-pohodniški izlet na Jelenk

Kranj – Društvo upokojencev Kranj v četrtek, 18. aprila, vabi na planinsko-pohodniški izlet na Jelenk. Odhod s posebnim avtobusom izpred Globusa bo ob 7. uri, vstopna postaja bo

tudi v Stražišču. Hoje bo do tri ure, priporočajo visoko obutev in pohodne palice. Prijave sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 15. aprila.

PREDAVANJA**Predavanje o boreliozii**

Češnjica – Društvo podeželskih žena Selške doline v sodelovanju s Kmetijsko gozdarskim zavodom Kranj vabi na predavanje o boreliozii, ki bo v četrtek, 11. aprila, ob 15.30 v prostorih Združenega doma na Češnjici. Predaval bo priznani zeliščar Bene Behrič iz Stahovice pri Kamniku, ki si je boreliozo pozdravil s pomočjo narave. Udeleženci predavanja se lahko odločijo tudi za plačljivo diagnosticiranje borelije z bioresonančo. Za oboje, predavanje in meritve, se je treba prijaviti pri Ivanki Rovtar na 04 514 12 81 ali 031 418 175.

OBVESTILA**Občni zbor KUD Jaka Rabič**

Dovje – Kulturno-umetniško društvo Jaka Rabič Dovje - Mojstrana vabi na občni zbor, ki bo v petek, 5. aprila, ob 19. uri v Aljaževem prosvetnem domu na Dovjem.

KONCERTI**Mostovi med nami**

Predoslje – Društvo upokojencev Britof - Predoslje vabi na dobrodelni koncert Mostovi med nami, ki bo v soboto, 6. aprila, ob 19. uri v Kulturnem domu Predoslje. Nastopili bosta Folklorna skupina Iskraemeco in Vokalno-instrumentalna zasedba Etnopot. Izkupiček bo namenjen Društvu Junaki 3. nadstropja Pediatrične klinike v Ljubljani.

Šenčurska glasbena srečanja

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur vabi na jubilejni, 15. koncert Šenčurska glasbena srečanja, ki bo v petek, 12. aprila, ob 19. uri v Domu krajanov Šenčur. Nastopili bodo ansambel Prleški kvintet, Ansambel Gregorja Kobala in Sestre Lamprečnik. Za humor bo poskrbel Denis Kregar. Koncert bosta povezovala Majda Grošelj in Miro Erzin.

RAZSTAVE**Tam v Avstraliji**

Cerklje – V Galeriji Petrovčeve hiše v Cerkljah bo od 5. do 19. aprila na ogled samostojna fotografska razstava Janeza Ribnikarja z naslovom Tam v Avstraliji, od torika do petka med 9. in 17. uro, ob sobotah med 9. in 14. uro. Fotografije – nekatere so bile nagrajene tudi na mednarodnih natečajih – predstavljajo lepote avstralske pokrajine ter krepijo zavedanje, kako pomembno je ohranjanje okolja.

PREDSTAVE**Ponovitev igre Prepadi**

Dovje – Igralska skupina Dovški oder v soboto, 6. aprila, ob 19. uri vabi na ponovitev družinske resne komedije Prepadi pod režijskim vodstvom Marsela Gomboca. Uprizoritev bo v Aljaževem prosvetnem domu na Dovjem.

Čistilna akcija v blejski občini

Bled – V občini Bled bo čistilna akcija potekala v soboto, 13. aprila, z začetkom ob 9. uri. Koordinacija bo potekala preko predsednikov krajevnih skupnosti (KS), udeleženci pa bodo na zbornih mestih prejeli vrečke in rokavice ter napotitev na območje čiščenja. V KS Ribno bodo zbirne točke pod Ribensko goro ter na avtobusnih postajah Selo pri Bledu, Bodešče in Koritno. V KS Bled bo zbor pri TNP, na avtobusni postaji Gmajna, pri otroškem igrišču Janko in Metka v Zazerju na Mlinem in pri kapelici na Dindolu. V KS Bohinjska Bela se bodo udeleženci zbrali pri domu krajanov, v KS Zasip pri kulturnem domu in v KS Rečica pri gasilskem domu.

Zapora občinske ceste nad Mšičem v Martinj Vrh

Martinj Vrh – Občina Železniki sporoča, da je na lokalni cesti Rovte–Martinj Vrh–Jesenovec vzpostavljena popolna zapora ceste na odseku nad Mšičem, kjer poteka sanacija plazov. Zapora je predvidena do 26. aprila od 8. in 17. ure.

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, srede od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE**STANOVANJA**

KUPIM
STANOVANJE. Sem resen kupec, tel.: 070/391-822 24000894

IŠČEM

MLADA družina v mesecu maju nujno potrebuje stanovanje za najem, na relaciji Brezje–Radovljica–Lesce–Bled, tel.: 041/416-356 24000908

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

HIŠE**PRODAM**

SAMOSTOJNO hišo in delavnico z vrtom na parceli 610 m² v Ljubljani, tel.: 041/326-366 24000824

KUPIM

HIŠO ali parcelo v Kranju ali okolici, tel.: 041/725-225 24000902

MOTORNA VOZILA**AVTOMOBILI****PRODAM**

RENAULT Scenic 1.5 DCI, letnik 2014, 127.000 km, odlično ohranjen, cena 7.300 EUR, tel.: 041/366-664 24000927

RENAULT Trafic 2.0 DCI, letnik 2008, 92.200 km, v odličnem stanju, 11.500 EUR, tel.: 031/374-706 24000928

KUPIM

OPEL Corso, letnik 2000–2005, od prvega lastnika, rdeče barve, z vlečno kljuko, tel.: 040/389-518 24000891

MOTORNA KOLESA**PRODAM**

SKUTER Piaggio 150 CCM, ABS, 7/2022, zaradi neuporabe, kot nov, cena 2.650 EUR, tel.: 041/209-066 24000921

TOMOS avtomatik, tel.: 041/316-617 24000916

AVTODELI IN OPREMA**PRODAM**

PLATIŠČA z gumami 185/70 14" – Polo in platišča z gumami 205/55 16" – Peugeot 5008, tel.: 031/388-843 24000830

STROJI IN ORODJA**KUPIM**

VILIČAR disel in večje rostfrat korito, lahko z omarico, tel.: 041/608-765 24000888

KURIVO**PRODAM**

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 24000862

8 M³ suhih drv, cena 80 EUR, možna dostava, tel.: 04/51-46-136, 068/170-938 24000890

GOLI listavcev, tel.: 051/202-229 24000925

SUHE bukove butare, bukova in mešana drva ter rajkelne – okroglice, tel.: 031/826-621 24000745

STANOVANJSKA OPREMA**OGREVANJE, HLAJENJE****PRODAM**

LITOŽELEZNI kotel Optima z 21 – 27 W, z Seltron regulacijo Teramatik, oljni gorilec Beneton, tel.: 041/316-626 24000907

ŠPORT, REKREACIJA**PRODAM**

MESTNO, ohranjeno žensko kolo Rog, 28 col, cena 50 EUR, tel.: 041/939-267 24000895

UGODNO – lepo ohranjeno žensko in moško kolo Wheeler, tel.: 041/284-606 24000898

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

radio GORENC | Širim veselje!

Osrednje slovenska 93,8 MHz | Jesenice 92,1 MHz | Tržič 95,1 MHz

RADIO KRANJ 97.3

tvoji najljubši hiti

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 3.4.2024
13, 22, 25, 36, 40, 43 in 29

Loto PLUS: 8, 19, 25, 31, 40, 41 in 33
Joker 6: 060519

Predvideni sklad 7.4. 2024 za Šesticco: 1.950.000 EUR
Predvideni sklad 7.4. 2024 za 6 plus: 750.000 EUR
Največji dobiček za Joker 6: 1.000.000 EUR

Sto let po smrti Tavčar še živi

Miha Naglič

V knjigi so zbrani vsi podlistki, dva intervjuja in sklepni članek novinarja in publicista Miha Nagliča o mogočnem možu iz Poljan, ki je s svojim delom pustil velik pečat in se ga spominjamo še danes. Skozi zapise boste podrobno spoznali Tavčarjevo življenje in delo.

152 strani, mehka vezava, cena knjige je **15 EUR**

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas www.gorenjskiglas.si

TURIZEM

ODDAM

APARTMA v bližini Pule (Valbandon - Fažana), www.apartma-ivi.com, tel.: 041/990-258, Silva

24000569

HOBII

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430

24000914

KNJIGE, PUBLIKACIJE

IŠČEM

PODARITE odvečne knjige. Pokličite, pridem z veseljem, jih odpeljem in ohranim, tel.: 030/996-225

24000915

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo, drobnarije, kipe, ..., tel.: 051/258-936

24000866

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napatnico s popustom do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center Jesenice. Kličite brezplačno 080 1331, www.optika-aleksandra.si

24000868

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

VRTNE jagode, po izbiri, tel.: 04/25-03-289, 051/415-569

24000901

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, tel.: 031/812-210

24000877

ELEKTRIČNO kosilnico s kablom 10 m, del. širina 40 cm, cena 30 EUR, tel.: 068/152-924

24000918

KOSILNICO BCS, visoka kolesa, tel.: 051/202-229

24000923

ROVOKOPAČ Kramar, let. 1986, trosilec umetnega gnojila, rotacijsko kosilnico 185 Sip in puhalnik za seno, tel.: 064/228-190

24000913

TRAKTOR Claas celtis 456 in kosilnico Drumcut 300, tel.: 041/431-049

24000903

KUPIM

TRAKTOR in nekaj priključkov, tel.: 041/597-984

24000886

PRIDELKI

PRODAM

DROBNEJŠI beli krompir, možna dostava, tel.: 031/604-918

24000897

DROBNI krompir, red fantasy in monte carlo, oba primerna za sajenje, tel.: 041/282-039

24000797

KROMPIR za sajenje, več sort, lanski uvoz, ter jedilni in krmni, tel.: 040/355-865

24000892

KROMPIR, primeren za saditev, sorte bella rosa in bernina, tel.: 031/311-924

24000909

KROMPIR adora in bella rosa, ostanek semena, tel.: 041/848-539

24000912

KROMPIR, primeren za sajenje, več sort, in jedilni krompir, tel.: 041/416-241

24000922

SENO 1. košnje, kvalitetno, 10 zavutih bal, kocke sena in otave, možen prevoz, tel.: 041/527-983

24000906

SILAŽNE bale 130 cm, 20 kosov, tel.: 051/202-229

24000924

SUHE bale otave, možen prevoz, Bled, tel.: 041/335-878

24000887

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo, in KG piščance za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113

24000865

BELE piščance za dopitanje. Stanonik, Log 9, Šk. Loka, tel.: 041/694-285

24000889

BREJO telico in bikca cika, tel.: 041/369-098

24000885

KOKOŠI NESNICE – rjave in golovratke. Pripeljemo v vse večje kraje na Gorenjskem. Kmetija Uroš Šraj, Čadramska vas 19, Poljčane, tel.: 031/751-675

24000829

KRAVO ali telico in več ovc, tel.: 051/717-190

24000905

LISASTO telico, brejo 4 mesece, tel.: 041/504-662

24000904

MLADE purane različnih starosti, tel.: 031/499-143

24000836

MLADE kunce, kotene po 6. 3., po 10. 4., v Križah, tel.: 051/819-044

24000920

STARO kravo za zakol, tel.: 031/778-933

24000911

TELICO simentalco, staro 1 leto, tel.: 04/25-51-674

24000884

ZAJCE lisce, stare 8 mesec, tel.: 030/268-162

24000910

KUPIM

BIKCA simentalca, limuzin, mesne sorte, starega do 6 mesecev, tel.: 041/202-393

24000900

ODKUP ŽIVINE – KOGLER. Plačilo v treh dneh, eko plus. V rejo oddamo pittance – teličke, bikce. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, naročila na tel.: 064/130-081

24000864

TELICO simentalco, brejo 7 mesecev ali več, tel.: 031/360-178

24000896

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678

24000917

OSTALO

PRODAM

ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava, tel.: 031/676-235

24000750

ULEŽAN hlevski gnoj, tel.: 041/901-888

24000919

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net

24000863

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163

24000867

BARVANJE napuščev in fasad, do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166

24000672

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636

24000112

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

24000111

ZASEBNI STIKI

IŠČEM

MAMICO, naj bo stara od 25 do 40 let, za resno zvezo, lahko si močnejše postave, tel.: 071/357-369

24000926

www.gorenjskiglas.si

OSMRNICA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

ŽARKO BENIGAR

Na zadnjo pot ga bomo pospremili danes, v petek, 5. aprila 2024, ob 13. uri na pokopališču v Bohinjski Bistrici.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

ZAHVALA

*Ko zarja z lučjo zagori,
med oblaki za ves dan obvisi
smehlaj tvoje bližine.
Zdaj se ga več ne bojim ...
Hvala za tvoje vabilo
v božje višine.
(Antonija Rogelj)*

V 94. letu se je poslovila naša draga teta

ANTONIJA ROGELJ

Kovačeva Toni s Primskovega

V mladosti je na koro s svojim glasom slavila Boga, sedaj naj mu poje v nebesih!

Hvala za lepo oskrbo v DSU Kranj, hvala vsem, ki ste jo obiskovali, ji namenjali svoj čas in pomoč ter jo imeli radi.

Nečakinja Metka z Bojanom in otroci

OSMRNICA

Nepričakovano nas je zapustil

IVAN JUGOVEC - KAŠMAN

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, 8. aprila 2024, ob 16. uri na mestnem pokopališču v Škofji Loki. Od njega se lahko poslovite na dan pogreba od 11. ure dalje.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Pomlad je tu, a naše tete na vrtni klopici ni,
da bi občudovala tulipanov cvet, kako radostno dehti,
da bi s tresočo roko cvetje v šopek povezala,
ga Bogu v čast in hvalo darovala.*

V 96. letu se je od nas poslovila draga teta

ANGELA BENEDIK

Jeralovcova iz Hudega Laza

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom, prijateljem za izrečeno sožalje, podarjene sveče in darovane svete maše in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvala prelatu Antonu Slabetu in župniku Damjanu Proštu za skrbno duhovno spremljanje v času njene oslabelosti, g. Damjanu Proštu tudi za lepo opravljen obred slovesnega bogoslužja. Hvala Roku Jelencu za organizirano ljudsko petje. Zahvala tudi pogrebni službi Akris ter vsem sosedom nosačem. Prav tako se lepo zahvaljujemo njenemu zdravniku dr. Branku Koširju za dolgoletno, neutrudno in skrbno zdravljenje, za nasvete in obiske na domu. Hvala tudi patronažni sestri ge. Katji iz ZD Železniki. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala.

Žalujoci: njeni domači Benedikovi, Rantovi in ostalo sorodstvo
Knap, marec 2024

*Tiho čez polje,
tiho mesec gre,
z njim gre žalostno srce.
(Oton Župančič)*

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila

BRINA OMEJC

dijakinja maturitetnega tečaja na Gimnaziji Kranj

Njeni družini in vsem najbližjim izrekamo iskreno sožalje.

Kolektiv Gimnazije Kranj

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je.*

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustil

JURIJ KUMER

Vresjakov Jur s Hotavelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vso pomoč, izrečeno sožalje in besede tolažbe. Zahvala govornikoma za izrečene besede slovesa, gospodu župniku Lampretu za lepo opravljen obred, osebni zdravnici in Onkološkemu inštitutu Ljubljana ter vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od našega dragega. Vsa toplina njegovega srca bo ostala vedno z nami.

Žalujoci vsi njegovi

Prevčevim junakom aplavz še doma

◀ 1. stran

Konec marca končana sezona je bila za smučarske skakalke in skakalce dolga in naporna, na koncu pa je bila v ženski konkurenci najbolj zadovoljna 19-letna Nika Prevc, ki je po zadnji tekmi v Planici visoko vzdignila svoj prvi kristalni globus za skupno zmago v svetovnem pokalu.

Prav tako je bila sezona nekaj posebnega za najstarejšega skakalca v družini Prevc, Petra, ki je februarja oznanil, da se posvaja od tekmovalne kariere. Prav tako se je že lani od kariere smučarskega skakalca poslovil še en uspešen športnik iz družine Prevc, Cene, še vedno pa bo navijače z dolgimi poleti razveseljeval Domen Prevc.

O vsem tem so zbrani slišali kar nekaj besed tudi na sprejemu v Dolenji vasi, ki so ga po uvodnem glasbenem ogrevanju začeli mladi smučarski skakalci kranjskega Triglava Nace Stanonik, Jošt Strojman, Edo Tušek in Tine Tolar. Prav vsi skakalci iz družine Prevc so namreč tudi člani Smučarskega kluba Triglav. Tako ni čudno,

Domačin iz Selške doline, predsednik državnega sveta Marko Lotrič, je čestital Domnu, Niki, Cenu in Petru Prevcu. / Foto: Gorazd Kavčič

da so zbrane pozdravili tudi predstavniki Triglava, med njimi podpredsednik Tomaž Kunstelj, ki je obujal spomine na olimpijske igre v Vancouvru in obisk družine Prevc v Vatikanu, kjer jim je pripravil sprejem pri papežu. Tudi o vlogi izobrazbe športnikov sta nato spregovorila nekdanja predsednica kluba in ravnateljica kranjske ekonomske šole Marija Simčič ter sedanji predsednik kluba in športni koordinator v šoli Sašo Komovec, zbrani so nato z zanimanjem

prisluhnili tudi trenerjem, ki spremljajo športno pot skakalcev Prevc.

Na odru so se predstavile še smučarske skakalke Urša Bogataj, Katra Komar, Nika Križnar in Taja Bodlaj, nato pa je sledil vrhunec prireditve, saj so ob bučnem aplavzu več sto zbranih v prireditveni šotor prišli Nika, Domen, Cene in Peter Prevc.

Vse skupaj je najprej nagovoril župan Občine Železniki Marko Gasser in spomnil na številne uspehe bratov in Nike Prevc. »Vsi neverjetni dosežki družine Prevc bodo za vedno ostali zapisani v zgodovino športa,« je poudaril župan Gasser in zbranim pojasnil, da je v Sloveniji kar 19 naselij z imenom Dolenja vas. »Večina, ki danes sliši to ime, pomisli na našo Dolenjo vas v Selški dolini. Prav družini Prevc se imamo zahvaliti, da so ime te vasi, ki se je v preteklosti za nekaj dni preimenovala tudi v olimpijsko in kristalno vas, ponesli po vsem svetu,« je tudi povedal Marko Gasser in se vsem štirim skakalcem družine Prevc zahvalil tudi z izvirnimi karikaturnimi.

Zbrane je nagovoril tudi predsednik državnega sveta Marko Lotrič, ki se je zahvalil tudi staršema, Božidarju in Julijani Prevc, ki sta znala razumeti talent otrok in jih vzgojila v poštene, inovativne in tudi dobrosrčne. »Teško je še kaj dodati pohvalam in zahvalam, kar lahko povem, je, da še enkrat izrečem in ponovim v teh dneh največkrat slišano besedo: hvala!« je poudaril predsednik Krajevne skupnosti Dolenja vas Jernej Bešter.

Predsednik Športnega društva Dolenja vas in kluba navijačev vseh štirih skakalcev Janez Rakovec je obujal spomine na doživljanje ob uspehih Petra, Cene, Domna in Nike Prevc, kot novemu »upokojujencu« pa so Petru ob koncu zapele članice upokojenskega zbora Selške doline. Za dobro vzdušje so skrbeli še povezovalci programa Bojan Makovec, skupina Dor ma cajt, Kvartet za 5, Janez Triler, pa tudi sorodniki in prijatelji.

Za konec je Peter Prevc obljubil, da se bo, čeprav z družino zdaj živi v Radovljici, vedno rad vračal domov v Selško dolino.

Kljub deževnemu ponedeljkovemu popoldnevu so skakalne junake iz družine Prevc na druženje z navijači pripeljali s kočijo. / Foto: Gorazd Kavčič

Prehrana, gibanje in manj stresa

Tokratno nedeljo bo zaznamoval dan zdravja. Mimoidoče smo zato vprašali, kakšno je njihovo počutje, kako skrbijo za svoje zdravje in kje še vidijo možnosti za napredek.

Metka Meškovic, Medvode:

»Počutim se odlično; pazim na prehrano, veliko dam na alternativno medicino, na primer bioenergijo, holistično ambulanto in naravna zdravila. Sem proti cepljenju ter podpiram več gibanja. Je pa zame najpomembnejše duševno področje, saj vse izvira iz psihe. Ljudje naj se čim več gibajo in manj obremenjujejo.«

Anže Tratar, Laško:

»S svojim zdravjem sem neke srednje zadovoljen, predvsem zato, ker sem redni kadilec. Včasih sem sicer bolj pozoren na prehrano, zagotovo pa bi se lahko več ukvarjal s športom. To so dejavniki, ki seveda pomembno prispevajo k počutju. Se pa trudim sam pri sebi vzdrževati dobro duševno zdravje.«

Darinka Verovšek, Medvode:

»Nedavno sem se sicer nekaj poškodovala in priznam, da moje počutje še ni čisto na vrhuncu. Z izjemo te poškodbe pa moram prav potrkati. Drugače pa skrbim zase tako, da se veliko gibam, preživljam čas v naravi in živim relativno zdravo. Mogoče bi na področju stresa lahko naredila več.«

Nace Guzelj, Medvode:

»Imam sladkorno bolezen, tako da je moje počutje v veliki meri odvisno od krvnega sladkorja. Za svoje zdravje skrbim s črpalko, pazim na prehrano in moram reči, da se počutim precej dobro. Moje mentalno zdravje je sicer fantastično, se pa predvsem v šoli srečujem s stresom.«

Matej Jenko, Valburga:

»Niti ne vem, kako bi ocenil svoje splošno počutje. Fizično sem še kar v redu, vsekakor pa name s psihičnega vidika negativno vpliva služba. Najbrž je rešitev, da odprem svoje podjetje. Za zdravje bi lahko bolj skrbel, ne prehranjujem se zdravo, lahko bi izboljšal tudi aktivnost, čeprav hodim v hribe.« **N. T.** / Foto: Tina Dokl

vremenska napoved

Danes zjutraj bo sprva nekaj nizke oblačnosti, čez dan se bo zjasnilo. Ponoči se bo spet prehodno nekoliko pooblačilo, a se bo do jutra že zjasnilo. Jutri bo precej sončno. Oba dneva bo pihal šibak jugozahodnik. V nedeljo bo pretežno jasno in zelo toplo.

PETEK

4/20 °C

SOBOTA

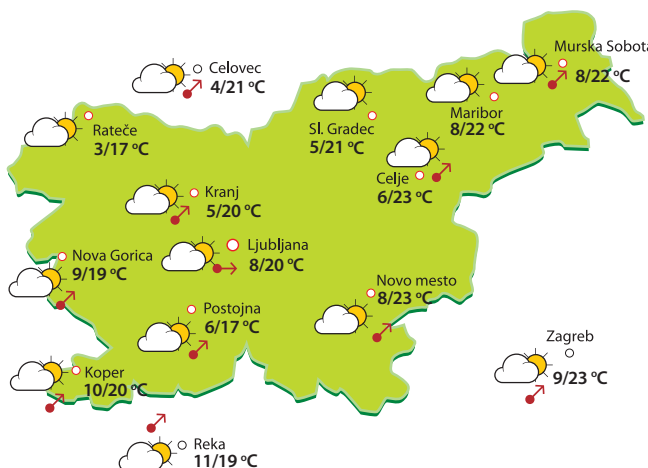
6/24 °C

NEDELJA

7/26 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

NA GLAS

aforizem

Vzpenjanje na gorske vršace olajšajo cepini, plezanje na politične vrhove pa capini.

Milan Fridauer - Fredi